{پێش ئەوەی هەرشتێ بین ... دەبێ کورد بین}

ژمارە هەشت ئەیلوولی ١٩٨١ گەلاوێژی ٢٥٩٣

ئۆرگانی ناوەندی هێزی پێشمەرگەی پاسۆک

چەکی بێ بیروباوەڕ سێدارەی جەماوەرە

سەرەباس

+ شیعر
+ سەروتار لە ١١ی ئەم مانگەدا
+ ڕازێکی کوردانە شۆڕشی سەخت
+ بانگێ لە سەنگەری پاسۆکەوە ...باوکی بەڕێزم
+ چیرۆک
+ لە کەلەپووری شۆڕشگێڕیمان
+ قوتابخانەی پاسۆک ...... وانەی هەشتەم
+ سیمینارێکی کوردانە... با هەمیشە ڕاستی پێشەنگی کاروان بێت....
+ شیعر
+شادەمارە سەرەتاکانمان
+ ((کۆنفدڕاڵی ((کۆنفدراسیۆن Confedration))))
+ ماڵاوا.. جارێ ئەسپییان نییە، شەڕ لەسەر ئاخوڕی چی دەکەن؟!....

سەروتار

لە ١١ی ئەم مانگەدا بیست ساڵ تێدەپەڕێ بەسەر ڕاستبوونەوەی ئیرادەی گەلی کورد لە کوردستانی باشووردا بەڕووی دیکتاتۆریێتی و ملهوڕی یی داگیرکەرێکی نەفرەت لێکراو دا،ئەگەرچی شۆڕشی ئەیلوولی مەزن لەبەر زۆر هۆی دەرەکی و زاتی بە پلانێکی نامەردانە شکستی هێنا، بەڵام ئەو گیانە شۆرشگێری و ڕاپەڕینەی لە سەرتاسەری کوردستانی مەزندا ڕسکانی ئیمڕۆ لە بەرگێکی نوێ و چەند لایەکی کوردستانەوە...،چ وەک شۆڕشی چەکدارانە و چ لە شێوەی بەئاگاهاتنەوە و خەباتێکی سیاسیدا بیرۆکە بووە.. نەک تەنیا رزگاری و سەرفرازیی (٢٥) ملیۆن کوردی چەوساوە و ژێردەست و پارچەپارچەکراوی لە ئاسۆدا دیارە ، بەڵکو پێشبینی ئەوەیشی لێ دەکرێت کە ببێتە کوانووی شۆڕشێکی رزگاریخوازی دیموکراسی سەرتاسەری ناوچەکە و هێما و بنکەکانی هەڵتەکێنێ و سەردەمی برایەتی و دۆستایەتی پەیوەندی بەرابەی گەلانی ناوچەکەش بێتە دی...

ئەم ڕاستیەش لە پێشبینیش بەرتر دەبوو و دەبووە واقعێکی دەست هەڵهێنج ، ئەگەر پوازی فەساڵ گرانی کوردی و نوکە ڕمەکانی داگیرکەر بەو جۆرەی ئیمڕۆ لەناخی بزووتنەوەکەدا دانەکوترایە..

بەڵام دیسانەوە ئێمە بەوە خۆش بینین، کە ڕابردووی تێشکاوی ئەو پوازانە و هەموو تاقی کردنەوەکانی خواروشی لەسەرتاسەری جیهاندا ئەوەمان بۆ دەردەخەن کە پەتی « کوردکوژی" و "خۆفرۆشی" و "پوازێتی" هەر ئەوەندە درێژە کە بگاتە ملی خۆیان پێی ڕەوانەی دۆزەخی سەر شۆڕی و نەمان کرێن.

لەتەک ئەم یادەدا لەگەڵ شەشەمین ساڵڕۆژی نوێبوونەوەی حیزبمان پێشوازی دەکەین،کە هەر جووتبوونەوەی ساڵڕۆژی حیزبمان و گەورەترین شۆڕشی کورد لەم چەرخەدا ئەوە دەسەلمێنێتەوە کە "پاسۆک " ویژدانی نەتەوەی کوردە و دەربڕی/ معبر خواز و خواستی نەتەوەکەمانە..

بام داگیرکەرانمان و دوژمنانی بیروباوەڕ بڵندی کوردایەتی داخ لە دڵانی خۆفرۆش چاویان بە بەژن و باڵای" پاسۆک" دا هەڵنەیە و مەرگی خۆیان لە گەشەیدا ببینن و هەزار و یەک داوی " ئینگلیزی"مان لەسەر رێدا بچێنن.. بەڵام هەر دەڕۆین و دەشگەینە (کوردستانێکی ئازاد و گەلێکی یەکسان) چونکە ئەوە حوکم و حەتمیەتی مێژووە.

ڕازێکی کوردانە ...
{{شۆڕشی سەخت}}

شۆڕش کە باڵاترین شێوەی چالاکی ئەڕێنی/ ئیجابی مرۆڤە بۆ چەسپاندنی ڕەوا و ڕاستکردنەوەی بارێکی ئاڵۆز و ناسروشتی و گۆڕانێکی بنەڕەتی نێو کۆمەڵ ، خەسڵەت و ڕێباز و دەستوور و یاسا و پێداویستی سەرکەوتن و شێوازی گشتی و تایبەتی خۆی هەیە بێ دیاریکردنی ئەو خەسڵەتانە و ڕاڕەوی ئەو ڕێبازە و دۆزینەوە و تێگەیشتنی ئەو دەستوور و یاسایانە و مسۆگەرکردن و وەدەستهێنانی ئەو پێداویستیانە و هەڵبژاردنی لەبارترین شێواز... نەدەتوانرێ نێوی شۆڕشی لێ نرێ و نە بە ئامانج و ئاکامەکانی دەگات و نە لەخزمەتی ڕەوتی بەرەو پێشەوە چووی کاروانی مرۆڤایەتیدا دەبێت، بەڵکو زۆر جاران دەبێتە دژ شۆڕش و پتر ئاڵۆزکردنی کێشەکان و چەسپاندنی زۆر و ناڕەوایی و چاکترین ڕێخۆشکەر دەبێت بۆ ڕۆچوون و دانە پاشەوە. لەم ڕوانگەیەوە ئەگەر بڕوانینە کێشەی ڕەوای کورد و باری ئاڵۆزتر و ناسروشتی تێ ترنجنراوی گەلی کورد کورد لە کوردستانی باشووردا و نەتەوەی کورد لەسەرتاسەری کوردستانی مەزندا شۆڕش ئەو تاکە ڕێبازەیە کە ئەمسەرە و سەری ئەو هاوکێشە/ موعادەلە شێواوە ڕاست بکاتەوە، وەکو دەستوورێکی نەگۆڕ و چەسپاو ئەم بارە نەپرسی بە کەس کردووە و نە پسووڵەی لە هیچ لایەکەوە وەرگرتووە و نە لە هیچ کارگەیەکیشەوە دەرچووە وەکو واقعێکی بابەتی ڕەنگڕێژراو لەسەر دەستوورە نەمرەکەی (ڕاستکردنەوەی باری ئاڵۆز تر و ناسروشتی) کڵپەی شۆڕشی کورد دڕی بە هەموو ئەو لەمپەر و کۆسپانە ناوە، کە دەسەڵاتی مادیانەی لە خۆی بەژنەباڵاتر لە ڕێیدا چەقێنراوە و باری چەوساندنەوە و ژێردەستەیی و پارچەپارچەیی و ماف پێشێلکراوی ئەم نەتەوەیە زەمینەیەکی هێندە لەباری بۆ(شۆڕشی میللی) سازکردووە کە لەگەڵ ئەو هەموو کۆسپ و تەگەرە و ڕێگریانەی دوژمنانی داگیرکەریشدا، نموونەی کەمە لە مێژووی مرۆڤایەتیدا. بەڵام ئەوەی بە توندی سەرنجی دۆست و دوژمنان ڕادەکێشێ کە جۆرە دابڕان و نابەرابەریەک و ناهاوتاییەکی زۆر زەقی نێوان ئەم بارە بابەتییە لەبارەو تینوتاو و بارە زاتییەکەیە..

ئەم دابڕان و نابەرابەری و ناهاوتایەی نێوان بابەت و خود گریشتۆتە لێواری مەترسی لەباربردن و هەڵتەکاندنی ئەو بارە بابەتییە لەبارە و هەتا داشکاندنەوە

و شکانەوەشی بەلانە نەرێنی/ سلبی و داشکاندنەوەیەکدایە بەسەر خەباتی گەلی کورددا.

ئەگەرچی ئەم ناکاملییە خودییە لە خۆیەوە وەکو بەڵایەک بەسەر کوردا نەباریوە و زادە و بەرهەمی کۆمبوونی نەرێتیتی/ سلبیات و ناتەبایی و ڕەوت گێڕی خەباتی ـ مللی کورد بووە و ..... میراتی سلبییاتی چەندین ساڵەی خەباتی سیاسی و چەکدارانەی کوردە و پاشماوە و خڵتەی ناتەبایی و شێوانی باروهەل و مەرجێکی تاڵ و ناهەمواری خەباتەکەمانە...

داگیرکەران و ناحەزانی کورد و ئیمپریالیزم و دارودەستەکەی لەناوچەکەدا پشکی گەورەیان لە خۆشکردن و گەشەپێدان قووڵ کردنەوەی ئەم لانە سلبییانە هەیە هۆودەستی سەرەکی دەگەڕێتەوە بۆ (دیاری نەکردنی خەسڵەت و ڕاوەوتی ڕێبازە شۆڕشگێڕانە و نەدۆزینەوەی شێوازی) شۆڕش و باری شۆڕشگێڕی بە گشتی و تایبەتکاری شۆڕشی میللی کورد بەتایبەتی.

ئێمە بە بۆنەی بیست ساڵەی هەڵگیرسانی ئەو شۆڕشەوە و لەبەر ڕۆشنایی شۆڕشی ١١ی ئەیلوولی١٩٦١ ی پیرۆز و دراوەکانی/ موعطیاتی هەرەسی شۆڕشەکە و یاسا و دەستووری گشتی شۆڕش باری سەرنج دەدەینە ئەم باسە بەو هیوایەی بتوانین خزمەت بە ڕەوتی شۆڕشگێڕانەی خەباتی میللی کورد بکەین و ئەو گیانە شۆڕشگێڕی و بوونە شۆڕشە لەم تەنگەبەری و مەترسی گلانە ڕزگار بکەین و دەستە و هێزە شۆڕشگێڕەکانی کوردستان و عێراق و ناوچەکەش بخەینە بەددەم بەرپرسیاری مێژووییانە، ئەو بەڵکوچکە و بیانووانەش بۆ مێژوو ببڕین کە چەندین ساڵە هەڵە و ڕەوتی چەواشە و دژ بە شۆڕش و ڕەوای کورد بە پاساوی (پاش قەبرەکەی ئەلی گێز و گوڵنگ) دەدەنەوە وەک بەرزەکی بانان لەژێر تانوپۆی کەلاوەی هەوڵ و تەقەلا و خوێنی هەزاران شەهید بە بەرگ و ڕەنگ و دەنگێکی دیکەوە دووبارە و سەدبارە دێنەوە سەرچۆپی مارەیی کورد لە شەیتان!!..

با ئەمەش دوافرسەت بێت بۆ ئەوانەی لەژێر چارشێوی بۆچوونی هەڵە و بەخۆداچوونەوە و ڕەوت گۆڕین و پەنجەگەزی پاش کاولبوونی حەمامۆک لەژێر باری ویژدانی خۆ و جەماوەردا دەردەفرینن و وەک تاوانبارێکی پارێزەر شەیتان لەخشتەبەر بەسەر تاوانەکاندا باز دەدەن و بە کونی پاسادا خۆیان لە حوکمی تاوانیان ڕزگار دەکەن(ئەمجارەیان با حوکمی مێژووی گردەبڕ لە نێواندا بێت و چ کون و کوڵانێکیان لەبەردەمدا نەمێنێتەوە خۆی لێوە دەرکەن، یان هەر لیستاوە

دەست بکێشنەوە یان کوتەکی حەکم و سزای مێژوو جەماوەر هەمیشە لەبەر چاو و سەر سەریان بێت و لەترسی لێپرسینەوەی مێژووە لەڕەوتی ڕاستەقینە و دروستی کوردایەتی لانەدەن..

ئەگەرچی ماکی ڕمانی هەرەسی شۆڕشی ١١ی ئەیلوولی١٩٦١ هەر لەسەرەتاوە وەکو خۆرکە لەناو خۆیدا لانەی کردبوو و ئەو ڕووداوە چەوت و نالەبار و لاییەی تێیدا برا و ئەو گۆڕانانەی لەسەر گۆڕەپان/ ساحەی کوردستان و عێراق و جیهانیدا و جێگۆڕکێیە و حسێب گۆریوی هاتە پێشەوە پتر ئەو ماکەی بەهێز کرد و هیوای ئەوەی بڕی کە لە ناوەوە چارەسەری ئەو ماکە کوشندەیە بکرێت، هەرەسی شۆڕشەکە دەمی ئەودومەڵەی کردەوە کە لە گیانی خەباتی ڕزگاریخوازی کوردا نێرکەی کردبوو. دوومەڵی تاک حیزبی و قۆرخکاری و وەبەرهەمهێنان / احتکار و استثمار و تێکەڵی وتێک قژانی بیروباوەڕ و بەرژەوەندی و ناتەبایی و دیزە بەدەرخۆنەکردنی دژبەرەکان/ تناقضاتی فیکری و بەرژەوەندی و چینایەتی..

ئەویش بەری نەدان و فرزە لێ بڕان و لاوازی خودی ئەو بیروباوەڕ و بەرژەوەند و بیرکردنەوە جوێ جوێیانەی نێو کۆمەڵگەی کوردەواری و کۆبوونەوەی هەموو بیر و باوەڕ و هەڵوێست و بەرژەوەندیەک لە قەوارەی (پارتی دیموکراتی کوردستان) دا گەرچی خەباتی پڕ شکۆی پارتی و بەرهەم و دەستکەوتەکانی چالاکی و قوربانی دانی و یاسا و دەستوور و ڕێبازی خزمەتێکی گەورەی بە کورد و خەباتی نەتەوایەتی کورد کردووە و قوتابخانەیەکی کوردایەتی و بیر جوێ جوێی نێو کۆمەڵگەی کوردەواری بووە، بەڵام قوتابخانەیەکی بێ سنوور و نەفەسی تەنگ و بێ ڕەنگ و بۆ بووە و ئەگەرچی لە سەرەتاوە توانیوەتی کەشێک/ جوێکی کە دروست کات بۆ گەشەی ئەو بیرانە، بەڵام کە ئەو بیر و بەرژەوەندییانە گەیشتنە توانا و دەسەڵات و تەمەن و داروبارێکی وا کە پارتی نەیدەتوانی لە خۆیان گرێ و چی دی ئەو تەباییە و بەرابەرییە بپارێزێ لەبری ئەوەی لەو شوێنەدا خۆی بەلایەکدا ساغ کاتەوە و ڕێ بدات ئەوانی دیش سەربەخۆیانە لەدەرەوەی ئەو – بە هاوکاری و دۆستایەتی و تەبایی– پێکەوە گەشە بکەن و قەوارە قەراردارە سروشتییەکانی خۆیان وەرگرن، بووە بەندیخانەیەک و دەسترازو پێچێکی وا کە ڕێگر بێت لە ڕەوتە سروشتی و ئاسایی یەکانیان، بۆیە ئەو تەباییە و پێکەوە گونجانەی جاران بووە تناقض و پێکهاتنێکی ناوخۆیی و خۆیان لەنێو خۆیاندا یەکیان دەخواردەوە. ئەم بارە هەروا ڕانەوەستا ئەگەر باری سەخت و دژواری کورد و شۆڕشەکەی و بوونی سەرکردە مێژووییەکەی (بارزانی) نەبووایە!.

ئەم بارە تا سەر ڕانەوەستا و هەر لە سەرەتاوە لە شێوەی تکتل و ناتەباییيەكی بەرچاوی (سەركردايەتی) و دابڕانی سەركردايەتی و بنكە/ قەواعد بە ئاشكرا دەبينرا كارەساتی شۆمی هەرەسی ١٩٧٥ ، ئەگەرچی كارەساتێكی نەهامەت هێن و تراژيدياييەك/ مأساتێكی ميللی گەورە بوو، بەڵام ئەگەر تاكەڕوويەكی ئەرێنی/ ئيجابی بوو بێت، ئەوە بوو ئەم بارە ناسروشتييەی بەلاداخست و ئەو (باستيل) ی بيروڕا و بەرژەوەنديیانە شكاند و بارە سروشتييەكە كەوتەوە سەر سەختی سروشتی و واقعی خۆی... بەڵام بەداخەوە نەتوانرا سوود لەم تاكە ڕووە ئيجابييەی هەرەس وەربگيرێ و پاش شەش ساڵان لەم هەرەسە بەرەو ئەوە دەچێت كە ئەميشيان ببێتە ڕوويەك و لايەكی نەرێنی/ سلبی ، ئەگەر نەڵێين تاڵترين و ناهەموارترين ڕووی سلبی ئەو هەرەسە!. دەبێ بگەڕێين بە دوای ئەوەدا كە بۆچی ئەم گۆڕانە ئاوەژووە ڕووی داوە، چۆنيش ڕاست دەكرێتەوە.. بەلای ئێمەوە هەموو كێشەكان بەندن بەم دوو پرسيارەوە:

- بۆ وا ئاوەژوو بووە؟.
- چۆن ڕاست دەكرێتەوە؟.

دەرخستنی هۆكانی ئاوەژووبوونەوە و چەوت بوونەوەی ڕێبازە لۆژيكت/ مەنطقی يەكەی تاكە لانی ئيجابييەكەی هەرەس، چارەسەركردنی ئەو هۆيانە و ڕاستكردنەوەی ڕێبازە دەسەبەرەی ڕزگاركردنی خەباتی ڕزگاريخوازی كورد، لەو تەنگەبەراييەی تێی كەوتووە يان تێی ترنجێجنراوە!.. ئێمە پێمان وايە هەندێ لەو هۆيانە ماكيان دەگەڕێتەوە بۆ سەردەمانێكی دوورتر لە ڕووداوەكانی ئەم ڕۆژانە و ڕۆژانی نێزيك و پاش هەرەس لەمانەش:

١- نەبوونی داب و دەستوورێكی ديموكراسيانە لە شێوە و جۆری پەيوەندی ڕێكخراو و كۆمەڵە سياسييەكان و (جو)ێكی ديموكراسی لە عێراقدا بە گشتی و لە كوردستاندا بەتايبەتی ، سياسەت و پەيوەندی شەڕە كوتەك و و شەڕەتێلا - بەتايبەتی - پاش١٤ی گەلاوێژی ١٩٥٨ و ئەو گرژی و تەنگەتيلەييەی نێوان ڕێبازە سياسی و فيكريە جوێ جوێكانی تا گەيشتووەتە ئاستێ لە ڕووی يەكتری بەرزكردنەوە و تێكەڵاوكردنی هەموو كارتەكان/ ئەوراقەكان و شێوان و چەواشەكردنی ناكۆكييە بنەڕەتی و ناكۆكييە لاوەكييەكان و چەندين هەڵەی مێژوويی وا كە ژيانی سياسی كوردی گەياندۆتە كەناری (تيرۆر) و يەكدی كوشتن . ئەم ميراتە نالەبار و نادروستەی جوڵانەوەی ئازايخوازی كورد لێی بۆتە شێرپەنجەی كوشندەی ژيانی سياسی.

٢- ڕاهاتن و قاڵب بەستی تاک ڕەوی و تاک حیزبی و ئاغایەتی لە ڕیزەکانی خەباتی شۆڕشگێڕی کورد و هەوڵدان و کۆششی حیزبی و جێگرتنەوەی لە جێی خەباتی میللی و هاوکاری و پێکەوە ژیان و دڵ فراوانی و پێشبرکێ/ منافەسەی شەریفانە لەسەر گۆڕەپانەکە ئەمە عەقڵیەتێکی دۆگمای تەسکی کەللەڕەقی خۆمانەخۆمانەی کورتبینی وا خولڤاندووە(ڕسکاندووە) کە هەندێ لایان وا بێت دەست بەسەرا گرتن و قۆرخ/ احتکاری گۆڕەپان/ ساحە فرزەبڕینی بەرانبەر و ناحەزانی(بیر و بەرژەوەندی) و تاپۆکردنی چالاکی سیاسی و بەرۆگری زامنی مانەوە و بەردەوامی دەسەڵات و پشتگرییە لە ژیانی سیاسی کوردی.. هەروەکو دەسەڵات و مانەوەی دەسەڵاتی سیاسی و دەست بەسەراگرتنی خەباتی کورد ئامانج بێت. نەک خۆیان و ڕێکخراو و بیرەکانیان هۆ و ئامڕازبن بۆ بەدیهێنانی ئامانجەکانی نەتەوەی کورد و گەڕان بەدوای شێواز و شێوە و جۆری ئامڕازی خەبات و چالاکی سیاسی کە بگونجێ لەگەڵ هەر قۆناخ و بارێکی تازەی خەبات دا.

٣- تاعوونی « جەلالی» و « مەلایی» و بەردەوامی هێما و بنەما فیکری و داوڵە مەردمیەکانیان، کێشمەکێشمیان لەسەر ساحەکە بۆ دابەشکردنی نفوذی کۆمەلایەتی و دەسەڵاتی سیاسی و عەسکەری، کۆمەڵانی خەڵکیش لەبەر قاڵب بەستوویی باری پێش ١٩٧٠(جەلالی و مەلایی) پاشان شکستی خەتی مەلایی کە نوێنەری شۆڕشی ١١ی ئەیلوول بوو و لە ١٩٧٥ دا ئەو شکستە جارێکی کە پاش ڕێکەوتنی ١١ی ئازاری ١٩٧٠ خەتی جەلالی بەزێنرا و تیاچوو . دیارە خەتێکی وا ڕەگ کوترا و هەروا بە ئاسانی شوێندرا و تانوپۆی فەوت نابێ، بۆیە ئەگەرچی وەکو ڕێکخستن و بوونی سیاسی و عەسکەری نەمابوو، بەڵام لە ڕووی دەرونیەوە لە هەندێ دەروونی گەندەقیندا هەر پەپکەی کرد بوو هەرچەندە ڕۆژ بە ڕۆژ بەرەو گۆڕ چوون دەچوو وای لێ هاتبوو ببێتە زاراوەیەکی سیاسی سووکیش!!.

بەڵام شکستی خەتی مەلایی لەپاش هەرەسی شۆڕش لە ئازاری ١٩٧٥ دا گیانێکی تریکردەوە بە بەر لاشەی نیوە مردووی (جەلالییەت) دا و جارێکی دیکە زیندووی کردەوە..ئەگەرچی هەندێ جار لەژێر چارشێو و ڕووپۆشی جۆراو و جۆریشدا ئەم ململانێیەی نێوان (جەلالی و مەلایی) یە کۆنەکە خۆی دەردەخست، بەڵام هەر هەمان بنەما فیکری و تیۆری کۆنە قینەکەی ڕابوردوو بوو ساحەکەیان پێ دەکێلا و تۆوی (کوردکوشتن)ی تێدا دەچێنرا و فرمێسک و خوێن و نائومێدی و شکستی تێدا دەدوورایەوە.

٤- سەختێتی هەرەس و دڕندایەتی داگیرکەرەکە ئەو بار و هەلومەرج و زەمینە دەروونیەی خۆش کرد، کە جەماوەر بۆ دەربازبوون لەو بارە نالەبار و

خۆ ڕزگارکردن له مەترسی لەناوبردنی میللی و لەدەستدانی شەقڵی نەتەوایەتی و و پاراستنی ئابڕووی میللی و شەخسی ، بە کورتیەکەی ئەو زەختەی کە هەرەس لەسەر بوونی کورد دروستی کرد بوو... باریکی وای هێنایە بۆ پێشەوە کە جەماوەردوای هەموو " عیو" یک بکەوێت و ئەگەر شەیتانیش دەستی بداتێ و بۆ دۆزەخیش پەلکێشی کات، تەنها لەم بارە " تجسید" و چەوساندنەوە و سووکایەتیە ڕزگارمان بێت، دەستی بدەنێ.. جۆرێکی وا یاخی بوونی چەتەیەک لە دەسەڵاتدارە داگیرکەرەکە بە تروسکاییەکی ڕۆشن هێنی ڕزگاری تەماشا دەکرا..

کۆڵە کوێخایەک بیدایەتە ئەو شاخانە - بۆ هەر مەبەستێک بوایە- جەماوەر هیوای خۆشی پێوە دەبەستەوە.. گەورەترین نموونەی ئەو داستان و ئەفسانەیەی بە دەوری کوێخا " ڕینگۆ" دا هۆنرایەوە و بە جۆرێکی وا کە خوازی دڵی جەماوەر لەگەڵ ترپەی پێی کوێخادا دەجمیا!..

جەماوەر لای گرنگ نەبوو ئەو چەکە بەشانی کێوەیە بۆ چ مەبەستێکە و خاوەنەکەی کێ بووە و چییە و سەرئەنجامەکەی چی دەبێت.. جەماوەر شتێکی نەبوو بیدۆڕێنێ و ڕامان / تصور نەدەکرا لە هیچ بارێکدا بارێکی لەوەی بەسەریدا سەپاوە سەختر بێتە پێش. سیاسەتی " چی دەبێ با ببێ" و " تەڕبوو لە باران ناترسێ" ئەو ڕۆژە زاڵ بوو بوو بەسەر هۆشی جەماوەردا.. نەدەتوانرا بەر بەو هەست و جۆش و خرۆشەی جەماوەر بگیرێ و جەماوەر ئەوەندە بریندار بوو هەتا پەنای دەبردە بەر ژەهریشەوە بۆ چاری ئەو ژانە.. جەماەەر واشی لێهاتبوو وەکو قوریچەیەک لەنێو دەستاندا چی بیویسترایە ئەوەی لێ دروست دەکرا.. هەربۆیە بوو ئەوانەی کە ئەم فرسەتەیان قۆستەوە نەک هەر توانیان پاشەڵی پیسی خیانەت و جاشێتی خۆیان خاوێن کەنەوە، یان دەستی چەوری خۆیان بەسەر خەڵکی ترا بسوون، بەڵکو مۆڵەت/ اجازە و پاساوی خراپەکاری و خیانەتکاریەکانیشیان لە جەماوەر و هۆش ڕاپەڕیوو و خەڵکی سەند و هەتا خەڵکیان دەکرد بە گژ ڕابوردووی پاک و بێخەوشی خۆشیاندا..

لەمەش پتر لەژێر چاشێو و هەستی هەڵچووی برینداری جەماوەردا سەدان و هەزاران تاوانیان تێ پەڕاندووە و ژەهری حەزیای دەروونی کۆنەقینیان بە قورگی جەماوەردا کردووە..لە هەر هەمووشی مەترسی تر بە دادۆشینی/ استغلال کردنی ئەو هەستەی جەماوەر لە هەموو بن بەردێکی کوردستاندا ژەهری براکوژی و کوردکوژیان چاندووە و دەیان هەلی زێڕینیان لەدەست کورد داوە و بوونەتە گورنەتەڵەی خەباتی ڕزگاریخوازی کورد، داب و دەستووری یەکدی کوژی و دەست چوونەیەک و ناتەباییان لە ڕیزەکانی کوردا چەسپاندووە و بە

پەرت پەرتکردنی هێزە سیاسییە شۆڕشگێڕەکانی کورد گەورەترین مسۆگەریی/ ضمانەی بەردەوامی دەسەڵاتی داگیرکەر و ژێردەستەیی و چەوساندنەوەیان بۆ داگیرکەرەکە ڕەخساندووە کە خۆی بە هیچ جۆرێک و لە هیچ بار و هەلومەرجێکدا بۆی دەست نەدەکەوت.. بەجۆرێکی وا کە داگیرکەرەکە پشتی لێ بکاتەوە و دڵنیا بێت کە خۆشی بوایە لەو چیایانە ئەوەندەی پێ نەدەکرا.. گاڵتەجاڕی گەیشتۆتە ئەوەی کە پیرێژنێکی سیتەکی تف بکاتە ڕووی بەناو « لێپرسراوی پێشمەرگەی لایەنێک" کە وتوویانە وا " حسیک" لە فڵانە شوێنە دەنگی پێشمەرگەکانی داوە دەی با بگەینە سەریان، پیرەژنە وتوویەتی: داڕزێن کە دەڵێن حکومەت هات کونە مشکتان لێ دەبێتە قەیسەری، ئەی بۆ گیانی پێشمەرگە بۆ ئەوەندە خڕن؟. یان یەکێ لە بنکەکانی "ڕەبیەکانی" دوژمن هەواڵ/ جوابی ناردووە ئەگەر فیشەکیان لێ بڕاوە با بۆیان بنێرین!!.

٥- باوەڕ بەخۆبوون و دووکەوتنی سەرکردایەتییە تەقلیدییەکان ، ئەمە ئەو زەمینەی خۆش کرد بۆ ئەو مایە پووچ و نابووت/ مفلسە سیاسییانەی کە نەک هەر لە بازاڕی سیاسەتدا سەریان تێ نابوو، بەڵکو ڕیسواش بووبوون و ناو و ناوبانگیان وەک خەتی خیانەتی و جاشێتی چوو بووە فەرهەنگی سیاسی کوردەوە و ئەوانەی کە کوردیان لە قوڕنابوو و ڕەنجی چواردەساڵەیان کردبووە ڕەنجی پیازفرۆش، جارێکی تر بهێنرێنەوە کوردستان و بکرێنە داوڵ بەسەر کوردا..

ئەو سەرکردایەتی و ڕابەرە سیاسیانەی کە ڕیسوا بووبوون و دەستیان لە بنی هەمانەکەوە دەرچووبوو، جارێکی تر وەکو نەبایان دیبێ و نە بۆران هێنرانەوە سەر گۆڕەپانەکە/ ساحەکەوە و چارەنووسی کوردیان درایە دەست..ئەمەش دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی ئەو کەسانەی کە بە ڕووی داگیرکەردا ڕاست بووبوونەوە و بناغەی شۆڕشەکەیان دانابوو، لەبەر پەروەردە و پاشخانی فیکری و شەخصی ڕابوردوویان کە بەلاوازی و چاو لەدەستی بنیات نرابوو، یاوەریان بەخۆیان نەبوو، وەکو گوندەکەی قرناقاو کە ئەو ساڵەی ئاغاکەیان مرد بوو و چووبوون لە ناوچەیەکی دی ئاغایەکیان هێنا بوو کە ئاغایەتیان بکات!!.ئاوا ئەو سەرکردە خۆفرۆش و جاش و بەدەڵە و ڕابردوو گڵاویان لەباڕ و تیاتروخانەکانی دەرەوەی وڵات هێنایەوە و سەپاندیانەوە بەسەر شۆڕشی کوردا!..

ئەمانیش هەر یەکەیان لای خۆیەوە کەوتە پاکسازی/ تصفیەی حساباتی کۆن و ئاگری کۆنەقین خۆش کردن و خۆدانە دەست داگیرکەرێکی کورد و بەستنەوەی شۆڕشی کورد بە پێچکەی سیاسەتی ئەو دەوڵەتانەوە و کلک تێکەڵاوکردن لەگەڵ

هەواڵگیری/ موخابەراتی نێودەوڵەتی... کە شەڕە کورسی و " مقام" و سەرۆکایەتی/ زەعامەتی لێوە شین بووە.. بە جۆرێکی وا کە جەماوەر گەیشتۆتە موعادەلەیەکی ساکار کە دروست گوزارشت/ تەعبیر لە واقعەکە دەکات و دەڵێ: فلان و فیسار و ئەم و ئەو لە شۆڕشەکە دوورخرێنەوە کێشەیەکمان نامێنێ..

جەماوەر گەیشتۆتە ئەو سەرئەنجامەی کە ئەگەر لەو چوار پێنج میملە ڕزگاری بێت، تواو ڕزگاری بووە!..لە سەروو هەموو ئەو هۆیانەوە زەمینەخۆش بوون بۆ گەمە/ لوعبەی نێو دەوڵەتی لەسەر ساحەی کوردستان ئەو بارە سەختەی هێناوەتە پێش کە ئیمڕۆ دەنگی نارەزایی و بێزار جەماوەر لە هەموو لایەک لە ئاستیدا بڵندبۆتەوە، بەڵام هەندێ باری تایبەتی بوونە هۆی ئەوەی کە لەو تەنگەتیلە و خاڵی تەنگەتاوێتی/ نقطه الحرجه ڕزگارمان بێت، لەوانە پەیدابوونی کۆڕ و کۆمەڵی سیاسی نەتەوەیی و نیشتمانی پێشکەوتووخوازی سەربەخۆ و مەودا تەسکی دوژمنەکە بە هۆی شەڕی عێراق و ئێران و پەیدابوونی بارێکی شۆڕشگێڕی لە دوای شۆڕشی ئێران بە گشتی و بارە شۆڕشگێڕیە ڕەخساوەکەی کوردستانی ئێران و پارچەکانی دیکەی کوردستان..

بە ئاگا هاتنەوە و بەرچاو ڕۆشن بوونی جەماوەر- کە هێشتا ئەم خاڵە نەیتوانیوە خۆی لە قەپیلکە و دادی ڕابردوو قوتار بکات ئەگینا هەمووی بەندە بەم خاڵەوە... چونکە گەر جەماوەر وشیار بێت ناتوانرێ " تنظیر" ی جاشێتی بەسەریدا تێپەڕێت وەکو، بەلانی کەمەوە بەسەر هەندێ کەرتی/ قطاعاتی ڕۆشنبیریشدا تێپەڕیووە!!..

ئەوەش دڵخۆشکەرە کە ئەم سەختیەتیەی شۆڕشی پاشەڕۆژێکی ڕوون و سفت و بێ گرێی لێ چاوەڕوان دەکرێت.. چونکە ئەم سەختیە تەختەی سەر ئاوەکان لادەدات و جەوهەر دەهێڵێتەوە.. دروشمی نەمری حیزبیشمان(پێش ئەوەی هەر شتێ بین.. دەبێ کورد بین) هۆ و زامنی هەرە بنەڕەتی ئەم شۆڕشە سەختەیە.

بانگێ لە سەنگەری پاسۆکەوە

« باوکی بەڕێزم»

سڵاوی ئازادی و یەکسانی... لە ئاست حورمەتی باوکێتی و پاداشتی ئەوەی بە (کورد)ی ڕسکاند بێت چۆکی ڕێز و پێزانین و ستایشت بۆ نادەم.. پیرۆزبایی جێژنەکانی ئەیلوولتان لێ دەکەم.. ئەیلوولی مەزنی تۆ کە ئەیلوولی پیرۆزی من تەواکەریێتی! بیست ساڵ لەمەوبەر ، ئێوە ئاڵای ئیرادەی کوردتان بە ڕووی داگیرکەراندا بڵندکردەوە و تا ئەو شوێنەی برتان کرد، سنگتان کوتا و کوردبوون ، کە گلاشن،بڵندی و پیرۆزی لە گلانتاندا لەدایک بوو. لەسەرمان بوو بیسەلمێنین کە « کوڕی بابی خۆمانین» و ئەو مەیدانە جۆڵ دەکەین کە حەفتا هەزار جەستەی شەڵتانی خوێن لە دەربەندی بازیانەوە تا گەرووی هۆمەرئاغا دار بەیداغی شەرەفی کوردبوون.. دەربەندی ترۆپیلای هیمای بڵند و زیندوویێتی دوو هەزار و هەندێ ساڵی لەمەوبەری سێ سەد ئەسەرتی دلێر بووە.. داستانی حەفتا شەهیدی ئەیلوولی کورد نموونەی بڵند و بێوێنەی قارەمانێتی ئەم سەردەمەیە..هەر دووشیان گلان بووە بەڵام سەرەتای ڕاستەقینەی گۆڕی نوێ بوون،کە ئەمە خەسڵەتی هەرە باڵای ڕەوا و نەمرییە.. و سەرکەوتنی ڕاستەقینەیە..سەرکەوتن ڕاست بوونەوەیە لە نووچدان پشت نەکردنەوەیە لە داگیرکەر.بەردەوامیی گوڕی شۆڕشگێڕانەی و ڕسکانی بارێکی پێشکەوتووە..کە سیمای ئەیلوولی پیرۆزی ئێمە ڕەنگدانەوەی ئەیلوولە مەزنەکەی ئێوەیە.

بابە گیان بۆت نووسیووم سەردەکەون!.

جا ئەوە گومانی دەوێ؟ ئێمە لەو ڕۆژەوە شەرەفەکەتان پێ بەخشین و « پاسۆک» بووە میراتگری ئەیلوول و هەموو کورد سەرکەوتووین. ئێمە قۆنتەراتمان نەگرتووە لەوەندەی ئەوەندەدا ...بەخشیشەکەمان وەرگرین!.. ئێمە بەڵێنمان داوە کە تا دواهەناسە ئەو ئاڵایە لەو مەیدانەدا بە شەکاوەیی بڵندتر کەینەوە.. بەڵێنی گیانمان داوە، لەگەڵ شەرەفی شەهادەتی هەر هاوبیرێکدا ئەو سەرکەوتنە هەڵدێت.. ئێمە بەسەرکەوتنی بەردەوامی ئەو نەپساوە بەدەست دێنین.. سەرکەوتن چەق بەستنێ لە مەڵبەندێکدا، بەردەوامیێتیکی / صیرورەیەکی هەمیشەیی یە کە پاسۆک دەستوورەکەی دۆزیوەتەوە.. ئەمە بیر و ڕێباز و فەلسەفەمانە بۆیە مەسەلەکە «سووراوبوونی گای هار نی یە « و « دوژمنان و خۆفرۆشان لە گەڵماندا پێیان ناکرێت.زەبری گاسنی بیر و مەچەکی پێشمەرگە کام زەوی یە بەیارە سەری نەرم دەکات.. دوژمنەکەشمان

چەندە گێلە! وادەزانێ بە پیسە پوازێ دەتوانێ داربەڕووەکەی کورد بقڵیشێنێ .. با هەموو داگیرکەران و دوژمنان چاک بزانن،کە ئەیلوول چەندە گزنگی خۆری «ئازادی و یەکسانی» کورد و ڕاپەڕینی ڕۆڵە نەتەوەییەکانی کورد بووە.. ئەوەندەش یەکەم قوڵنگی گۆڕی داگیرکەران و چەوسێنەرەوان بووە..هەموو جارێ بیر لەوە دەکەمەوە ئەم نەوەیەی ئێمە چۆن هێندە بەختەوەرن و چۆن وا بەخت بە ڕوویاندا دەهێنێتەوە؟

کێ خوا دەیداتێ لەسەر جێگە نەمرێ و ڕۆژگاری سارد و سڕی ژیان پەنجەژمێر کات و بە دیار تەمەنێکی چەند ساڵەوە هەڵتووتێ؟.. کەی ئەو ڕۆژە بێت تابووتێکی بەڕووی بۆ هەڵبەستن؟ نازانم ئێمە لە جەنگەی ژان و پەلامار و هەڵبووندا لەدایک بووین و ئەو جۆرە ژیانە سادە سفتە بێ بۆ و بەرامەیەمان وا لا بێ چێژ و پێزە؟ یان هەر خۆی وایە؟! دەڵێن دۆزەخ هەیە.. ببێ و نەبێ لەو جۆرە ژیانە بێ تامەیە..و بەهەشتیش ئەو بڵندبوونەوە و نوێ بوونەوە و سامی یە بێ سنوور و زیڕە پێکەرەیە کە شۆڕشگێڕانی ڕاستەقینەی کورد تێیدا دەژین.. ئێمەین گاڵتە بە چارەنووس دەکەین.. ئەمە تۆڵەی پشت شکێنی قەدەرە!.. بێترس دەمان ڕسکێنێ و پاشانیش دەمان کات بە کونە ئاشی هەناسکەبڕکێ و بینەبڕکێ بەدووی گاڵتەی منداڵانی ژیان دا!!. هەر وەک سینەمای سەگی ئەو بین..بەڵام لەگەڵ ڕۆڵەی کورد دا پێی ناکرێت،ئێمەین گاڵتە بە داووفاقە و ساویلکەی ئەو دەکەین..

ئێمە زوازی خوا لە ڕۆڵەکانی ،بەدی دێنین.. ئێمەین بەگژ دەمی هەراشی ڕۆژگاردا دێینەوە و سنگ لەبەر سنگی دەنێین.. لە مردنیشماندا زیندووبوونەوە و نەمری دروست دەکەین.. بەگژ زنجیری سەد و یەک قەفی دەور و بەرماندا دەچینەوە و لەو دیوودیواری بێ ئاگایی دەدەین.. ئێمەین لەسەر مرۆڤایەتی خۆمان دەکەینەوە و مرۆڤێتی خۆمان ،کە سەروەری سەروەریی هەموو گەردوونە، هەزاران بار دەسەلمێنێتەوە ئای لە تەوژمی ئەو خۆشی مانا بڵندەی بوونە،کە بەرسنگی داگیرکەرە دەگرێت.. چەندە پیاو شایی بەخۆی دێت کە ئیرادە دەکات بەگژ ...... ئەو کاتانەی کە ترس و خۆشی ژیان خەریکن سەرەتاتکە بکەن و ئەژنۆی پیاو بلەرزێنێ،بەڵام گوڕی هاوبیرێک و هەنگاوێکی بۆ بەردەمت کەللەی شەقی ئەو ترپە نەرم دەکات و سەر و چوارپەل و گیانت پێوەیە ئەو کاتانە مرۆڤ دەبێتەبە درەختێکی ڕووت هەر ئەو ساتانەن کە بەختەوەری و ئاسوودەیی لە قاڵب و شێوە هەرە بەرزەکانیدا خۆ دەنوێنن.. ماناکانی ژیان لە دایک دەبێ..و ئاڵنگاری / تحدی ی چارەنووس لووتی مەرگ شۆڕ دەکات.. جا ئەو مەرگە کەی پیاتدا چزا وەکو هەنگ پێوە دەدا و خۆی دەمرێ!! یان ئەو کاتانەی لە سەنگەرێکدای دەزانیت بۆ خۆت لەوێدا نیت.. یان چ نەبێ دەتوانی خۆت دەرباز کەیت. بەڵام کە بیر دەکەیتەوە،دڵۆپی فرمێسک و دووکەڵی

ئاسمانی کوردستان و نائومێدی تاقانە کوژراوێک و دەسگیرانداریێکی ڕەشپۆش و چارەنووسی ئەو ساوایانەی کە هێشتا لە کۆشی دیلیەتیدا چاویان هەڵنەهێناوە بەندن بەو مەچەکەی تۆوە.. ڕۆژگاریێکی ئاسوودە و کامەران و بێ چەوسانەوە و (کوردستانێکی ئازاد و گەلێکی یەکسان) چاوەڕوانی باجی « پێشمەرگانەتن»!..

ئەوسا دەزانیت کە پێشمەرگایەتی ،پێغەمبەرایەتی ئەم سەردەمەیە!..

ئەوەش بڵێن: زڕ و زۆڵەک و گلار هەن ناوی پێغەمبەران و پیاوچاکان لە خۆیان دەنێن.. ئەوانەش هەن لە پێشمەرگایەتیدا تەنها ناوەکەیان پێ بڕاوە و وەک ساجی سەر گوفەکی سەرنراوە کەی لێیان بۆوە جەوهەریان مێشکی پاک کاس دەکات..

بەڵام کاروانی ئەیلوولەکان بەرزن وەک هەڵۆ گەشن وەک ئەستێرە،پیرۆزن وەک درندەن وەک دەبانی کوردی....

تا مەنزلگای پیرۆز **هەر بژین بۆ کورد**

هێزی پێشمەرگەی پاسۆک

چیرۆک...

ئەو دەست و قەڵەمە کوردییەی لە پێناوی کوردایەتی دا و لە ڕێگەی کورد دا نەنووسێت،دەست و قەڵەمێکی نەزۆکە.. ئەمیان بۆ بڕین چاکە و ئەویان بۆ شکان. خاوەنی هەردووش بۆ سەرشۆڕی و نەمان!! ئێستاش لە بیرتە،وەکو دوێنێ ڕووی دابێت،هەرچەند پازدەساڵێکی بەسەردا تێپەڕیوە..دوو ئوتومبیل ،بە ڕێگا چەوڕێژەکەی ئاواییدا، بەرەو ناو گوند دا دەکشان. لەبەردەم مزگەوتەکەدا وێستان،چەند زەلامێک دابەزین جلی خاکییان لەبەردا بوو. ئەستێرە بە شانێک لە پێشەوە بوو، بەرەو ژوور بوو ئەفسەرەکە لە مام وەیسەی کوت و کوێر چووە پێش.

- کوێخای گوند لە کوێیە؟ هەر ئێستا بۆم بانگ بکەن.

- ئەهای کوڕگەل،کوێخا کەریم بانگ بکەن.

یەک دوو مێرد منداڵ بە پەلە خۆیان گەیاندە ماڵی کوێخا، بەهەناسە بڕکێ.

- پورە مەلەک ئوتومبێلێ هاتووە مام کوێخای گەرەکە..

کوێخا کەریم پیاوێکی تەمەن ٥٠ ساڵە بوو،چاوی خێری بە ڕەمەکی مەردمەکەدا هەڵ نەهێنا،دەم و قەپۆز قەویباڵایەکی نارێک،چرۆچاوێکی مۆن..تەنێ بەرژەوەندی خۆی و خزمانی خۆی مەبەست بوو.

+++

حەسەن ئەوسا تۆ منداڵ بوویت،پۆلی چوارەمی سەرەتایی بوویت،زۆر بزێو و چەتوون بوویت. حەسەن خۆ بیرتە،پڕ بە دڵ حەزت دەکرد،لە جێگای ئەو ئەفسەرە بیت، نێوبەنێو ئاورت لەم شان و لەو شانی خۆتەوە دەدا هەستت دەکرد بریسکەی هەستارەکانی سەر شانی ئەو بۆ سەر شانی تۆ ڕادەگوازێت.. چەند کەرەتت گووت: خۆزێ و .. کەی بێت منیش جووتە ستارەیەک هەڵبگرم.

کوێخا بە هەڵەداوان خۆی گەیاندە بەر مزگەوتەکە،لەبەردەم ئەفسەرەکەدا گەماڵ ئاسایی کەوتە کلکە لەقێ بەدەمە لەرزێ

- فەرموو بەگم من کوێخا کەریم م

ئەفسەرەکە سەرێکی غەڕایی لەقاند و ووتی:

- ئێمە لە لایەن دەسەڵاتدارانەوە ڕاسپێردراوین کە مەمەندی قوڵ بەست بکەین و بیگەینینە جێگەی مەبەست. مەمەندی پیاوێکی باش نییە.. بە باشە باسی ناکرێ.. تۆ چ دەڵێی؟

ـ ڕاستەکەی قوربان ،چۆنی دەفەرموویت وەهایە.. پێویستە شاربەدەر بکرێت. کە ئەمەت بیست دڵت داخورپا،هەستی تۆڵەسەندنەوەی لە دڵتدا پەنگی خواردەوە..ئەو شەوە خەو نەچووە چاوت،وا دەزانیت ئێستا ڕوویداوە.. ێ وە شەش ڕەشە خێزانی دیش سەرەڕای دەردی هەژاری،دەردەکانی تریان لە چوار دیواری ئەو خانووەدا هەڵ دەڕشت.

شانت لێ قایم کرد،بە ڕۆژ کرێکار و بەشەو خوێندکار..ئێستاش بیرت ناچێتەوە کە لە کار دەگەڕایتەوە دایکت بە دەورتا دەهات و عەوت جاران خۆی لە دەوری باڵات دەگێڕا و دەیگووت: ئێمە هەژارین هەژار لە برساندا ـ نامرێ...هەژار حەوت ڕۆحە و تامەزرۆی ژیانە، داری بەڕووە،بیبڕی ،بیسووتێنی لەگەڵ کورترین شنەدا سەر هەڵدێنێ و لق و پۆپ دەردەکاتەوە.

بابت ڕەها بوو،نەخۆشی هێزی لەبەر بڕی بوو،تۆش وات لێ هات هەموو جۆرە دەرمانێکت ناسی،کە لە کاری ڕۆژانەدا ماندوو دەبوویت، غیرەتت دەنایە بەر خۆت.

حەسەن، خێراکە،زۆرت نەماوە، ئەم ئارەق ڕشتنەت پاکەتێ دەرمان دەکات، قەیدی نییە قۆڵ بکوتە. مرۆڤێک ،باوکێک ڕزگار دەکەیت،یان چەند ساتێ درێژە بە ژیانی دەدەیت، دەی حەسەن غیرەت بتگرێ، شان بکوتە. مەمەندی باوکت پیاوێکی دەستە پیاو،جووتێک سمێڵی گەورە،دوو چاوی یاخی، نێوچەوانێکی پان، کە جەوان مێردی ئایندەیەکی تەواوی دەنواند.

+++

دەمە و عەسری ڕۆژێک بوو،هاتن بە شوێنتا،کە دەست لە ئیش هەڵبگریت و بە سەرەمەرگی باوکتدا بگەیت،فریای نەکەوتیت،ئەنجامیش لێرەدا خۆت دیتووە،تاسەی دڵت بە گێڕانەوەی حەکایەتەکانی ئەو دەشکێنێ،هاوڕێکانت لەزەت لە قسەکانی دەبینن.. هیچ هەواڵێکی دایکت نازانیت،ئەویش هی تۆ نازانێت.

حەسەن، بەهەمووی یەک دوو سەعاتت ماوە،دڵی هاوڕێکانت مەبەسشێنە .دەی دوا حەکایەتمان بۆ بگێڕەوە،تۆ حەکایەتی باوکت دەگەیەنی ،با خەڵکیش هی تۆ بگەینن...

ـ بە قوربانتان بم، ئێوەش ڕێبوارن، پێویستان بە نازە،ئەوا منیش نازی جگەرگۆشەکەم بە ئێوە دەسپێرم .. دەی لێم تێبگەن.. سوراخێکی بکەن، چاوەڕوانم هەر ڕێبوار بوو دەگەڕایەوە،سۆراخ نەبوو.. ڕێبوارانی ئەو ڕێگایە هەموو پوورە «فاتم» یان ناسی..لە ئوتومبێلێک دا بوویت،کە گەیشتە ئەو ئاستە سووکی کردەوە و ڕای گرت. عەشاماتێکی زۆر خڕوەبوون ،باڵی ڕاستی ڕاکێشابوو لەوە دەبوو دوا سڵاوی بە کۆمەڵە ڕێبوارێ گەیاندبێ و فریای دەست داگرتنەوە نەکەوتبێ. کە

ئوتومبێلەکە کەوتە ڕێ،جگەرەیەکت داگیرساند ،بەدڵ لەگەڵ دیمەنەکەدا دەژیایت.. خۆزگە سەرگورشتەی ئەم داپیرەیەم دەزانی..

هەر وا ئەم خۆزگەیەت کاوێژ دەکردەوە. دوو ڕێبوارەکەی تەنیشت کەوتنە قسە و باس.

- چەند بەستەزمان بوو، دایک وایە،تەمەنی خۆی بە چاوەڕوانی سپارد.

- بۆ ؟

- ئەمە تاقە کوڕێکی هەبوو ،لە ساڵێکی دوا بڕاودا، لێی دابڕێندرا،ئیتر هەر نەی دیشەوە،جا لەوساوە چاوەڕوانی کردووە بە پیشەو سۆزی دایکایەتی بە گشت ڕێبوارێ دەسپێرێت.

- ئەی کوڕەکەی؟

- کوڕێکی یەجگار هەڵکەوتوو بوو، عاشقی ڕێگەی ڕاستی بوو.. لەگەڵ نیوە شەوێکی هەست مردوودا، لە زیندانەکەی دەری دێنن، تا بی خنکێنن.

- بۆ ؟

- ڕەگەزی خۆی خۆش دەویست،مرۆڤ دۆست بوو.

- ئێ...

- مان دەگرێ و ملی ناکات بە پەتەکەوە

- دەڵێ دەبێ پەتەکە ماچ بکەم ،ئەوجا لە ملی دەکەم.چونکە ئەم پەتە نیشانەی پیرۆزی خۆم و ڕەگەزەکەم ،نیشانەی ڕاستی ڕێگاکەمە.. ویشتیان ،چاوی ببەستنەوە و تیربارانی بکەن، نەڕاندی:

- نا، نابێ ،چاوم وەبەستن،دەبێ تارای سوورم بۆ بێنن.دایکم ڕەنگی سووری خۆش دەویست.. نامەوێ چاوم وەبەستن، خۆم ئەم ڕێگایەم هەڵبژاردووە، دەمەوێت تا ئەو شوێنەی بڕ دەکەم هەر لەبەر چاوم بێت.

که ئەم قسانە دەکرا خوێنت قوڵپی دەدا،لاشەکەی پورە فاتم لەبەرچاوت دا زیندووە دەبۆوە؟ سەراپای دەبوو بە گڕوتاریکی ڕێگای دەخواردەوە،بە ئەسپایی جگەرەکەت داگیرساند و گوێت بۆ شل کردنەوە.

- وتیان کە ملی بە پەتەکەدا کرد، زەردەخەنەیەکی بەسام کەوتە سەر لێوی ..جەلادەکاندا نەیان وێرا تەماشای بکەن، لە ترساندا دایانە بەر دەستڕێژ..

کە دابەزیت، خۆت و دایکت بەسەر دەکردەوە»١«

«١» بۆ نووسنەوەی ئەم چیرۆکە کەڵک لە فۆلکلۆر وەرگیراوە،بەڵام تەنها وەکو سووکە هەوێنێک و بەس.

له كەلەپووری شۆڕشگێڕیمان

كورد

برا زۆر سەیرە زوو نامناشی من هەر زۆر لە زوو كوردم
كە تۆ پێنج شەش كەرەت گۆڕاوی من بێ سێ و دوو كوردم
لە تەكیە بوویە جێگر، ڕێگر و مێگر لەبن بەرماڵ
ئەمن لەوساوە جێو بانم لە بانی بێشكە بوو كوردم
عەجەم بووی بوویە تورك و بوویە عارەب ئیستە سەر شێواو
ئەمن گیلمە گێلم ؟ و كەشمە كەش بی« چاشنو» كوردم
سپی بووی، بوویە شین و بوویە سوور و ئێستە ڕوو زەردی
ئەمن یەك ڕەنگ و ڕوو، وەك پیاوی خاوەن ئابڕوو و كوردم
كە تۆ بۆ مز لەناو مزگەوتی.. كوردستانە ڕووگەی من
كە تۆ دەرویشی زەرگ و مەرگی من بێ هایوهو كوردم
كە پەل بۆ هەموو جێیەك ئەكێشی و بێ ڕەگ و پنجی
ئەمن گەر پەل پەلیشم كەن.. لەسەر یەك ڕێگەم و كوردم
دڵت بۆ پارە پارە، بیر لە لیرە گیرە، دەم بۆ دەم
سەراپا،ڕەگ بە ڕەگ ، ئێسقان بە ئێسقان، مووبەموو كوردم
كە تۆ گیرفان پڕی گیرفان بڕی.. من هەر هەژار ماوم
كە تۆ خۆت دا بە خواردن... من لەگەڵ گاڵ و بەڕوو كوردم

قوتابخانەی پاسۆک .....
وانەی هەشتەم

(ئەوانەی لە خۆشەویستی دەترسن،دەبێ بە زووخاوەوە سەر بنێنەوە)..

جەماوەری زەحمەتکێشی کورد
ڕۆڵە بە وەفا و دڵسۆزەکان..

«پاسۆک» کۆگایەکی پاتاڵ نییە لە قەیسەری هەراجخانەی سیاسەتدا کرابێتەوە، هەر ڕۆژەی بە پێی مۆدێل و باوی سەردەم و زەوقی نەخۆش ئەم یان ئەو دیکۆر و کاڵای ناوماڵ بگۆڕێ..

ئێمە پێش هەر شتێک خزمەتکاری دڵسۆز و گوێ ڕایەڵی زەحمەتکێشان و ڕەنجدەران و دڵسۆزانی کوردین، هەموو شتێکیش لە چاوی کوردەوە دەبینین و بۆ بەرژەوەندی بەرزی کوردی دەکەین.. ئێمە مەسەلەی کورد لە بارێکی وا ڕەوا و پێشکەوتوو و دروست دا دەبینین کە پێوانەی هەرچی هەیە و نی یە بێت.. گونجانی هەر شتێک لەگەڵ ڕەوتی مێژوویی کورد و بەرژەوەندی و خواست و ڕەوای کوردا بە نیشانەی باری سروشتی و دروستی ئەو شتانەی دادەنێین نەک پێچەوانەکەی سازاندنی کورد و مەسەلەکەی بێت، بە هەموو نرخێک ،لەگەڵ ئەو بارانەدا.

زۆر جار ئەم لۆژیەکە زانستی/ مەنطقە عیلمی دروستەشمان لێ بەعەیب دەگیرێ و بوودەڵە و باوەر بەخۆ نەبووان و کۆسمۆپۆلیتی یان داخ لە دڵان دەکەنە تانە و تەشەر بەسەر حیزبمانەوە..تا ڕادەی ئەوەی بە دەمارگیری و تەسک بینین و تەنگ نەزەر و هەتا شۆڤێنێتی و و ڕەگەزپەرستیش پێی لێ ڕادەکێشن..

دیارە ئەو کەسانەی نیعمەتی خۆشویستی نەتەوە و نیشتمانیان لە دڵدا چەکەرەی نەکردووە، یان بە نەزۆکی بە ملیاندا کەوتووە و لێیان شێوێندراوە.. یان فێڵ و تەڵەکەی داگیرکەرانمان و ئیمپریالیزم ئەوەندە وەستایانە بووە،کە خۆشویستی بە ڕەوا و خۆڕاکی و فیتریەکەی مرۆڤیان تێکەڵاوی زیادڕەوی و دوژمنکارانە و شۆڤێنێتی داگیرکەری کردووە.

هەر بەرهەڵستییەک لەم جۆرە کەسانەوە پەیدا ببێت،جێی بەزەیی و شەرمن . جارێکیان لەبەرئەوەی کە لە کۆمەڵگەی کوردەواری دا تاکی وا نەزۆک و ناتەواو هەبێت کە لەو نیعمەتی خۆشەویستییە بێ بەش بێت و جارێکیان بۆ ئەوەی کە

خەڵکی ئەوەندە گێل و گەلحۆ هەبێت جامی ژەهری بێ ئاگایی سندان کەن!. و کەڵەکی داگیرکەرەکەیان بەسەردا تێ پەڕێت!! بەڵام ئەو ناحەزایەتی و بەربەرەکانی و دوژمنایەتییەی خۆشەویستی نیشتمان و نەتەوەکە لە کەسانێکی بە ئاگا و هەراشەوە هەڵسا،ئەوا چ عوزران نامێنێتەوە،خۆی پێ دەرباز بکەن، جگە لە دڵی ڕەق و دەروونی گەندەڵ و بیری پووچ و ڕێبازی چەوت و جەوهەری کۆسمۆپۆلیتانەیان ... ئەمانە زوو یا درەنگ دەستیان دەکەوێتە ڕوو و هەر ئەو هەڵکەوتە گێڕەیان دەیان خلیسکێنێتە چاڵی ڕوو ڕەش و خیانەتەوە. بەڵام مەترسی گەورەی ئەمانە لەوەدایە کە لەژێر چارشێو و دەمامکی هەڵخەڵێتێنەر و ڕەنگاوڕەنگدا خۆیان حەشار داوە و لەوانەیە دەیان کەسی ساویلکە و بێ نیاز و شلک و ساکار لەگەڵ خۆیاندا ڕا ڕفێننە ئەو زەلکاوەوە و تفی بەرەو بایان پێ توور بدەن ،کە ڕیشی خۆیان و بابیان بگرێتەوە.. هاووڵاتییانی بەشەرەف:

ئێمە لە لاوازی و تەنگەتیلەییەوە بارەمان لێ هەڵنەستاوە..بۆ کارەسات و نەهامەتی نەتەوەیەکی بیست و پێنج ملیۆنی بێبەش لە بچوکترین مافی مرۆڤایەتی شین دەکەین!!.. کە تراجیدیای شەرم هێن و خۆکوژ گەیشتۆتە ئەو ئاستەی کە بەناو پێشمەرگەیەکی لایەنێک لەناو کۆمەڵێ خەڵکدا بە ڕووی حیزبماندا هەڵشاخێ و بیەوێ لیفە لەسەر جووجەکانمان هەڵبداتەوە..تەنها ڕەخنە و نارەزاییەک / اعتراضێکی بە حەماسەتەوە ئەوە بێت،کە ئەم پاسۆکانە جیاوازن و شۆڤێنی و و دەیانەوێ هەر چوار پارچەکەی کوردستان ڕزگار کەن و کورد بکەنە دەوڵەت و کیانی سەربەخۆی هەبێت!!.

ئەم مرۆڤە ساکارە بەدبەختە،ئەگەر هۆش و هەست و بیری لە گرێژنە نەبرا بێت کە لە هەموو خەسڵەتەکانی مرۆڤ شتبێتیانەوە،لە کاتێکدا چەکی لە شانە و بەنیازی خۆی خزمەت بە گەلەکەی دەکات... چۆن زەرداوی وا هەڵ هێنێتەوە؟ چۆن بەم بارە زۆر قەشەنگە- بێ ئەوەی پێ بزانێ - گەورەترین خزمەت بەداگیرکەرەکە و دوژمنەکەی خۆی دەکات؟.. دەبێ ئەو مامۆستا جادوگەرانەی لە قوڕی چ جەهەننەمێک دروست کرابێ..بەو جۆرە ئەمەیان وا بەدبەخت کردووە و هەشت پێیان کردووە؟.. ئێمە لە تاوی ئەو گاڵتەجاڕیە ،هاوارمانە.. کە لە بارەگای،دەستەیەکی سیاسیدا مامۆستایەکی خۆفرۆش و کوردکوژ بە کەش و فشێکی عەنتیکەوە دەڵێ: کوڕینە بابزانین ئەم وتارەی (ئاڵای سووری کوردایەتی) یە چەند جاران ناوی کوردی تێدایە هاتووە؟!.. کە دەروێشە بیر ڕزیو و هۆش لەدەست چووەکان دەورووبەری

بۆی حسێب دەکەن!. (١٩) جاران ناوی خۆشەویست و بڵندی کورد هاتووە.. دەست دەدا بەدەستدا و دەڵێ: (١٩) جار کورد!!!.

با ئەوانە و ئەمان و هەموو دنیاش بزانن،ئێمەی « پاسۆک» شانازی و شەرەفی هەرە بڵند و شایەگەشکەمان ((کورد))ێتەکەمانە.. تەنها بتوانین ئەرکی میللیمان و خزمەت بە نەتەوەکەمان بە دروستی و سەرومڕی بکەین بە جوامێری و مەردایەتی پێشکەوتووخوازی و مرۆڤایەتی و شۆڕشگێڕی و دڵسۆزی و هەموو شتێکی تری چاکی دەزانین.. ئێمە تەنها بتوانین (کورد) لە خۆمان قایل کەین، هەموو سەروەری و شانازیەکەمانە.

ئێمە گەرچی (پاسۆک) بە باڵاترین ڕێکخستنی کۆمەڵگەی کوردەواری دەزانین،بەڵام دیسانەوە خۆمان و حیزبەکەمان و بیروباوەڕەکەمان هۆ و ڕێگەیەکن بۆ ئامانجێکی پیرۆز کە (کوردستانێکی ئازاد و گەلێکی یەکسان)ە..

بۆیە هەردەم ئامانجە پیرۆزەکە پێوانە و (Standard) ی دروستی بیروباوەڕ و پێویستیی بوونمانە...

ئێمە هەردەم لەگەڵ کورد و کوردستانیش،با خۆفرۆشان و بوودەڵە و کوردکوژان، با ئەوانەش کە هەستی پەستی و بڕوا بەخۆ نەبوون دەماری مەردایەتی و کوردایەتی سڕکردوون،هەر بەمانگەشەوی بیری پیرۆزی کوردایەتی بظێنن سەر لە (جان کای چیک* و (سوموزا) و (باتیستا) و) هیتلر) و) جاشە خۆماڵییەکانی) خۆمان چیتر نابێت و هەر هەمووشیان بە دۆزەخ.

سیمینارێکی کوردانە

(با هەمیشە ڕاستی پێشەنگی کاروان بێت)....

دەستەی بەڕێوەبەری ئاڵای سووری کوردایەت- لەچاوپێکەون و گفتوگۆیەکی کراوە پەتاوپەتدا لەگەڵ هاوبیراندا- بە بۆنەی شەشەمین یادی نوێ بوونەوەی حیزبمان- و یادی بیست ساڵەی شۆڕشیجمەزن.. ئەم سیمینارەی پێکهێنا.. بە نیازی ئەوەی کە ڕاشکاوی/ صەراحەت و خۆکردنەوە دروشمی هەرگیز نەمری ڕێبازی پیرۆزی « پاسۆک" نەمان دەرفەت و هەلێک بێت بۆ ڕوون کردنەوەی هەندێ لایەنی بیروڕێبازی حیزب...

لەگەڵ ئەوەشدا ئەگەر وەڵامەکان سیمای " تاک" ایەتی پێوە بێت، بەڵام دیسانەوە لە چوارچێوە و سنووری بیر و سیاسەتی حیزب بەدەرنین. بەو هیوایەی کە لە داهاتوودا لە بڵاوکراوەیەکی تایبەتی پاشماوەی ئەو سیمینارەتان پێشکەش کەین.

هاوبیر ڕێبوار

++ چ هەڵوێست و بیرەوەرییەکی ئەم شەهیدانەت زیاتر لە یادتە؟.

١- شەهید فەرهاد خەفاف

٢- شەهید ملازم محمد شوقی

٣- شەهید بێستوون

- شەهید فەرهاد سەرچاوەیەکی هەردەم هەڵقوڵاو و لەبن نەهاتووی بیر و ڕەفتاری نەتەوەییانە بوو. من وەکو قوتابییەکی ئەومامۆستا مەزنە ، ئەو ڕۆڵە بەشەرەفە ئەو پاسۆکە نموونەییە، بەشێکی گەورەی بینای حیزب بۆ دەست ڕەنگینی ئەو دەگێڕمەوە. هەرچی هەبووە هەمووی یادگارانێکی خۆشەویست و زیندوو و دەرچوو پەندی ڕێ نیشاندەر و لە بیر نەچووەن.. بەڵام ئەوەی لە هەمووی پتر سەرنجی ڕاکێشاوم ، لەو سەردانانەی کە لەگەڵیدا بووم بۆ کوردستانی خۆرهەڵات، کە پێیان دەووت : تۆ عێراقیت؟! گرژ دەبوو و بە تووڕەییەوە دەیووت: نەخێر!! من کوردم کورد!. هەمیشەش کە بەناسکی وەڵام دەدرایەوە: کاکە خوایش دەکەم . دەیووت: بابە خوایش مەکە.. بەس کورد بە. شەهید ملازم محمد شوقی، سوێی لە دڵمایە،، بۆ دواجار کە خواحافیزی لێ کردین و ئیتر نەمان دیەوە.

پێم ووت: کاک محمد کەت دادەبەزین؟ وتی: براکەم، لەم سەفەرە هاتمەوە، بە شەش کەسیشەوە بێت دادەبەزین و بەناوی دەستەی شەهید فەرهادیشەوە دەبین..

++ ئێستا کە سەردەستەی شەهید فەرهادیت، ڕێکەوتە یان هەڵبژاردنی خۆت؟
▪ وەکو ووتم ئەو سوێییەی شەهید محمدم هەر لە دڵدا بوو.. پایزێ داوام لە مەکتەبی عەسکەری کرد، کە شتێکم پێ بسپێرن، ئەگەر ئەنجامم دا، بمگوێزنەوە بۆ دەستەی شەهید فەرهاد.. ئەو شەرەفەیان پێ ڕەوا بینیم و هەرچییەکم کرد بێت، هی گیانی شەهید فەرهاد و خوازی شەهید محەمەد بووە و بەس.. ئیتر داواکەیان بەجێ‌هێنام و هیواداریشم تا گەیشتنە دیداری پڕ شەرەفی کاروانی شەهیدانی پاسۆک بتوانم ئەو ئەرکە وەکو جووتە شەهید ئەیان ویست ئاوا جێبەجێ بکەم.

–شەهید بێستوون ، ئەو ڕۆڵە قارەمانە بوو کە دۆست و دوژمن لە ئاست مەردایەتی و ئازایەتیدا بە چۆکدا دەهاتن.. کە هەتا هەتای و تاوانی ڕشتنی خوێنی پاکی بە غەدر و نامەردانە پەڵەی ڕەش و نەنگییە بەنێوچەوانی خۆفرۆشانی ترسنۆکەوە...

هەموو جارێ لەگەڵ بریسکەی هەر ڕووناکیەکدا گەشە و بریسکەت چاوانی کاکە بێستونم دێتەوە پێش چاو.. بە خوێنی ئەو شەهیدە حیزبم ڕێم بدات وەک تاک لە ئاسمانیشدا بێت، دەبێ تۆڵەی ڕاستەوخۆی بکەمەوە...

لە کۆتای مانگی چواری ئەم ساڵدا بوو جێبەجێکردنی چەند کارێک فەرمانیان داینێ کە بچینەوە شاری سلێمانی .. لە گوێژە کە داگەڕاین جارێکی تر ئەو بەڵێنەمان لەسەر شەرەفی خوێنی شەهید سەردار تازە کردەوە، کە ئەگەر هەر کامێکمان بریندار بووین و مەودای دەرکردنمان نەبوو، بۆئەوەی نەکەوینە دەست دوژمنەکە، ئەوی ترمان بیکوژێت!..

لەناو شاردا دەستمان گرت بەسەر ئۆتۆمبێل/ سەیارەیەکدا بۆ ئەنجام دانی کارەکان لەگەڕەکی دارۆغا. بەلای دوکانی پێڵاو فرۆشێکدا ڕابووردین، دیتمان ئەفسەرێک و دوو سەرباز لە دوکانەکەدان. خێرا سەد مەترێک لەولاوە سەیارەکەمان ڕاگرت و چووینە گیانی دوکانەکە و ئەفسەرەکە و دوو سەربازەکەمان کوشت، لەوەدا بووین چەکەکانیان کۆبکەینەوە.. لە دەرەوە دراینە بەد تەقە.. بەرەو ڕووی تەقەکان دەرپەڕین. شەهید بێستوون لەپێش منەوە بوو، لەپڕ دانەویەوە و دایدا، گەیشتمە سەری و خەریک بوو پەیمانەکە بەجێ بهێنم، مشتی نووقاوی لە ئەرزەکە بەرز کردەوە و بە بزەیەکەوە سەری بڵند کردەوە.. هەر وەکو دروست بزانێ ڕاست نەبووایەتەوە پاش چەند چرکەیەک ناچارانە دەمکوشت!! پاشان تەقەکەشمان بێ دەنگ کرد.. ئێستا کە ناوی شەهید بێستون دێت،ئەو بریسکە خەنداویەی چاوی وەک دەرزی دەچن بە گیاندا و هەزار ئەوەندە بارستایی ڕق و قین و تۆڵەی پیرۆزم لەو خائنان و خۆفرۆشانە ئەستوورتر دەبێت... بەڵام حەیف چ هەیە خوێنی بێستون پڕ وەکات جگە لە ئازادی و یەکسانی.

هاوبیر نەبەز

++ کەی کورد دەوڵەت(کیانی سەربەخۆ) ی دەبێت؟.

– لەبەر ڕۆشنایی ئەو ڕاستییەی کە مرۆڤ شتێکی جیاوازە لە مادە مردووەکانی دەورووبەش، دەتوانین بڵێین بۆ دابین کردنی هەموو پێوتستیەکانی ژیانی هەر لە پێوتستییەکی زۆر بچوکی ڕۆژانەی تا دەگاتە چارەنووس و هەموو ڕووداوە گەورەکانی تر پێویستی بەهەوڵدان و پەلاماردان و گەڕان و چالاکی و پڕ جموجوڵی ئەوتۆیە کە لە ئاستی ئەو داوا و خواست و ئامانجەنەدا بن. بۆیە ئێمەی کوردیش وەک هەر هەموو نەتەوەکانی تری ئەم سەرزەمینە کە ژێردەستە بوون و چەوسانەتەوە، پێوتستمان بەوەیە کە لە دوژمنان و داگیرکەران یاخی ببین و قوربانی بدەن و شۆڕشی ئاگرین بەرپا بکەین تا بتوانین و بیسەلمێنین کە ئێمەخ نەتەوەیەکین لەم سەر گۆی زەویەدا و بەشداری کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی بکەین..

بەڵام کاتێ ئەم قسەیە دەکەم مانای ئەوە نییە کە ئێسرا قوربانیمان نەدابێت و بەگژ داگیرکەرەکەماندا نەچووبینەوە بەڵکو بەپێچەوانەوەی هەموو ئەم شتانەوە زۆربەتوندی و بەفراوانی لە زنجیرەیەک شۆڕشی یەک لە دوای یەکدا ڕاپەڕیوین و لە باڵاترین چالاکی شۆڕشی چەکدارانەدا بەربەرەکانیمان کردوون و ڕیسوامان کردوون بەڵام ئەو مەرج و خاڵانەی کە لێرەدا زۆر گرنگە ، ئەویش ئەوەیە کە ئەو حیزب و ڕێباز و شۆڕشانە نەگەیشتوونەتە ئەو ئاست و پەیامە مێژووییانەی کە لەناخی جەماوەر و خەڵکیدا هەڵدەقوڵاو، بە مانایەکی کە شۆڕشەکە پڕ بە مانای شۆڕش نەبوون و استکردنەوەی ئەو واقعە تاڵ و نالەبارە نەبوون کە کوردی تیا بووە. واقعی لەبەرچاو و ڕاستی کورد، بەش بەشکردنی خاکی کوردستان و دان نەنان بە هەموو مادە نەتەوەییەکانی کورد بووە و سیاسەتی کردن بە (تورک و عەرەب و فارس) لە لایەن هەموو دوژمنانەوە هەڵوێستی پێ دەکرا. بۆیە شۆڕشیش پێویستە ڕەت کردنەوەی ئەم بارە گیرۆدە نالەبارە بێت، وەهەڵگری ئاڵای (یەکگرتنەوە و سەندنەوەی خاکی گەورەی کوردستان) و (دابین کردنی مافە نەتەوەییەکان و پێویستیەکانی گەلی کورد بێت).

.جا هەر کاتێ شۆڕش و داواکانی گەیشتنە ئەم ڕاستیە و بوونە هەڵگری ئەم ئاڵایە ئەوا بێ گومان کورد دەبێتە خاوەنی کیان و دەوڵەتی خۆی.

++ دەوڵەتی کورد چ زیابێکی هەیە بۆ گەلان؟.

– دەوڵەت بە تێگەیشتنەی کە حیزبمان فێریکردووم و دەمانەوێ پەیڕەوی پێ بکەین کە دەوڵەت دەزگەیەکە بۆ پاراستنی ماف و قەوارەی تاکەکانی ئەو کۆمەڵە و جۆرێکە لە جۆرەکانی بەڕێوەبردنی نەتەوەکان لە شەقڵێک و قاڵبێکی تایبەتی کە

لەگەڵ خواست و نەریتی/ عاداتی ئەو نەتەوەیەدا بگونجێ، بتوانین لەسەرەڕێی ئەم ڕێچکە مێژووییەدا بەشداری کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی بکەین و ئەویش بەهاوبەشی و هاریکاری و یارمەتی دان لەگەڵ گەلان و دەوڵەتانی تری جیهان.

بێ گومان ئەو کاتە دەوڵەتەکە دەبێتە هۆیەک بۆ پێشکەوتن و پەرەپێدانی نەتەوەی کورد کە کەسێکە لە کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی هەر بەم چەمکە/ مەفهومە بچووکە دەوڵەتی کورد دەبێتە کەرەسەی پاراستنی بەرژەوەندییەکانی بیست و پێنج ملیون مرۆڤ لەسەر هیچ حساباتێکی نەتەوەکانی تر وە ئەگەر هاتوو جڵەوی دەوڵەتەکەمان لەدەست جەماوەر و نوێنەرانی جەماوەردابن ئەوە بێ گومان ئەو کاتە سوودبەخش و تەکان دەر دەبێت بۆ پاراستنی بەرژەوەندییەکانی گەلان و نەتەوەکانی تری دراوسێ، چونکە جەماوەری کورد لە هەموو نەتەوەکانی تری جیهان حەز بە هاریکاریەکی دروست بوونی گیانی خۆشەویستی دەکەن، ئەویش بە هۆی حوکمی ئەو بار و دۆخە/ زروفەوەیە کە چەندەها ساڵە کورد تێیدا دەژی و بێ بەش بووە لە هەموو تێکەڵ بوون و هاریکاریەکی گەلانی دراوسێ و هەموو گەلانی تری جیهان. ئەگەر مەبەستیش ئەو ڕاو و ڕێویە بێت کە داگیرکەرانمان قاویان خستووە، بە بیانووی خەباتی هاوبەشی و ناوکۆیی و برایەتییەوە، ئەوا بوونی کورد بەدەوڵەت ئەو بنکەی خەبات و هاوبەشی و ناوکۆیی و برایەتی بوو نێو گەلان پتەوتر دەکات و دەیخاتە باری بێگوومان ئەوەی بەرهەڵستی بوونی کورد بەدەوڵەت بکات، بۆهەر مەبەستێک و لەژێ هەر ناوێک و چارشێوێکدا بێت،دژی ڕەوای ڕووت و ڕەها دەوەستێتەوە!.

++ ٣ گەورەترین مامۆستات کێ بووە؟.

ـ مرۆڤ هەر کە چاوی دەپشوێ و هۆگری ئەم ژیانە دەبێ ،هەر لە گروگاڵە ناسکەکەی سەرەتای بوونی تانە و نالەنالی مەرگەی کە کۆتایی یەکجاری بەو ژیانە ئاڵۆز و پڕ ژانەی دینی هەمیشە هەڵپەی پتر زانین و خۆپەروەردەکردنییەتی.ئەم هەڵپەیەش نەبێت دەستکرد بیت و لە هەموو کەسێکدا نەبێت بەڵکو حوکمی کردگارە و هەر لەگەڵ بوونی مرۆڤەکە ئەم غەریزەیەش دەچێنێ و لە ناخیا دەی ڕسکێنێ.

جا منیش وەکو هەر مرۆڤێکی ئەم گۆی زەوییە،ئەو حەزە لە ناخمدا هەبووە و بەپێی توانا و ڕادەی بوونی غەریزەکە هەڵپەی ناسینی دەوروبەر و نهێنی شتە گومان لێ کراوەکانم کردووە.ویستووم وەکو مرۆڤێک / ئینسانێک بوونی خۆم بسەلمێنم.

جا ئەم خۆ پەروەردەکردنەش بەتەنیا لە دەلاقەی پەرەپێدان و فراوان کردنی بازوی "هۆش"ەوە دەبینم،چونکە مرۆڤ ملکەچی هەموو ئەو فرمانانەیە کە لەلایەن "

هۆش"ییەوە دەردەچن و چی چالاکی ئینسان هەیە هەر هەمووی زادەیە و بەرهەمی هەست و بیری ئینسانەکە خۆین.

پێویستە مرۆڤ هەمیشە گوڕ بدات بە خۆیی و خۆی لەگەڵ واقیع و ڕووداوەکانی ناو کۆمەڵەکەیدا بگونجێنێ تا نەبێتە بەشێکی دابڕاو لە کۆمەڵەکەی ،کە ئەمەش دەڵێم مانای ئەوە نییە کە مرۆڤ بەندەی واقیع و دۆزە / زروفە کە تێیدا دەژی و ببێتە پاشکۆیەک بۆ ڕووداوەکان ،بەڵکو بە پێچەوانەوە دەبێت هەمیشە ئەو ڕێبازە بگریت کە قەت قایل نەبیت بەو ژیانەی ئەمڕۆی و بەڵکو دەبێ خەون بە دوارۆژێکی پڕشنگدار و ڕۆشەنتر ببینێ و خەوەنەکانیش بخاتە واقیع و لە خەیاڵەوە بیان گوێزێتەوە دنیایەکی لەبەرچاو و بەردەستە.

ئالێرەدا دەگەینە ئەو ڕاستییەی کە مرۆڤ دەبێت ئەو تاکە هۆکارە / عامیلە بێت کەچی ویست و چون پێویست بوو بژی، بەرەو پیری بچێت و بێ سڵەمینەوە و هیچ حساباتێکی تایبەتی بێ گومان مرۆڤیش هیچ کات ناتوانێ بە تەنیا و دوورە پەرێز لە تاکەکانی تری کۆمەڵ بژی ،بۆیە دەبێت هەمیشە هاریکاری و یەکتری بکەن تا بتوانین ئەو پەیامانەی کە لە دەستماندایە بیان گەیەنینە جێی مەبەست.

جا کە پێکەوە ژیان و ژیان بۆ یەکتری حوکمێکی سروشتی بێت، دەبێ هەمیشە هەوڵ دەین شت لە کەسانی تری دەوروبەرمانەوە فێربین و بەرانبەر بەمەش ئەوی لە هەگبەکەمان دایە پێشکەشی کۆمەڵەکەمانی بکەین. میش لەم بوارەدا توانیومە سوود لە تاقیکردنەوە و کردار و ڕەفتاری کۆمەڵانی دەوروبەرم وەربگرم و فێربووم کە نەتەوەکەم چی پێویست بوو و داوای چی کرد خۆمیان بۆ تەرخان بکەم. جا هەموو ئەو پێویستی و داوایانە لە بیر و هەستمدا گەڵاڵەبوون و منیش توانیومە بەنیوە چڵییەک ئەو شتانە بخەمە ژیانی کردارەکی؟عەمەلیمەوە ،بۆیە چالاکییەکانی خۆم بە بەرهەم و ئەنجامی دەزانم.

بەڵام وەکو تاک ئەو کەسە بەگەورەترین مامۆستام دەزانم کە توانی ئەم بیر و هەست و بۆچوونانەی کە لە مێشکمدان بیان خاتە قاڵبێکی ڕێک و پێکی پڕ بەرەنگدانەوەی ژیانم و توانی بیرە لێک ترازاو و لێک پچڕاوەکانم گرد بکاتەوە و چلوورەیان پێ ببەستێ.

هاوبیر شێرکۆ

++ ١ـ چ بکەین باشە؟

ـ ئێمە هەر شینێک بکەین بۆ کوردی دەکەین لەبەرئەوە دەبێت شتێک بێتکە پڕ بە پڕی ئەو خەباتە سەخت و دوورە بێت کە ئێمەی هاوبیرانی پاسۆک پێی

هەڵدەستین ئەو شتەی کە پێویستی بە خەباتکردن لە پێناوی ئازادی و یەکسانی نەتەوەی کوردا چیە؟ دەبێت ئێمە خۆمان ئامادە بکەین بۆ خەباتێکی سەخت،کە بە گیان بەخت کردن لە پێناوی ئەو ئاوات و ئامانجانەی کە ویست و خواستی جەماوەری کورد دابین دەکات. بە ڕای من ئەوی کە لەم ڕۆژەدا بۆ ئێمەی کورد پێویستە بیکەین ئەوەیە :ـ

١ـ کە پێویستە ئێمە بۆ ئازادی و یەکسانی نەتەوەی کورد ئەوەیە کە دەبێت خاوەنی بیروباوەڕێکی ،نەتەوەیی خاوێن بین کە ویستەکانی جەماوەری کورد دابین بکات.

٢ـ دەبێت ئێمە خاوەنی پارتێکی نەتەوەیی بین، کە جەماوەری کورد لە دەوری خۆی کۆ بکاتەوە،تا بیرەکەیان ئاڕاستە بکات،تا جەماوەرێکی هۆشمەند / واعی دروست بکات. ئەویش هاتۆتە سەر ئەستۆی ئەو تاکە هەڵکەوتووانەی ناو حیزب،کە جەماوەر گۆش بکەن بە بیروباوەڕەکە و پاش ئەوەش ڕامیان بەو ئاوات و ئامانجانەی کە حیزبە نەتەوەییەکە کە کردوویەتی بە دروشمی خۆی.

٣ـ دەبێت ئێمە بچینە ناو جەماوەرەوە بۆ ئەوەی بە ئاگایان بێنەوە،دەبێت ئاگایان بێنینەوە کە چۆن سووربن لەسەر ئەو داوا ڕەوایەی کە گیانیان بۆ بەخت دەکەن. وەچۆن ڕقیان لە دوژمنەکەیان بێتەوە. چەندیش یەکتریان خۆش بوێت دەبێت بە ئاگایان بێنینەوە کە چۆن دەوڵەتیان هەبێت و چۆن داوای کیانی خۆیان بکەن بۆئەوەی لەژێر سایەی ئەو کیانەدا بەسەربەرزی بژین.

٤ـ پێویستە ڕیزەکانی ناو حیزب بەهێز بکەین بە بیر و چەک بۆئەوەی شۆڕشەکەمان ببێت بە شۆڕشێکی ڕەوا.

٥ـ پێویستە ڕیزەکانی ناو حیزب بە پێشمەرگەی خاوەن بیروباوەڕ بەهێز بکەین.

٦ـ پێویستە ڕیزەکانی ڕێکخستن بەهێز بکەین بە هاوبیری چالاک، بەتایبەتی لە شار و دێهاتەکاندا بۆئەوەی دەنگی حیزب و شۆڕش بە هەموو جەماوەری کورد بگەیەنێ و هەروەها لیژنە سەربازییەکان بەهێز بکەین لە شارەکاندا بۆئەوەی ئەو دەستە ناپاکانە لەگەڵ دوژمندا هاوکاری دەکەن پاک بکەنەوە.

٧ـ پێویستە لە مەودایەکی / مەجالێکی فراواندا خول / دەورەیەکی کادری بکرێنەوە بۆ ئەو پ.م ی کە ڕادەی ڕۆشنبیرییان باشە.

٨ـ پێویستە دۆستایەتی خۆمان لەگەڵ حیزب و کۆڕ و کۆمەڵە سیاسیەکانی ناو کوردستان بەهێز بکەین تا لەو ڕێگەیەوە یەکیەتییەکی دابمەزرێنین.

٩ـ پێویستە دۆستایەتی خۆمان لەگەڵ حیزب و ڕێکخراوە جیهانییەکاندا پتەو بکەین تا لەو ڕێگەیەوە دەنگی شۆڕش بە هەموو جیهان بناسێنی.

++٢ـ کەی حەز دەکەیت بمری؟.

ـ ئەگەر بە پێی پەلەی ژیان بێت،ئەوا مرۆڤ حەز ناکات بمرێت،تا ئەو ویستانەی لە دڵ و دەروونیدایە بەجێ نەگەێنێت. بەڵام مردن شتێک نی یە کە مرۆڤ بڕیاری لەسەر بدات. چونکە مرۆڤ تا ڕەگێکی لەش لە جوڵاندا بێت و هەتا لەسەرە مەرگیشدا بێت،حەز ناکات بمرێت. بەڵم کە من وەکو مرۆڤێکی نەتەوەیی کاتێک حەزدەکەم بمرم کە توانایەی لە خۆمدا ڕادەبینم نەتوانم بۆ خزمەتکردن بە نەتەوەکەم بەکاری بێنم و هەموو کاتێکیش هەر لە خەیاڵمدایە کە ئاڵای وڵاتەکەم بە ئازادی ببینم هەڵکرا بێت جا بمرم.

++ ٣ـ ئەگەر پاسۆک نەبوویتایە.. دەبوویتە چی؟.

ـ ئەگەر پاسۆک نەبوومایە هەر کوردێک بووم ئەو بیرە نەتەوەییەی کە لە مێشکمدا قاڵ بوو بو بە هۆی ئەو واقیعەی کە ئەو کاتە لەناویدا دەژیام بەڵام پاسۆک ڕێ پیشاندەرێک بوو بۆ جوڵاندنی ئەو هەستەی کە لە مێشکمدا ڕسکا بەڵام ئەگەر دووبارە ئەگەر پاسۆک نەبوومایە هەموو شتێکم بە پێچەوانەی ئێستاوە دەبینی.

<u>هاوبیر ملازم شوان</u>

++ ١ـ دەربارەی هێزی پێشمەرگەی پاسۆک و خەسڵەتەکانی چ دەڵێی؟.

ـ هێزی ئێشمەرگەی پاسۆک بەشێکە لە هێزی پێشمەرگەی کورد، هەموو ئەو سیفەتە چاک و گشتیانەی لە پێشمەرگەی کوردایە، دەبێ وەکو دەستەیەکی پێشەنگ و نووکە ڕم لە پێشمەرگەی پاسۆکدا هەبێت.. من بەش بەحاڵی خۆم جیاوازی دانانێم لەنێوان هێزی پێشمەرگەی پاسۆک و پێشمەرگە دلێرەکانی تری کوردستاندا.. هەمووی لەیەک نەوەیە/ جیلە هەڵکەوتن.. تەنیا ئەو خەسڵەتە تایبەتییەی پێشمەرگەی پاسۆک هەیەتی ،ئەوەیە کە پێشمەرگەی ئەم شار و ئەو ناوچە و ئەم هەرێم و پارچەیەی کوردستان نییە.. پێشمەرگەی هەموو کوردە و ئەم ڕاستییەی لە دروشمی زیندووی (کورد لە هەر شوێنێکدا پێویستی بە پاسۆک بێت.. سەنگەری لەوێیە). دیارە لە ڕووی کردارەکییەوە/ عملیشەوە تەنها ئەوەندە ئەڵێم کە چەندە پێویستی کرد بێت و هەڵکەوت داوای کرد بێت و لوا بێت ئەم دروشمەمان ـ بە شانازییەوە ـ تەرجەمە کردووە..

++٢ـ تۆڵە و لەسەر خۆکردنەوە جیاوازیان چی یە؟.

ـ تۆڵە بەرتەک/ردفعلێکی سروشتی دەروونی مرۆڤە،کە شێوەیەکی ساکار و سەرەتایی لەسەرخۆکردنەوە و خۆپاراسنە.. ئەوەندە هەیە تۆڵەی ڕووت لەم

سەردەمەدا کارێکی نەرێنی/ سلبی و ناچارییە و لەبەرئەوەی کە اعتباراتی تایبەتی تێدا بەرچاو ناگیرێ،شیاوی لایەنێکی سیاسی و کەسانێکی عەقائدی نییە..بەڵام لەسەرخۆکردنەوە بریتییە لە کارێکی دیراسەکراو و هەوڵی مانەوە و خۆپاراستنی ڕەوا دژی ناڕەوایەتی و دوژمنکاری.. لەمەیاندا اعتباراتی رۆژ و هەلومەرج و بەرژەوەندی بەرزی نەتەوەی تێدا دەخوێنرێتەوە.. بۆیە لەوانەیە زۆرجار لە توڵەی ڕووت و ڕاستەوخۆش بڕندەتر و توندتر فراوانتریش بێت.. بە کورتییەکەی ئەمیان دەست بڕین و بە هۆش هێنانەوەی دوژمنە هەر لایەکیش بە کوردی خەتی بە ئەم مەسەلەی لەسەرخۆکردنەوە و شێواز و کات و شوێن و چۆنایەتی و چەندایەتی نەکێشابێت،دەبێتە سەمەرەی رۆژگار!!.

++٣- بۆ چ هاوبیرێک بەداخی، لەبەر هەر هۆیەک بووبێت، ڕیزەکانی حیزبی چۆڵ کرد بێت؟.

- من دەڵێم بەزیبێت! چونکە ڕیز چۆڵ کردن لەژێر هیچ بار و هەلومەرجێکدا قبوڵ نییە.. کەسی بەزیویش جێی نەفرەت و بێزارییە..نەک داخ.. بەڵام هەر یەکجار بەداخم بۆ ئەو خۆشەویستیەی کە نەک من،بەڵکو هەموو هاوبیران،لە خەڵکێکی بەزیودا خەسارمان کردووە.. هەقی ئەمەش بەنەفرەتی بارستایی ئەو خۆشەویستیە کۆنە دەبێت..

++٤- چ ئاواتێکی شەهید بێستونت هێناوەتە دی؟

- ئاواتی شەهیدێک (بە جیلێکیش)نایەتە دی.بەس بەلای خۆمەوە توانیومە بەوەفابم بۆ ئەو ئاوات و پەیمانەی کە تا مۆخم ڕقم لە داگیرکەر و دوژمنانی کورد و خۆفرۆشانی ناوخۆ دەبێتەوە.. هەر چەندیش بیر لە شەهیدی غەدر لێکراو دەکەمەوە ئەوەندەی تر ڕقەکەم ئەستوورتر دەبێت.

<u>**هاوبیر بێستون**</u>

++١- جیاوازی ڕێکخستن و پێشمەرگایەتی چییە؟.

- ڕێکخستن یان خەبات و چالاکی ڕامیاری بریتیە لە کۆبوونەوەی کۆمەڵێ لە شۆڕشگێڕان و دڵسۆزانی نەتەوەیەک کە زیاتر هەست بە چەوساندنەوەی نەتەوەکە دەکەن. لەژێر زەبری هێزی فەلسەفە و بیر وباوەڕ و تیۆریەکی دیاری کراودا بۆ خزمەت و بەرژەوەندی چینێک یان نەتەوەیەک بێگومان جۆری فەلسەفە و تیۆریەکە ئەو خزمەت کردنە دیاری دەکات. ڕێکخستن خەباتێکی نهێنیە بۆ بڵاوکردنەوە و ڕاگەتاندنی بیروباوەڕەکە و بەناو جەماوەرەکەدا و چوونە ناو جەماوەرەوە و فێربوون لێیان و فێرکردنیان کە چۆن خەبات بکەن و دوژمنی سەرەکی بناسن و

دوژمنایەتی ئەو داگیرکەرە بکەن و بە چ ڕێگایەک و فێریان بکەین چۆن دوژمن ڕسوا بکەن و بە شتێکی نامۆ و واقعێکی سەپاوی بزانن وە هەروەها فێریان بکەین سۆز و مهرەبانیان چەند هەبێ بەرانبەر بە نەتەوە و خاک و ئاو و زمان و مێژوو و داب و دەستوورە کۆمەڵایەتیەکان و فێری ڕقی پیرۆزیان بکەین.

ڕێکخستن بەردی بناغە و هۆ و مەرجی سەرەکی و بڕبڕەی پشتی شۆڕشە،شۆڕش بێ ڕێکخستنێکی پۆلایی و جەماوەری شۆڕشێکی چەواشەیی و بێ هیوایە چونکە لەم سەردەمەدا داگیرکەران و ئیمپریالیزم چەندەها ڕێگای گڵاو و تازەترین شێوەی داگیرکەران و چەوسانەوەیان گرتووتە بەر و تەکنەلۆژیای سەردەم بەکار دەهێنن بۆ داگیرکردن و دادۆشین،ئەگەر ئێمەش بەرامبەر بەم هەموو تازەگەریتیەی لە داگیرکردندا گۆڕان و پەرەپێدان و ڕێگەی تازە نەگرینە بەر زۆر بە ئاسانی بۆ دوژمنان دەستەمۆ دەبین و دەبێتە مێردەزمە بەسەرمانەوە.

ڕێکخستن هەڵدەستێ بە پەروەردەکردن و پێگەیاندنی کادێری سیاسی و ڕۆشنبیری و دۆست و لایەنگیری ئەو بیروباوەڕ و فەلسەفەیە.

دەبێ ئەوپەڕی توانا و وزەی خۆی بەخەرج بدات بۆ پاراستنی ڕێکخستن ،چونکە لە خزمەتی کۆمەڵدایە و نووکی ڕمی تێکۆانی کۆمەڵە،بۆیە دوژمن هەمیشە بە دوویدا دەگەڕێت و چەندەها پلاان و نەخشەی گڵاو وەگەڕ دەخات بۆ دۆزینە و گرتنیان لە ڕەگ و ڕیشاڵ دەربهێنێ.چونکە ئەو ڕاستیەی بۆ دەرکەوتووە کە لەناوبردن و تەفروتوناکردنی ڕێکخستن.شۆڕش لەیەک هەڵدەوەشێتەوە یان ئەو مەترسییەی نابێت بۆ سەر بەرژەوەندییەکانی پێشمەرگایەتی ڕەنگدانەوە و عەکسکردنەوەی خەبات و چالاکی ڕامیاری و ڕێکخستنە و دوژمنایەتی کردنی داگیرکەر و ئیمپریالیزمە بە شێوەی کردەوەیی / عەمەلی و فعلی . پێشمەرگەگایەتی گەڕان و شوێن دوژمن کەوتنە بۆ لێدان و داپلۆسینی و شکاندنی پۆرتی و گەیاندنی دەستی پۆلاییینی ڕەوای جەماوەری زەحمەتکێش و چەوساوانی نەتەوە ژێر دەستەکەیە.

پێشمەرگایەتی و شۆڕشی چەکداری هەوڵدان و چالاکی ئیجابییە بۆ گۆڕین و لابردنی ئەو واقعە سەپا و گڵاوەی کە بەسەر نەتەوەیەکی زۆرلێکراودا فەرز کراوە.

بێگومان سەرکەوتن و سەرفرازی و وەدەستهێنانی مافی زەوت کراو شتێکی حەتمی و حوکمی مێژووە. ئینجا درەنگ و زوویی کەوتووە و جۆر و شێوەی پێشکەوتنی نەتەوە زۆرلێکراو دەزانێ هەتا نەتەوەکەی ڕۆشنبیرتر و بەئاگاتر بێت بەرامبەر بە دوژمنەکە ئەوە زووتر بە مەبەست و ویست و خواستی خۆی دەگات و ئەگەر ڕادەی ڕۆشنبیری نزم بێت و دواکەوتوو و بێ ئاگا بێت ئەوا بەدەستهێنانی ئامانجەکانی سەختر و دژوارتر دەبێت و دوژمن زیاتر ویست و بەرژەوەندی خۆی

دەتوانێ بسەپێنێ و نەتەوەکەش دەستەمۆ بکات بەزار قەرەباڵغی و چارشێوی ڕەنگاوڕەنگ و خەڵک خەڵەتێن.

هێزی پێشمەرگە هەڵدەستێ بە پەروەردەکردن و پێگەیاندنی عەسکەری و بڵاوکردنەوە و سەپاندنی ڕەوشتی بەرز و ڕەفتاری بەجێ بەسەر پێشمەرگەدا و بڵاوکردنەوەی ئەو ڕەوشت و ڕەفتارانە بەناو جەماوەر و ئەو شوێنانەی کە پێشمەرگە هەڵسوکەوتی تێدا دەکات بۆ زیاتر چوونە ناو دڵی جەماوەرەوە و فێرکردنیان بە ڕەوشت و ڕەفتارە بەرزانە.

++٣- ئایا پێت وا نییە ئەو ئەرکانەی ڕێکخستن پێی هەڵدەستن لەچاو فراوانی دا ....

ئەرکی سەرشانی ڕێکخستن کە پێی هەڵدەستێ دیاری کراو نییە لەبەر ئەوە دەبێ بڵێم هەرچەندە ئەرکی گەورە و فراوان بە ئەنجام بگەینن ئێستا کەمە،. چونکە ئێمە بۆ ئامانجێکی هێندە پیرۆز و بڵند هەوڵ دەدەین کە هەرچەند خۆمانی بۆ هیلاک کەین و چالاک بین و هەوڵ بدەین،ناگاتە ئاستی پێویست و بەرپرساری لەبەر ئەوە زۆر بە ڕوونی و بەوپەڕی وورەوە دەڵێم ئەو ئەرکانەی کە بە ئەنجام گەیەندراوە لەلایەن ڕێکخسنەوە هەرچندە زۆریشن بەڵام هێشتا لە ئاستی بارستایی بەرپرسیارماندا نین.

++ ٤- ئەو گەشە و فراوان بوونی بنکەی ڕێکخستنەی (پاسۆک) دەگێریتەوە بۆچی؟

١- ڕاستی و دروستی و ڕەسەنییەتی بیری کوردایەتی،کە (پاسۆک) کردویەتی بە پێشەنگی خەباتی و گونجاندنی بیر و فەلسەفەکە لەگەڵ دەروون و ویست و ئارەزووی جەماوەری چەوساوەی کوردی چونکە لە ئەنجامی ژان و ئەشکەنجە و ئازاری ڕەش و ڕووت و زەحمەتکێشانی جەماوەر هەڵقوڵاوە و شتێکی نامۆ و بێگانە نییە بە دەروونی و لە خزمەتی ئەودایە.

٢- زۆری و ناسکی ڕەوانی ئەو نامیلکە و بڵاوکراوانەی کە کێشە کۆمەڵایەتییەکان بە کێشە سیاسییەکەوە بە شێوەیەکی زانستی و واقعییانە و گەیاندنی بیر و فەلسەفەی کوردایەتی و شێوەی باسکردن و قسەکردن بۆ شێوەی نووسین . چونکە ئێمڕۆ جەماوەری کورد زیاتر قەناعەت بە شتی بەڵگەدار دەکا کە ئەویش نووسینە وەک لە قسەکردن ،چونکە ئەو نووسینانە بە ڕای حیزب دەزانێ بەڵام بەڵام هی تاکە کەس بە ڕای شەخشی دەزانێ.

٣- چالاکی ئەندامانی حیزب و چوونە ناو جەماوەرەوە بە گشت شێوەیەک و شی کردنەوەی بیر وباوەڕەکە و هاوبەشی کردنی جەماوەر لە گشت کاتدا بە مانای ڕاستگۆیی و شت شاردنەوە لە جەماوەر و پەنابردنە بەری هەتا بوون.

٤- دەرکەوتنی ڕاستی و دروستی کە هیچ بیرێک لە خزمەتی بەرژەوەندی گشت کۆمەڵگەی کوردەواری دایە وە خۆدزینەوەی جەماوەری کوردی لە بیرەکەدا ئەگەر

ڕاستەوخۆش نەبێت چونکە گشت تاکێکی کورد پاسۆکە ئەگەر لەژێر هەر چارشێوێکدا بێت و هەر بۆیاخ و ڕەنگێکیش لەخۆی هەڵسوێ.

٥ـ دابەزینی هێزی پێشمەرگە بۆ گۆڕەپانی کرداریی/ ساحەی عەمەلی دەورێکی گرنگی بینی لەو گەشە و فراوان بوونەدا چونکە جەماوەری کوردی هێستا نەگەیشتۆتە ڕادەی ڕۆشنبیری وا کە چەک نەیهەژێنێ و زۆر کاری تێ نەکات. هەروەها بە ئەنجام گەیاندنی ئەو کارانەی کە ئەرکی سەرشانی پێشمەرگەی پاسۆک بوو وەگەیاندنی دەستی ڕەوای جەماوەر و بوونی دادگایەکی دادپەروەرانە / عادلانە بۆ سزادانی پیاوی خۆفرۆش و دوژمنی ڕەفتاری بە چی و ڕەوشتی بەرزی پێشمەرگەکان و بەرزکردنەوەی دروشمی (ئێمە سەربازی جەماوەرین کوێخای نین) تێگەیشتن و «تفهم» ی کێشەکان و چارەسەری بە کورتییەکەی خۆکردنەوە بۆ جەماوەر.

<u>**هاوبیر سامان**</u>

++١ـ جیاوازی ئێستات وەکو سەردەستەیەک و جارانت وەکو پێشمەرگەیەک چی یە؟.

ـ لە وەڵامدا دەڵێم :جاران کە پێشمەرگەیەک بووم تەنیا لەو کارانە لێ پرسراو بووم کە سەردەستەکەم پێی ڕادەگەیاندم وە لەوەش کە لەناو جەماوەردا جێگای حیزبەکەم لە دڵی جەماوەردا بە کاری جوان و ڕێک و پێک بکەمەوە بەدەرخستنی بیروباوەڕی حیزبەکەم بۆ جەماوەر وە ئەبوایە زۆر ئاگام لەوە بووایە کە غەڵەت نەکەم، چونکە غەڵەت کردنی من ئەبوە هۆی تەکاندنەوەی جەند کەسانێک لە حیزبەکەم و نەمانی متمانە بە پێشمەرگەی حیزبەکەم»پاسۆک« بەڵام ئێستا سەردەستەیەکم لە پێش هەموو شتێکدا دەبێ ئاگام لەو هاوبیرانە بێت بزانم هەر یەکەکەیان چۆن دەبنە «پاسۆک» ێکی دروس لەدوای ئەوە ئەبێ ئەوەش بزانم کە ئێستا وەکو جاران تەنها بەرپرس / مەسئول نیم لەخۆم بەڵکو مەسئولم لەو هاوبیرانەی کە لە دەستەکەمدایە بوونی من بۆ سەردەستەی دەبێ ئەوە بزانم کە حیزب متمانەم پێ دەکا و چەند شتی لەمن ڕادەبینێ بۆیە کراوم بە سەردەست وە دەبێ ئەو کەسە بم کە حیزب متمانەی پێ کردووم و دەبێ هەرچی توانا و ووزەیەک لە ئەقڵ و گیانمدایە بەکاری بهێنم بۆ بەرژەوەندی کورد و «پاسۆک» وە دەبێ چەند سەرنجی جەماوەرم ڕاکێشا بەلای خۆم و حیزبەکەمدا دەبێ ئێستا زۆر بە زیاترەوە چونکە ئەمڕۆ جەماوەریکورد ئەو کەسەیان زیاتر ئەوێ ئەوی زیاتر لە خزمەتیاندا بێ،واتە لە خزمەتی کوردا بێ.

هاوبیر ئاراس

++١- کادر چی یە؟.

- پێش وەڵامدانەوەی ڕاستەوخۆی پرسیارەکە پێویستی پرسیارەکە وام لێ ئەکات جارێ بزانین کادر چی یە؟.کادر لە هەموو.... دەتوانین بڵێین بریتی یە لە(توێکڵی حیزب) یان کادر (ئەو پردە دەبێ کە بنکە/ قواعد و سەرکردایەتی پێکەوە دەبەستێتەوە.

کادر ئەو سەربازە وون بووە یە کە دەسووتێ لە پێناوی مەسەلەکەدا.. دەسوتێ بۆ ڕوووناک کردنەوەی ڕێباز / نهج و خواستەکانی شۆڕش و گردەکە بۆ میللەت. کادر بریتییە لەو تاکە هەڵکەوتووانەی کە شارەزای ژیانی سەرلەبەری خەڵکە ڕەشوڕووتەکەن..چارەسەری کێشەکانی ژیانیان دەکا.

یاخود سادەترین کادر بریتی یە لە بچوکراوەی حیزب ،کە مەبەست و ئامانجەکانی ئەو حیزبە بە زمانی ساکاری میللەت لە کات و شوێن / زمن و مکان ی تایبەتیدا نمایشت / تمثیل دەکا. ئەڵبەت لێرەدا مەبەست زۆر ووتن و کەم دوورییە،زۆر لایەنی کۆمەڵایەتی ناوچەکە. کادر بریتی یە لە دڵسۆزترین کەسانی ئەو گردهە کەسانێکە کە هەست بە ئازار و سەرکەوتنەکانی بیر وباوەڕەکە دەکا. دیارە سەرکەوتنی شتی گرنگ ،دواتر خودی خۆی یان کەسانی تەواکەری مەسەلەکە ئەو لەزەت لە شتە وردیلەکان وەردەگرێت.

ڕۆڵی / دەوری کادر :

١- پێویستە مرۆڤێکی کۆمەڵایەتی / اجتماعی و نەفس بەرز بێ،واتە نمونەی باڵا/ المثل الاعلی بێ.

٢- گونجاندنی تەواوی هەبێ لەگەڵ خەڵکانێکدا کە خۆی بەشێکە لەوان..وە ئەوان واتە «میللەت» وا هەست نەکەن کە مرۆڤێکی نامۆیە/ غەریبە.

٣- پێویستە بەشداری خۆشی و ناخۆشی سەرلەبەری ئەو گەڕەکە/ محەلەیە بکات کە تێیدا دەژی و چارەسەری مەسەلە بنچینەکانیان بکات.

٤- گیانی خۆ لەبیربردنەوەی تیابێ،واتە ڕۆژێک لە ڕۆژان بە هیوای ئافەرین و خەڵاتی ..؟؟؟.دەسەڵاتی خۆی نەبێ. بەڵکو پێویستە بە ئەرکی سەرشانی خۆی بزانێ.

٥- هەمیشە هەوڵی داهێنان / ابداعات بدات.. شتی تازەی سوودبەخش فێری میللەت بکات نەک جوینەوەی شتە کۆن و سواوەکان.

٦- دەست نیشن کردنی دوژمن و دۆستەکانی شۆڕش و میللەت بە بێ سەرپۆشی لە هەموو زەمەنێکدا .

٧- پێویستی شۆڕش لەبەر بەرژەوەندی کێ دژی چی یە و بە خواستی کێ و بە پشتیوانی کێ بەردەوام دەبێت ئامانجەکانی چی یە؟.

٨ـ چاندنی تۆوی بڕوا بەخۆبوون.. بەشیکردنەوە و تاقی کردنەوەی جوڵانەوەی ڕزگاریخوازی گەلان کە بەم قۆناغە سەختانەی ئێمەدا تێپەڕبوون و سەرکەوتنیان بەدەست هێناوە.

٩ـ بنەبڕکردنی جۆرەها ئەفسانە و بیروباوەڕی دەستکردی دوژمنان ..بە جۆر و شێوەیەکی وەستایانە کە میللەت نەبنە دۆستی «بدیلی» ئەو بیروباوەڕانەی کە پارێزگاری کەرامەتی مرۆڤایەتی دەکەن..

دیارە لێرەدا دەبێ کادر ئاگاداری هەڵخلیسکاندن بێ بەرەو هەلپەرستێتی / انتهازیەت واتە نەبێتە ئامراز / وسیلە بۆ خەڵکی گومان لێکراو بۆ بەدیهێنانی ئامانج / غایە گڵاوەکانیان کە ژەهری کوشندەی میللەتە.

١٠ـ دروستکردنی ئەڵتەرناتیف / بدیل لە خەڵکی هەر ناوچەیەک بۆخۆی..بەمەرجێ ئەو کەسە هەموو مەرجەکانی کادری تێدابێ..یان تاکێکی هەڵکەوتوو بێت و جێگای باوەڕی میللەت بێ.

١١ـڕوون کردنەوەی ڕووی ڕاستی خودی میللەتە و دەستنیشان کردنی ئەو شێوانەی کە بەسەر مێژووی میللەتەکەماندا هاتووە و باسکردنی هەڵە و نەهامەتی و کەند و کۆسپەکانی کە هاتوونەتە ڕێگای شۆڕش و جوڵانەوەکانی پێشوو.. ئەڵبەت لێرەدا دەبێ «کادر» ئەو بەڵا گەورەیە بنەبڕ بکات لە دڵی میللەتدا کە نائومێدیە.

باسکردنەکەش بە شێوەیەکی زانستی و لۆژیکی / علمی و منطقی بێ کە تەرازووی نائومێدییەکە بە (باوەڕی پۆڵایین و بڕوا بە خۆبوون) نزم کرێتەوە.

١٢ـ چاندنی « ڕقی پیرۆز» لە دڵی میللەتدا بەرانبەر بە دوژمن.

١٣ـ بەکارهێنانی سۆزی / عاطفەی میللەت ـ مامۆستا؟؟؟ ـ لە زەمەنی تایبەتیدا..بۆ سەرنەگرتن و پووکانەوەی نەخشەی گڵاوی دوژمن.

١٥ـ باسکردنی شۆڕشی گەلان بە سەرکەوتن و ژێرکەوتنیانەوە بە گیانێکی میللیانەوە.

دیارە دەبێ لێرەدا کادر دەبێ زۆر ئاگاداری ئەوەبێ گیانی بڕوا بە خۆنەبوون سەرهەڵبداتەوە.

++٢ـ ئەگەر پێشمەرگە نەبیت چی دەبیت؟.

ـ هەرگیز خۆم بۆ پرسیارێکی وا ئامادە نەکردووە! نازانم بڵێم چی؟. ئا بەو هەندە قایک دەبن ئەگەر بڵێم پێشمەرگە نەبم..»ئاراس» نیم ؟.. چۆن دەڵێن دۆنادۆنی گیان/ تناسخ الارواح هەیە وەکو باوەڕێک کە هەر کەسی برد ،بەپێی چاکە و و خراپەی ئەو ژیانی بەسەری بردووە،جارێکی تر ڕۆحی دەچێتەوە بەر «پەری» یەک یان «سەگێک» کە دەڵێم «ئاراس» نیم شتێکە نزیک لەم بابەتەوە.

که ـ خوانەخواستە ـ گیانی پێشمەرگایەتیم پێ نەبڕ،ئەوا کەفارەکەی گیان تێ گەڕانی ترە،لەو «تناسخ الارواح» ەش خراپترە. بە کوردی و بەکورتی ؛دیارە ئەمە لەم زەمەنەدایە کە کورد پێویستی بە(پ. م) هەیە.ئەگەر پێشمەرگە نەبم حەزدەکەم،کوڕی باوکم نەبم ـ

++ ٣ـ جیاوازی کورد و پاسۆک چی یە؟

ـوەڵامی ئەم پرسیارە دەدەمەوە نەک وەک کوردێکی پابەند . ملتزم بە پاسۆکەوە،بەڵکو وەکو کوردێک.. ئەمەش دوور لە دەمارگیری / تەعەصبی حیزبایەتیەوە.. ئەم پرسیارە وا قبوڵ نی یە،چونکە شتێ نییە پێی بوترێ (پاسۆک)و شتێکی تر (کورد)ئەم دوو وشەیە یەکن.. ئاوێتەن.. وەکو ئاوێتەی (تەن و ڕۆح).. نە تەنی بێ ڕۆح شتە و نە ڕۆحی بێ تەن هەیە..

من خۆم هەمیشە لە (بارە دەروونیە دام ئەگەر لەچیی هەموو وشەکانی کورد پاسۆک یان جێگای (پاسۆک)ەکان کورد بنووسرێتەوە هەر هەمان باری سەرنج/ انطباعم دەداتێ. قەت وەڵامی ئەم پرسیارە دوور لە بۆچوونەی هەمیشە (پاسۆک) ئامراز/ وسیلە و کورد خواستەکایە بوون.

++٤ـ چ ئاواتێکی شەهید فەرهادت هێناوەتە دی؟.

ـ ئاواتەکانی شەهید فەرهاد هێندە پیرۆز و مەزن بوون کە جێگای باس نی یە!. نزیکەی دوو ساڵ کە نامەی حیزبم نووسیبوو شەهیدی نەمر وەکو وەڵامێک پەیوەندی پێوەکردم وتی:هیوام وایە ڕۆژێک لە ڕۆژان لە پێش منەوە بی لە کاردانی خەڵاتی کوردا. فەرهادیش گەورەترین شەرەفی ویسامی میللی بۆ خۆی وەدەست هێنا،کە شەهیدی بوو. بۆیە دەڵێم جارێ هیچ. ئومێد دەکەم ئەگەر کوردی وەکو فەرهادیی تێرە عەمر بی.

<u>**هاوبیر بەختیار**</u>

+ ١ـ پەیوەندیتان لەگەڵ لایەنی کوردستانی و عێراقییەکاندا چۆنە؟.

م ئەوەندەی پەیوەندیدار بێت بە ئێمەوە هەوڵمان داوە و هەولێش دەدەین، کە پەیوەندیمان لەگەڵ هەموو لایەنە شۆڕشگێڕە دڵسۆزەکاندا چاک بێت.. ئێمڕۆش پەیوەندیمان لە گەڵیاندا باشەوە بۆ باشتر شەقاو دەنێ و بە تایبەتی ئەو نێزیکەی ئێمە و برادەرانی سۆشیالیست پەیوەندی و گیانی دیموکراسی و ڕێزی بەرانبەرییە.. لەگەڵ زۆربەی هەرە زۆرینەی لایەنە عێراقییەکانیشدا هەر باشین.. ئێمە ڕوانگە و کێشانەمان بۆ پەیوەندیەکانمان بەرژەوەندی بەرزی نەتەوەی کوردە.

هەتا ماوەیەکیش لەمەوبەر ـ بە زۆری خۆمان و خۆڕاگریمان ـ هەتا پەیوەندیمان

لەگەڵ داشە هارەی ـ سەرسامەکەشدا،کە مەبەستم بە «ناو یەکێتی»یە باش بووە،بەڵام هەر بەمە مابووین و وەکو دەشزانن بەو جۆرە لاقی ئێمەشیان گەر! بەس نرخی ئەم سەرچڵییە دەبێ بدەن گەڵەگاییش تاسەر بۆکەس نەچۆتە سەر!.

++٢ـ بۆ بەرەی کوردستانی تا ئیمڕۆ نەهاتۆتە دی؟.

ـ هۆ زۆرن..بەڵام بەر لە هەموویان پوازی کوردیە

++٤ـ نێزیکی تۆ لەهەندێ خەڵکی «نایەکێتی» بەچی لێکدەدرێتەوە/تەفسیر دەکەیت؟.

ـ من گەورەریم شانازیم «پاسۆکایەتی» و هەرچیم کرد بێ، پێم وابووە خزمەتی حیزبەکەمی پێ دەکەم... من هەردوو چاوم دژی پاسۆک بێت، بە سوژن دەریان دێنم! خەڵکی لە دەرەوەی پاسۆک لەم ئیلتیزامەی «پاسۆکایەتی» ناگات، من بڵێم بڵێم چی؟. تەفسیری ئەمە بەوە دەکەم کە بەشەرەف و خاکەڕایی/ تواضعەوە دەڵێم،لە ڕیزەکانی پێشەوەی بەرەنگاری دوژمنانی حیزب بووم،دوا بڕیاریش ئەوە بوو کە من هەستم بە تۆڵەی هەر دەست درێژیەکی دیکە بکرێتە سەر هاوبیرانمان.

<u>**هاوبیر مەلاشوان**</u>

++١ـ وەکو ئاشکرایە « لیژنەی لیدەری بابەگوڕگوڕ» دەورێکی بەرچاو و کاریگەری هەبوو لەچاو خەتە عەسکەری ڕێکخستنەکانی تر لەدەست وەشاندن لە زانکۆی سلێمانی، پاش گوستنەوەی زانکۆ ئەو ئەرکە چۆن جێبەجێ دەکەن؟.

ـ ئاشکرایە ئەو لیژنەیە بە تێکۆشانی بەربڵاوی هەموو لایانەی پارتیمان پێکهاتووە و یەکێکە لەو لیژنانەی کە لە ڕووی ئایدۆلۆژی و ڕامیاری و پێشمەرگایەتییەوە جێی ڕەزامەندی سەرکردایەتی بووە. دیارە لیژنەیەکی وا ئایدۆلۆژی و ڕامیاری و سەربازی و ڕۆشنبیریی دەبێ بەکاری گەورە و گرانی خۆی هەستی هەر لەبەر ئەوە دەبێ زەمینە و پاشکەوتی خۆی بکات بۆ هەموو کارێکی نەهامەتی. دووربینی و شارەزایی لیژنەکە لەوەدابوو بۆ کاری پاشەڕۆژ بوو لیژنەی کاتی تری شان بە شانی خۆی دروست کرد لە ڕۆڵە بەوەفا و ڕۆشنبیرەکانی زانکۆی سلێمانی.

لە کاتی گوستنەوەدا هەردوو لیژنە کاتییەکان و هەندێک لە هاوبیرانی لیژنەی بابەگوڕگوڕ لە سەداسەت لەناوجەرگەی زانکۆدا دەمێننەوە،دیارە زۆر بە ئاسانی و وەکو جاران دەستمان دەگاتە مامۆستا و فەرمانبەرە خوێن مژ و بەکرێگیراوەکانی زانکۆ و شانبەشانی ئەوەش خەسڵەتی تر ڕەخساوە کە نەناسینەوەی هاوبیرانمانە هەتاکو لەلایەن جەماوەریشەوە دەڵێم ئەو ئەرکە دەهێندەی جاران ئاسانتر جێبەجێ دەکەین،پشت بە کورد و یەزدان لە ماوەیەکی کەمدا لیژنەکەمان دەست دەکاتەوە بەکاری خۆی دژی فاشستەکانی بەغدا و چڵکاو خۆرەکانیان.

++٢ـ دەوری ڕێکخستنی نهێنی چی دەبێ؟ ئەگەر هێزەکانی پێشمەرگەی پاسۆک نەمێنێ؟.

ـ لەناوچوونی هێزی پێشمەرگەی پاسۆک ستەمە وەکو ئەوە وایە بووترێ خوا نییە، کورد نییە، گەردوون نی یە.

پاسۆک هێزێکی نەتەوەییە و بواری خەباتی فراوانە ئەگەر لە سلێمانی بارودۆخ نەگونجا لە هەولێر سەرهەڵدەدات،ئەگەر لە کوردستانی باشوور نەگونجێ لە کوردستانی باکور سەرهەڵدەدات،لەهەر کوێش خەبات بکرێ ڕێکخستن هەیە و یارمەتی بۆ پێشمەرگەکانی خۆی درێژ دەکات،ئەگەر هەر بارودۆخ لە هیچ ناوچە و هەرێمێکدا نەگونجا بۆ پێشمەرگە و هێزی دوژمن و شۆڕشی چەواشە لێی بدات دیارە ڕێکخستن بناغەی دروست بوونی ئەو پێشمەرگانە بووە و بناغەی هەزاران پێشمەرگەی تر دەبێ چونکە ڕێکخستن خاڵی دەرچوونی / نقطە الانطلاقی هێزی پێشمەرگەیە لە هەموو کاتدا.

ئەگەر بە شێوەی تایبەتکاریش بیگرین هەموو هاوبیرێکی پاسۆک لەیەک کاتدا ئەندامی شانەیە و کادێرە،سەرکردیە،نووسەرە،ڕابەرە پێشمەرگەیە و هەمیش هاوبیرانی هێڵەکانی ڕێکخستن ئامادەن و لە ئاستی بەڕێوەبردن و بیناکردنەوەن و لەوەش بترازێ توانای دروست کردنی حیزبیان هەیە. جا ڕێکخستنی وا هەمیشە دەتوانێ حیزب لە مەترسی لەناوچوون بپارێزێ و پەرەی پێ بدات و بیخاتە خانەی پێشڕەویشەوە.

<u>**هاوبیر نصرالدین**</u>

++١ـ لە کەیەوە " پاسۆک"یت؟.

ـ ئەوەتای بیرم کردۆتەوە و هەستم بە چەوسانەوە و بەژێردەستەیی نەتەوەکەم کردووە وەک "پاسۆک" بیرم کردۆتەوە. وەکو دەڵێن پاسۆک بووم و بەخۆم نەزانیوە!.. پێم وایە هەموو "کورد"ێکیش بەربەستی ڕێی پێ بدات هەروایە.. بیر وباوەڕێک کە لە ناخ و ویژدانی مێژوو و نەتەوەوە هەڵقوڵابێ،شتێکی سەیر نییە ڕۆڵەکانی ئەو نەتەوەیە خۆی تێدا وەدۆزن.. بەڵام لە ڕووی کردارییەوە؟عملی و دەستووریەوە،ماوەیەکی کەم پاش بەشداریم لەم شۆڕشە نوێیەی گەلەکەماندا شەرەفی "پاسۆکایەتیم" پێ براوە.. هیواداریشم تاسەر ئەو شەرەفە بپارێزم.

++٢ـ ئەی ئەگەر گلایت؟.

- گلان دەستووریکی ئەگەری؟احتمالی ژیانە..من لە پاسۆکەوە ئەو گیانە کۆمەڵایەتی و عەقائدیە فێربووم، کە وەکو هاوبیران هەر شتێ بین بە پاسۆکەوەین.. و بێ "پاسۆک" سفرین! جا ئەگەر چارەنووس ئەو ڕەتەی پێدام،کە بەدڵنیاییەوە/حتما بەدەستی خۆم نابێت ،ئەو ساش پارێزگاری شەرەفە کۆنەکەم دەکەم و گیانەکەم پاسۆک دەژێەنمەوە کە "بێ پاسۆک سفرم".. هاوبیر ئەی بۆ ڕووە گەشەکەی ئەو شیمانەم /احتمالەم بەڕوودا نادەیت کە شەهادەتە؟!..

++٣- باشە بۆ شەهادەت دەڵێی چی؟.

- هەموو کەس حەز دەکات زیاتر بمێنێتەوە و ئەمەش دەستووری " پەلەی ژیان"ە!.. بەڵام دوو مانەوە هەیە.. مانەوەیەکی ڕووتی بێ ناوەڕۆک و مانا.. مانەوەیەکی مانادار و خزمەتگوزارانە.. ئەوەی بووە پێشمەرگە دیارە مانەوە ڕووتە بێ ناوەک و ناوەڕۆکەکەی تێهەڵداوە.. مانەوەکەی تر بۆ زیاتر خزمەت و تێکۆشانە بۆ نەتەوەی حیزب ..بەڵام ئەگەر خزمەت لە نەماندا بوو،ئەوا کێ هەیە حەز بەو شەرەفە مەزنە نەکات کە حیزب دەڵێ: "شەهادەت گەورەترین ویسامی شەرەفی میللییە".

<u>هاوبیر جەمال</u>

++١- حەز دەکەیت لە کوێدا گیانت دەرچێ؟.

- خۆزگە بەحەز بووایە..لەژێ سێبەری ئاڵای کوردستاندا زیاتر شوێنێکی پیرۆز / مقدس تر هەیە؟.

++٢- ئەی ئەگەر لەسەرەڕێی ئەو ئاواتەدا بێ؟.

- حەز دەکەم لە ناوەندی خەتی سنووره دەست کردەی ئیمڕۆی کوردستاندا بێت.

++٣- بۆ پاسۆکت هەڵبژارد؟.

- من پاسۆکم هەڵنەبژارد چونکە پاسۆک بوونی نەتەوەی کوردە.. من خۆم دۆزیەوە ئەو تەمەنەی دەرەوەی « پاسۆک» م بە خەسار چوو سەد حەیف! هەمیشە بیر لەوە دەکەمەوە چۆن حەقی ئەو لەدەست چوونە بکەمەوە.

++٤- چ فرمانێکی حیزبەکەت لا سەختە؟.

- کە ڕووتم کاتەوە لە شەرەفی «پاسۆک»ایەتی.

++٥- جێبەجێی دەکەیت؟.

- چۆن نا!.. بەڵام پاش ئەوە خۆم بە مرۆڤ نازانم! ئنجا خەونی وا ناخۆم بۆ پێ دەبینی؟!.

هاوبیر ملازم سیف الله

++١- ئاش بەتاڵ چ دەگەیەنێ؟!.

- ئەم وشە سووکەش شەرم هێنە.. لەوانەیە مەودای بەکارهێنانی هەبێت لە مەیدانە کۆمەڵایەتی و شتە سەراوەکاندا،ئەویش وەکو زاراوەیەکی فەرهەنگی.. بەڵام بەوجۆرە بەدگومانی و بە ئانقەست و داخ لە دڵانەیەی شۆڕشی ئەیلوول بەکار دێت،نیشانەی ئەوپەڕی سووکێتی و مایەپووچی بەکارهێنەرەکەیەتی. بەکارهێنانی زاراوەی «ئاش بەتاڵ» بۆ شکستی خەباتی چواردەساڵەی گەلێک و هەڵسەنگاندنی نرخی خوێنی حەفتا هەزار شەهیدی چواردەساڵ ڕووپەڕەی مێژوویەک و نیشانەی ئەوپەڕی بێ حورمەتی و نمەک بەحەرامی و خۆ بەکەمزانینە.. هەتا دوژمنەکەمان جورئەتی ئەوە ناکات سووکایەتی وا بە ئیرادەی میللەتێک بکات..کوردیش ئاشی نەبووە تا بەتاڵی کات.. ئێمەش یەکەم میللەت و شۆڕشەکەمان یەکەم شۆڕش نییە تووشی شکست و هەرەس بێت.. لانێکی یەکجار گەورە و پڕشکۆی خەباتی میللەتان ئەو شکستی و گلانەیە کە دێتە پێشی.. ئەگەر ئەم زاراوە بێ ئابڕووە بەوجۆرە قبوڵ بێت ،دەبێت هەموو ڕووی بزووتنەوەی کوردایەتی لە ڕمانی ئیمپڕاتۆریێتی میدییەوە ڕیزکەین تا ئیمرۆمان..

من بەش بەحاڵی خۆم حەق دەدەم بە هەموو کەس چی هەیە و نییە بەرانبەر ڕابردوو بێدرکێنێ و مێژووش کانێکی گەورە و کاریگەر و ئیجابی دەرس و پەند لێ وەرگرتنە..هەتا هەق بەوانەش هەیە کە نەیار و ناحەزی مێژوو بوون ئەمە بکەن - ئیتر لەمە دڵ فراوانی و میهرەبانی چاتر؟!.

ئەگەرچی دەبێت ئەو هەقە لەو کەسانە بسێندرێتەوە کە خۆیان بەشێک بوون لە تێشکان و مشتەی ناو هەمانەی هەرەس بوون و لە پۆستی / مەوقعی خیانەتدابوون.. بەڵام دیسانەوە ئەگەر خەڵکی لێ ببڕێت ڕابردووی خۆی وەسرێت کارێکی چاکە.. بەڵام کورد واتەنی : تا خاوەن ماڵ دز بگرێ..دز خاوەن بگرێت...

ئەمە تراژیدیا / مآسات و نەهامەتی گەورەیە!! بە کورتیەکەی ئاش بەتاڵ مانای پیسترین و بێ ئابڕووترین و خائن ترین و خۆفرۆشانی کۆن و نوێی کوردە!.

++٢- بۆ پاسۆکت هەڵبژاردووە؟.

- بەلای خۆمەوە ؟؟؟؟ هەست و باوەڕی کوردایەتییە و تاکە ڕێگەیە و بۆ ڕزگاری و سەربەخۆیی کورد کە چارەنووس و قەدەرمانە.

++٣- ئەی هێز و کۆڕ و کۆمەڵەکانی دیکە؟.

- ئەگەرچی هەموو کەسی - تا ڕادەیەکی زۆر - هەر بەو لۆژیک / منطق و هۆشە لایەک هەڵدەبژێرێ و ئەوەی لە پێشەوە ووتم: لە نرخی کەسدا نالەنگێنێ..چۆن

گرنگێتی مێشک پێویستی چوارپەل و گوێ و «ورگ» یش ڕەتناکاتەوە!. من ووتوومە بەلای خۆمەوە.. ئەی ئەگەر وا نەبێت بۆ شتێکی دیکە نابم!.

++٤ـ کەوابێ شیمانەی / احتمالی سەنگەر گۆڕکێ هەیە؟

ـ نەء و بە هیچ جۆرێک نەخێر.. بام حیزب فێری کردووین کە « پاسۆک « ئامرازە/ وسیلە و «کورد» مەبەستە..بەڵام بەپێێ ئەو باروهەلومەرج و دراوەکانی / موعطەیاتی ئەمڕۆ و داهاتوویش هەتا « پاسۆک» بتوانێ بەردەوامێتی ڕەوتی / صیرورەی بوونی کوردی بێت،ئەم ئامڕازە و مەبەستە ئاوێتەی یەکن و جوێ نابنەوە و یەک شتن.. نە «پاسۆک» ی بێ کورد هەیە و نە «کوردی» بێ پاسۆک.

++٥ـ ئەمە دەمارگیری / تعصب نی یە؟.

ـ نەخێر،باوەڕی بنجی و قەناعەتی ڕەهای / مطلق هۆشمەندانەیە.. ئەگەر وا نییە ئەلتەرناتیف / بدیل چی یە؟. دیار نی یە ئەگینا ئەم پرسیار و وەڵامە وا دروست نەدەبوو!. دە ئیتر شەڕی چیم پێ دەفرۆشی؟. ببوورە ، قوتابی فضول هەندێ جار حەز دەکات،ئەگەر بە «شەرفرۆشتن»یش بێت مامۆستاکەی پتر بدوێنێ..

سوپاس.. هەموومان قوتابی « پاسۆک»ین..

<u>هاوبیر ڕێباز</u>

++ ١ـ دەتەوێ لەم یادەدا چ پرسیاری لە هاوبیران بکەیت؟.

ـ ئایا هاوبیران بڕوایەکی ڕاستەقینەیان بەوە هەیە کە پاسۆک ئەمڕۆ لە دوێنێ باشترە و سبەی باشترییش دەبێت؟.

++ مادام پرسیارەکەت لەو قاڵبەدایە..دەیکەینەوە بەگژ خۆتدا؟.

ـ من ئەو پرسیارەم لە ڕووی گومانەوە نەکردووە. هەر شانازی و شەرەفی پاسۆکایەتیم بە من بۆئەوەی هێندەی ڕاستی بوونی خوا بڕوا بە ڕەوتی پێشکەوتوو و پیرۆزی پاسۆکە و هێندەی ئەمەش دڵنیام لە بەرەوپێش چوونی هەمیشەیی .. تەنها دەمویست وەکو برایم پێغەمبەر کە چەند باوەڕی بەخوا بووە،بەس بزانێ چۆن مردوو زیندوو دەکاتەوە.. کە وەکو من «احراج» کرا و لێی پرسرا..بۆ بڕوا ناکەیت؟.. فەرمووی: بلێ فلیطءن قلبی.. منیش باو هەزارجار با بەس با دڵم ئاو بخواتەوە. ئەمەش هەڵکەوتێکی مرۆڤە.

++٣ـ بیر و مەچوکی «پاسۆک» دەبینی؟.

ـ بەڵێ

ـ دە ئیتر ئەمە بەس نی یە بۆ دڵ ئاو خواردنەوە..بەڵێ!..

هاوبیر ملازم کەریم سەلام

++١ـ خەباتی دووره وڵات، لە چ خانەیەکدا دادەنرێت؟.

ـ خەباتی لە دووره وڵات نازانم مانای چی یە؟! کە ووتت خەبات نابێت دوور لە وڵات بێ،کە دوور بوو من بەبەچوونی خۆم بەخەباتی نازانم خەڵکێک کە نەیەوێ هاوکاری ئێش و ئازاری گەلەکەی خۆی بکات هەڵدێ لە واقیع لەو باوەڕەدام کە پێی ناڵێ خەبات گەر هەرچیشی ئەیلێت چونکە دووره لە واقع و ڕووداوی سەرگۆڕەپانی / ساحەی خەبات و پووچە، چونکە هەنگاونان بۆ نەهێشتنی ئازار و ئەشکەنجەی گەل ئەبێت لەبەر ڕۆشنایی دۆخی / وەضعی گەل و شێوەی خەبات بێت نەک بە شێوەیەکی هەڕەمەکی / عەفەوی لە دوورەوە سەنگەربەندی بۆ بکەیت. خەباتکەر ئەبێت قاڵبووی ناو ناو ئێشوئازاری گەلەکەی بێت نەک وەک کاکی هەڵاتوو ئەگەر چاک هاتی هاوکارە و شتێکی چاکە ئەگەر کوشی هەڵە و خواری و ڕووی نالەبار هاتی ڕێی لەوە تەرییە. خەبات قسەی قەڵە و هاژوهوژە نییە وەکو هەڵاتووەکانی ساحەی خەبات لێی تێگەیشتوون بەڵکو خەبات خوێن دانە ئازار و ئەشکەنجەیە نەک دانیشتن کۆڕی خواردنەوە گەرم کردن و ئەرتیست هەڵبژاردن لە گەڵیشیا فرمێسکی درۆ هەڵڕشتن بۆ گەل و نیشتمان و ڕەخنەی هیچ و پووچ لە خەباتکەری ڕاستەقینە بۆچی وای نەکرد و ئەبوایە وای بکردایە ..و نەفامە و گێلە و خۆی بەگێل و نەفام نازانێ خۆشی کاتییەکەی خۆی ئەگوڕێتەوە بە کامەرانی هەتا هەتای گەلەکەی گەلەکەی من بەش بە حاڵی خۆم هەموو ڕەخنە و پێشنیازی کاکی هەڵاتوو بە باوبژە ئەزانم ،جا ئەوانیش چی ئەڵێن با لە وورگی خۆیان بدەن.. ببوورن مەبەستم ئەو کەسانە نییە کە بەکاری پێویستی /زەروری شۆڕش دورن لەسەر ساحەی خەبات چونکە کاری ئەوان هەڵاتن نییە بەڵکو خەباتە.

++٢ـ چ پێشبینییەک بۆ داهاتووی پاسۆک دەکەیت؟.

ـ داهاتووی پاسۆک وەکو لای من ڕوونە لای هەموو کوردێکی دۆست بە کورد هەروا ڕوونە. ڕوونیەکەی لەوەدایە کە ڕێباز و فەلسەفەی پاسۆک هەڵقوڵاوی ناو ئەشکەنجەی گەلی کوردە شتێکی هاوردە / استیرادکراو نییە بسەپێندرێ / فرض کرێت بەسەر خواستی گەلدا جا لەبەر ئەوە بەرنامەی پاسۆک تینوێتی گەلی کورد ئەشکێنێ. جا ڕێبازی خواستی گەلی بەو شێوەیە تیا ببینرێت شتێکی مسۆگەرە / حەتمییە هەر دوارۆژی ڕوون دەبێت.

++٣ـ ئامۆژگاریت بۆ هاوبیران چی یە؟.

ـ تێبینی من بۆ هاوبیرانم هاندانە بۆ جۆشدانی خەباتی زیاتر برەو بدەین بە بیری نەتەوەیی ئەوەی لە تواناماناا بێت درێخی نەکەین لە خەبات،خۆڕاگر

بین بەرانبەربەو کۆسپانەی دوژمنانی نەتەوەکەمان سازی دەکەن پێویستە زۆر وریاتر بین لێیان.

++٤ـ وەک دەزانن شۆڕشی ئەیلوول لە ڕووی سیاسییەوە بوو بۆسەیەک بوو دوژمنانی گەلەکەمان بۆ شۆڕشی مەزنی کوردی نابووە،بەڵام نەزانی و گێلی سەرکردەکەی و وابەستەیی چاوی کوێرکردبوون هیچ ئاگایەکیان لە دواڕۆژی شۆڕش و نووچدانی نەکردبووەوە بۆیە بەلایانەوە ؟؟؟؟بوو ئەبوایە گەر لێوەشاوە بوونایە زووتر هەستیان پێ بکردایە بەڵام پاش هەموو شتێک ئەو ڕۆژە ڕەشەمان دی و تێپەڕی بەسەرماندا و گرنگ ئەوەیە لە شۆڕشی نوێماندا وانە . دەرسی لێ وەرگرین بیکەینە قوتابخانەیەک لە کۆتاییدا ئەوەی سەرنج ڕادەکێشێ زۆر لە لایەنە سیاسییەکانی گۆڕەپانی خەبات نەک هەر دەرسیان لێ وەرنەگر؟؟؟؟؟؟؟ زیاتریشەوە هەوڵ ئەدەن و هەوڵیان داوە بۆ خستنە باوەشی بێگانەوە زیاتر کە شۆڕشی ئەیلوول کە دەمیش ئەکەنەوە زیاد لە پێویست خۆیان لە تاوانی هەرەسی ئەیلوول لائەدەن بەڵام گەل بە ئاگایە لە هەموو ڕەفتارەکانیان.

++٥ـ کام ئاواتەی شەهید «ملازم محمد شەوقی؟یت هێناوەتە دی؟.

ـ ئاواتی هەرە گەورەی شەهیدی نەمر (کوردستانێکی ئازاد و گەلێکی یەکسان) بوو. ئەوەی لە توانای ئێمەدایە کارکردنە بۆ گەیشتنی گەلمان بۆ ئەو ئاواتە گەورەیە.. کە ئاواتی شەهید محمد و هـەزاران شەهیدی ترە و هەزارانی تریشی ئەوێت،بە سووربوونمان لەسەر خەبات و جۆشدانی و بە پشتیوانی گەلی کورد هەر ئەگەینە ئەو ئاواتە وەکو ئەڵێن: هەر کاروانێ بۆ پرشنگی خۆر بڕوانێ کەم بێ یا زۆر ئەگەنە خۆر!).

<u>**هاوبیر ئازاد**</u>

++١ـ بۆچی یازدەی ئەیلوول بۆ ڕۆژی نوێ بوونەوەی حیزب هەڵبژێردرا؟.

ـ هەڵبژاردنی یازدەی ئەیلوول بۆ ڕۆژی نوێ بوونەوەی حیزب ،لە خۆڕا نەبووە.. لە گێژاو و تاسینی کارەساتێکی وەکو هەرەسدا.. هەروا ئاسان نەبوو لەو ڕۆژە تاریکەدا ئاسۆی پاشەڕۆژێکی مەزن بەدی بکرێت..چ جای ئەوەی هۆش نەکەوێتە بەر ئەژنۆ و نائومێدی شەپلە ؟؟؟؟ لە بیرکردنەوە نەدات.. بۆیە ١١ی ئەیلوولی ١٩٧٥ هەمیشە وەکو هێما / ڕەمزێکی مەزن و نیشانەی سەربڵندی ڕەسەنی نەتەوایەتی و بەوەفایی ڕۆڵە نەتەوەییەکان و بیر و هۆشی بەرچاوڕوونی سووربوون و کۆڵنەدانی حیزبمان دەمێنێتەوە..نەک ئەو ڕۆژە،ئێمڕۆ هەیە وەک جۆگەلەیەکی قووڵ؟؟؟تف لەسەرچاوەی خۆی دەکات!.

ئێمە پێمان وایە مێژوو و بوونی نەتەوەکەمان زنجیرەیەکی نەپساوی هەردەم هەڵکشاوە و دوا ئەڵقەی هەموو خەباتی شۆڕش و هیانبازییەکی کورد،لە شۆڕشی ئەیلوولدا خۆی ڕواند بوو،بۆیە دەبوایە هەر کارێکی کوردانە لەو خاڵەوە / نوقتەیەوە هەڵچووایە،ئەگینا لە بێ ڕەگوڕیشاڵ لەقتر و ووشک تر دەبوو.. هەربۆیەشە ئەوانەی ـ لەبەر هەر هۆیەک....... دەیانەوێ بەسەر ئەیلوولدا هەنگاو هەڵنێن..لە گۆماوێکی لیخنی بێ سەرچاوە دەچن، زوو یا درەنگ هەر بۆگەن دەبن.. مانەوە و بەردەوامی و نوێ بوونەوەی هەمیشەیی، سەرچاوەی دەوێت.. ئێمەش لە جووتە سەرچاوەی» ئەیلوول» و کورد بەردەوام تر و پاک و پیرۆزتر شک نابەین.ئەو هەڵبژاردنەی پاسۆک بۆئەوە بوو کە دۆست و دوژمن بزانن، کورد لە « الجزائر» دا ..تەواو نەبوو! ژانێک بوو بوونێکی پێشکەوتووتری تێدا ڕسکا..لە تاریکیدا لەدایک بووینە بەڵام ڕووناکیمان لەگەڵ خۆ هێناوە و دەبێ لە ڕووناکیدا بژین..

++ **٢ـ پاش شەش ساڵ چی بە بیرتا دێت؟**

ـ ئەو ڕاستییەم لا قوڵتر دەبێتەوە کە حیزب دەڵێ: « مرۆڤ تاکە هۆکاری/عاملی ئەرێنییە / ئیجابی یە. لەم گەردوونەدا.»مەگەر هەر « مرۆڤ» بێت بتوانێ ئەو شەقاوە گەورانە بنێ کە حیزبمان ناوێتی، لە شەش ساڵی سەخت و دژواردا تەلارێکی وا بنیات نرابێ بەرگەی سەدان ساڵ بگرێت بانغەی وا داڕێژرابێت کە گاڵتە بە ئەقڵی ئەوانە بکات کوردستانی گەورەیان پێ ئەفسانەیە.

++**٣ـ چ دەڵێی « بەردی زل هەڵگرتن نیشانەی نەهاوشتنیەتی»...**

ـ من باوەڕم بە بە فەلسەفەیەکی مرۆڤانەی وایە کە هیچ بەردێ لەبەرخوازی مرۆڤدا زل نییە! تا هەڵگرتنی نیشانەی هاویشتنی بێت! تەنها ئەو کەسە بەشێکە باوەڕ بەخۆ نەبووانەن کە پێیان وایە لە خەڵکی کەمترن! و بیروڕێبازی پووچیان لە « مرۆڤ» یتی شتوونیتیەوە.

ئەگەر بە حسێبی بارزگانێتی ئەم سەنگی زل و قەبە و قورسە بکێشرێ،دیارە قەپانی ئەوانەی عومریان لە بنیاتی تەلار و ناز و نیعمەتی خڕکردنەوەی سامانی مفت دا بەخەرج دا و نایخوێنیتەوە چڵێ پووسی خزمەت پشتی ووشتری بەرژەوەندی ئەوان دەشکێنێ.. ئەمانە ئەگەر بۆیان بکرێتمیلی کات دەوەستێنن نەبادا پلاکی ڕۆژگار بەری کەوت بیانگرێتەوە. بەڵام کەسێ کە نەک هیچی نەبێ تا لەدەستی چی ..بەڵکو ئامادەش بێ لەو هیچەش هیچی نەمێنێ،ئیتر زاراوەی گەورە و گچکە و سەخت و سفت لای چوون یەکە! مێژووش هەر بازووی ئەمانە دروستی کردووە.یەک دنیا پەرست نەبووە و نییە بەردێکی خستبێتە سەر دارێک هەر ئەوانەن کە شەق لە دیلێتی و ژێردەستەیی تاریکی هەڵدەدەن..

خۆری ئازادی و ڕزگاری و یەکسانیان لێ هەڵدێت! جگە لە هەموو ئەمانە،بەردی زل هەڵگرتن لە هیچ هەڵنەگرتن و زەندەق چوون پیاوانەتر و مەردانە تر نییە؟!.

براکەم.. ئەو بەردەی ئێمە هەڵمان گرتووە کە لای کەسانێ زلە و ناوک خەرە! پێش ئێمەش هەڵگیراوە و کەسیشی لە بندا نەپساوە و نەتاساوە.. ئیتر زەندەق چوون لێی جگە لە هەستی پەستی و بڕوا بەخۆ نەبوون.. ئەوپەڕی ترسنۆکی و بوودەڵەییە! و تەواو ..ئەگینا بۆ کابرایەکی موسڵمان ،پێی وابێت ،دەتوانێ عەرش و قورش لێک بدات هەموو سەرزەمین .....لە یەک سایە و ساباتدا کۆبکاتەوە و کۆمونیستێک هەوڵ دات هەموو زمان و خاک و نەتەوەکان تێک هەڵشێلێ و بیانکاتە یەک پارچە و هەموو کرێکارانی دنیا کۆوەکات!.. و دیموکراتیخوازی حکومەتی کاپیتالیستی جیهان خۆر بکاتە ریش سپی دنیا؟... هەر هەمووشیان لە مەبەستێکی دەست هەڵێنج پتر خۆی بۆ بکوتن.. سەنگی «مەعقول» و بەردی نێو ئاو بێت.. بەڵام کوردێک هەوڵ بداتماڵی میراتی باب و باپیری لەدەست هوبەی دزان وەستێنێ، وەک هەموو ئەو خەڵک و خوایە لە سنووری نیشتمانەکەی خۆیدا بە ئازادی بژی.. بەردی زل هەڵگرتن بێت<!. خۆ هەرکام لەوانەی پێشوو ـ ئەگەر بشیەنە دی !!ـ وەک هەنگاوێکی سەرەتایی و لۆژیکی / منطقی و زانستی / عیلمی دەبێت ئەو بەردەی کیانی کوردییە لەسەر دڵیان نێن!!.

تروتسکی مەزن دەڵێ: ئەوەی لەبەردەم دیفاکتۆ / امرالواقع دا بچەمێتەوە پیاوی ئەوە نییە نەخشی داهاتوو بکێشێ..

++٤ـ کوردستانی گەورە ..خەونە؟خەیاڵە؟ گڕووی منداڵە؟..یان عەتمیەتێکی مێژوویی؟

ـ بەڵێ خەونە بۆ ئەوکەسانەی هەموو شتێکن بەس کورد نین!

ـ خەیاڵە لای ئەو کەسانەی کە قوڕمیش کراون و بووکە شووشەی سەر شانۆی / مەسرەحی سیاسی و پەتکی سەروپەلیان لەو دیو پەردەوە بەدەست یەکێکی دیکەوەیە!.

ـ گڕوگرتنیشە لای ئەوانەی بابیشیان دەرێنی بە مشتێ پول ژێر دەبنەوە!.

ـ حەتمیەتێکی مێژووییە لای ئەوانەی کوردن و کورد بە سەپانی بابی کەس نازانن..

لە قورئانیشدا هاتووە کە : وکل حزب بما لديهم فرحون!.هەر یەکیش لەم دەستدانە شاییانە بە خۆیان و ڕۆژگاریشمان لە بەیندایە!.

++٥ـ گەورەترین پلان لەسەر کورد بەچی دەزانن؟.

ـ پلان زۆرن و زۆریشیان گەورەن،بەڵام هەر هەمووی و ئەوانەی کە تا ئیمڕۆش لە فابریقەی ئیمپریالیزم و داگیرکەرانماندا دەرچوون لەو ماکەوە سەر هەڵدەدات کە هەموو شتێ بین بەس کورد نەبین!.

چار چییە؟و چۆن بەریان پێ دەگیرێ؟.

- دەردەکە چەند کوشندەیە و پلانەکە چەندە سەختە چارەکەی ئەوەندە ئاسانە،؟! حیزبمان لە دروشمی باڵای خۆیدا ئەو چارەیەی بەردەست خستووە..کە)پێش ئەوەی هەر شتێ بین..دەبێ کورد بین)ە.. شتێکی یەکجار ئاساییە (نەتەوەیی بین، سۆشیالیست خوازبین.. مارکسی بین.. دیموکراسی بین.. خواناس بین.. برا هەندێ ماسۆنیش بین.. بەس پێش هەموو ئەمانە کورد بین) و لەبەرخاتری کورد ئەمانە بین نەک لەبەرخاتری ئەمانە کورد بین.. هەموو دنیاش هەروایە و هەروایان کردووە.

++ ٦- کام ئاواتەی شەهید کاکە «فەتاح»ت هێناوەتە دی؟.

- من ئەگەرچی قوتابیەکی بچووک و گوێ ڕایەڵی ئەو مامۆستا مەزنەم، بەڵام بڕوا بە خۆم بهێنم بتوانم بچوکترین ئاواتی ئەو گیانە بڵندە بێ نموونەیە بهێنمە دی..

شەهید فەتاح دنیایەکی ئەوەندە مەزن و بێسنوور / نامحدود بوو، محدود ناتوانم سێبەری ئاواتەکانیش بم، من ئەوەندەم شەرەف لێ زیادە کە مامۆستای ڕابەرم بە قوتابیەک ڕای گرتبووم،ئەوەندەی پێشم بکرێت ئەو پەیمانی مامۆستا و قوتابییەیەی........چی لە ئاستی ئەو تروپکاییە پێ ناگووترێ!.

++٧- کێ لە هەقی خۆی زیادی دراوەتێ؟.

- ئەو کەسەی کە لەسەر بزووتنەوەی کوردایەتی حسێبە و لەسەر میز نەبێت کوردی بیر ناکەوێتەوە؟.

ناوەکانیان؟... ناوی زل و دێیی وێرانن..بە قوڕاچن!.

++٨- ئەی خەباتی «ئەوروپایی»انە؟.

-من پێی دەڵێم «چەقەنە» ..کێش پێی قالش بێتەوە کوردستان یەخەم بگرێت! ئەگینا با هەر سیر بخۆن و زووڕنا لێ دەن! بەلای منەوە سەدجار دەیان کەم بە قوربانی ئەو پیرێژنەی چۆڕە دۆیەک دەکات بەدەمی پێشم بۆەرگەیەکەوە.. ئەو سیپاڵانە ببن نەبن چن؟!..دیارە تەنها مەبەستم لەوانەیە کە لەناو وڵاتدا پێویستی بوون و دەوریان پێویست تر و کاریگەرترە،بەڵام یان بە بیانوو و بەهانەی پووچەوە خۆیان لەئەوروپا بزمار کوت کردووە،یان لەهۆڵی مەڕمەڕی و سەری گەرمدا لە دوورەوە گەپ دەکەن.. بەڵام ئەوانەی چ بۆ خوێندن و چ بە پێی بەرنامە و پلانێکی دیاری لەوێ درێژە بە خەباتی ووڵات دەدەن،بەشێکە لە خەباتی نێو ووڵات.

هەویری پەموو!!

ڕێویەکی پیری بە فێڵ ووتی بە یەکێ جحێڵ
تاژیەک هەیە ئاشنامە وا بۆم نووسیووە نامە
بیبە و وەڵام بێنە سەد کەوم لێ بستێنە
هەویرت بێ موو نی یە چەقاڵتەت ێ لوو نی یە
کرێی زۆر وکاری کەم من خۆم دەبێ تێی بگەم
تۆ گۆشت کەو نادەی بە من گۆشتم دەدەی بە دوژمن !!

هەژار

شادەمارە سەرەتاكانمان

٧- لەگەڵ دیاریکردنی مافی چارەنووسی هەموو میللەتانی جیهانین ، بەتایبەتی (باسك و بلوچ و فەلەستینی و ئیرلەندی..).

نەتەوە و نەتەوایەتی:

نەتەوە کۆمەڵە مرۆڤێکن کە کردەیە/ عەمەلیەکی مێژوویی خۆڕسک پەیدا دەبن، حاڵەتێکی دەروونی و ویژدانی نێزیکی و خۆشەویستی کەسایەتی و خۆ بەکەس زانینی نێو کۆمەڵگەیەکە کە لەسەر بناغە و زەمینەی هاوبەشێتی و یەکێتی (زمان، نیشتمان، مێژوو، هەست و نەست و داب و دەستووری کۆمەڵایەتی) هەڵچووە .. ئەمانەش بەخۆ و ماك و مەرجەکانی (نەتەوە) دەژمێردرێن و پێویستی بۆ بوونی کۆمەڵێك بە (نەتەوە).

کە (پێداویستیەکانی ژیان و مانەوە و پەلەی ژیانی نێو دەروونی مرۆڤ وای کردووە بۆ پتر خۆقایم کردن و خۆپاراستن لە ناهەمواری و سەختی سروشت و ژیان و (دەوروبەری دژی) لە یەکدی نێزیک ببنەوە و خۆ بدەنە پاڵ یەکدی و کۆمەڵی جوێ جوێ دروست بکەن و پێویستی پێکەوە ژیان و لێک تێگەیشتن" زمان" ی وەک ئامڕازێکی لێک تێگەیشتن و بیر گۆڕینەوە ی دروست کردووە و پێکەوە ژیانی ماوەیەکی زۆر پێکەوە، شێوە و جۆری ژیان و ململانێییان وای کردووە کە جۆرە هەستێکی هاوبەش و لێک چوو دروست بێت لە نێوانیاندا و بەسەرهاتی ژیان مێژووی بۆ دروست کردوون و شوێن و جێگای ڕاوشکار و حەسانەوە و مانەوەیان خاکی سەر بە ئەوان و خۆیانی دیاری کردووە و بەرەبەرە کۆمەڵێکی تایبەتی و جیاواز لە کۆمەڵێکی دیکە دروست بووە کە لە زۆر شتی زیندووی ژیاندا (زمان و خاک و هەستی هاوبەش و مێژوو) جوێ بوون..

ئەمە سەرەتای ساکاری دروستبوونی نەتەوەکان بووە، کە هەر نەتەوەی لە سنووری ئەو خاکەی خۆیدا هەوڵی ئەوەی داوە بەسەربەستی بژی گەر بۆی لوا بێت پەلی بۆسەر خاکی دیکە هاویشتووە.. شەڕ و هەرا و خۆخۆری دەستووری ژیانی سەختی ئەو سەردەمانە بووە، بە پێشکەوتنی مرۆڤ و فراوان بوونی ئاسۆی بیرکردنەوە و هەست و هۆشی مەسەلەکانی مینۆکی/ مەعنەوی (خۆشەویستی و هاریکاری و دادگەری و ئاین و مرۆڤدۆستی بە مانا ساکار و سەرەتاییەکانییەوە) خۆیان ترنجاندووەتە ژیانی مرۆڤەوە.. جا ڕۆژگار خولێکی دەدا مرۆڤ لە لایەنی ڕۆشنی ژیان و بوونی نێزیک تر دەبووەوە و دەستوورە دڕندانییەکەی لە پاش خۆوە

بەجێ دەهێشت، زۆرجارانیش ڕۆچوون / انتكاسە لەم بارەتەوە ڕووی دەدا و مرۆڤ لە بەرژەوەندیە مادیەكانی بەرگە دڕندانیەكەی لەبەر دەكردەوە بە لۆژیك/ مبطقی باو و باپیرانی ڕەفتار/ تەعامولی دەكرد..!)

پەلەی ژیان و دەستووری هەرگیز نەگۆڕاو و بنج داكوراوی قوڵایی دەروون و بوونی مرۆڤ بووە و دەبێت. دروستكەر و داهێنەر و ماكەكانی (نەتەوە) یە، كە بە عەمەلیەكی مێژووكردی خۆڕسك پێویستی بوون و مانەوە بەرەبەرە ئەو ماكانە سەر هەڵدەدەن و گەڵاڵە دەبن و دەخشملێن.. تا دین پتر گەشە و نەشونما دەكەن و ڕەگ دادەكوتن.

ئەم چوار ماكی نەتەوەیە(زمان، نیشتمان، مێژوو، هەست و نەست و داب و دەستووری (كۆمەڵایەتی) هاوبەشە، بنەما و بناغە مادیە پێویستیەكانی نەتەوەن، بەڵام دیسانەوە دەمێنێتەوە هەستی دەروونیە، خۆ بە (نەتەوە) زانیەكە تیرەی بڕبڕەی بوونی نەتەوایەتفیە، بێ ئەو هەست و نەستە هۆشدار و بێ هۆشانەیە/ الواعی واللاوعی ئەو ماكانە ناتوانن خۆیان بە (نەتەوە) یەک دروست كەن و ئەیپارێزن و بەردەوامیی پێ ببەخشن، هەمیشەش وەكو گیانێكی مردوو دەمێنێتەوە كە بەرەو نەمان و لێک ترازان دەچێت..

ئەگەرچی ئەو هەسرە لە زەمینەی ئەو ماكانەوە هەڵدەقوڵێن و پتەو دەبن، بەڵام هەر خۆیەتی كە ئەوانە پێكەوە گرێ دەدات و مەفهومێكی فەلسەفی و كۆمەڵایەتی و ژیاری و ژیانی دەداتێ.. بۆیە دەروانین هەستی خۆ بە (نەتەوە) زانی بە مەرجی هەرە گرنگ و مینۆكی/ مەعنەوی بوونی كۆمەڵێک بە نەتەوە دابنێین و بێ ئەم مەرجە و ماكە مەعنەویە (نەتەوە) ناڕسكێ.

ئەم ماكە مەعنەویە(هەستی خۆ بەنەتەوە زانینە) هۆكانی دالەنگاو و شەقڵ نەبەستووی تری(زمان، نیشتمان، مێژوو، هەست و نەست و دەستووری كۆمەڵایەتی) یان پوكاوەی تێ دێنێتەوە و ڕاست دەكاتەوە و هەتا دروستیش دەكات، یان دەبێتە هۆی دابڕان و جیاوازی و لێک ترازان.. وەكو ئەوەی (پاكستان) و (هندستان) و (بەنگلادیش) كە هەندێ هۆی ئایینی و كۆمەڵایەتی و مێژوویی دەستیان بووش لە كزكردنەوە و كپ كردنەوەی ئەو هەستە. بۆیە لەگەڵ بوونی چوارماكە مادديەكەی تریشدا وەكو سێ (نەتەوە)یجیاوازن.. ئەم هەستەش خۆوتست و هەڵقوڵاوی ناخانە.. هۆی تری پاڵدەر و پتەوكەر و بنج داكوتەر هەن، بەڵام سەرەكی و پێویست نین، وەكو (ئاین),(ڕەگەز),(ئابووری هاوبەش و یەككگرتوو)، بە مانا ئەگەر نەتەوەیەک (ئاین) ی خۆیان و سەربەخۆ و جیاوازیان هەبێت پتر پتەو دەبێت و زووتر و دیاری تر ڕەنگی خۆی دەڕێژێ و ڕەنگ و ڕواڵەتی نەتەوەی كورد پێوە دیار دەبێت.. بوونی چەند (ئاین)و مەزهەبێكی جیاجیا پێشكەوتن و سەقامگیری ئەو نەتەوەیە دوا دەخات

و هەتا دەشتخاتە بەر مەترسی پەرت پەرت بوون و لێک ترازان ، وەکو (هندستان و پاکستان و بەنگلادیش).. بەڵام هەمیشە ئەم تین و تاو و ڕۆڵەی ئاین بەو جۆرە کاریگەر نابێت، ئەگەر چەند هۆیەکی تری لاوەکی و ناوەوەی ماکە بنەڕەتییەکانی (نەتەوە) یارمەتی نەدات، چەوساندنەوە و جیاوازی و جیاکارری و پیلانەکانی نێو دەوڵەتانیش ڕۆڵی گرنگی تێدا دەبینن. دکتۆر عەبدولرحمن قاسملۆ لەم بارەیەوە دەڵێ: (ئەوە ڕاستە کە ئاین یەکێک لە دیاردەکانی نەتەوە نییە، بەڵام تەئسیری ئایین لەسەر سەقامگیربوونی نەتەوایەتی کورد لەو نموونەی خوارەوەدا تەماشا بکەین: لەگەڵ ئەوەی ناوچەی کرماشان لەباری ئابووری و کۆمەڵایەتییەوە زیاتر پێشکەوتووترە ، جوڵانەوەی نەتەوایەتی لە مەهاباد زۆر بەهێزترە چونکە کوتدەکانی مەهاباد سونین و کوردی کرماشان وەک فارس شیعەن..) یان ڕاست دەکات کە دەڵێ:

(هاوبەشی ئاینیش یەکێک لەو هۆیانە بووە کە پێگەیشتنی نەتەوەی کوردی وەدواخستووە ، چونکە ئیسلام وەک ئایینی هاوبەشی گەلانی موسڵمان کراوەتە پەردەیەک بۆ داپۆشینی زوڵم و زۆری نەتەوایەتی خەلیفەکانی بەغدا و پاشان سوڵتانەکانی عوسمانی کە ئەوانیش نەخشی خەلیفەیان دیاری کردووە). دیارە لەگەڵ پێشکەوتن و فراوانبوونی ئاسۆی بیر و هۆشی کۆمەڵ فراژووبوونی ماکەکانی نەتەوە و بەرزبوونەوەی هەستی نەتەوایەتی ، ئەم تین و تاوە نەرێنی/ سلبییەی (ئاین) یش دەوری نامێنێ .. لەسەردەمی پێشکەورووی ئیمڕۆدا بیری نەتەوایەتی و ڕێکخراوە سیاسییەکان دەتوانن بەتەواوی ئەم لایەنە بپوکێننەوە، هەر بۆ نموونە سکرتێری پارتی دیموکراتی کوردستان " لە کوردستانی باشوور» شیعە بووە و چەندین کرستیانی/ مەسیحی و یەزیدی کاربەدەست و لێپرسراوی گەورەی شۆڕشیش بوون بێ ئەوەی هیچ خوێندەوارێکی سلبی هەبێت.. هەروەها هاوڕەگەزی کە لە سەدەی نۆزدەهەمدا باوی بووە و تا ڕادەیەکیش _ بۆ ئەوسا_ مۆرکی تیۆریکی زانستیشی پێوە بووە، بۆ نموونە هەتا ماوەیەکی زۆریش ئنگلزEngles باوەڕی پێ بووە..تا ئەم ڕۆژانەش کەم تا کورتێ هەن بۆ مەبەستی داگیرکەرانە و شۆڤێنیانە لەژێر پەردەوە بانگی بۆ هەڵدەدەن ، وەکو بەعسییەکان...

بەڵام بەندوباوی ڕەسەنی باڵا و خوێنی پاک و هەراشایەتی / التفوق چ جێ پێیەکی نەماوە لە ڕووی زانستی و فەلسەفییەوە و ڕووی بازاڕی و نێو خەڵکیشی نییە ئەفەر چی هەمیشە چەکەرەکردنی ئەم جۆرە هەست و بەخۆ نازینە کۆنەپەرستانەیە لە ڕیزەکانی سەرەک وەزیرانی تورک بە ئاشکرا لە پەرلەمانی تورکیادا ووتوویەتی :((من هەستی خۆم ناشارمەوە، دەڵێم تورک خۆی گەورەی ئەم وڵاتەیە، ئەوانەی کە بە ڕەگەز تورک نین،.. هیچ مافێکیان نییە تەنها ئەو مافە نەبێ کە نۆکەر و عەبد

بن)). زۆر لە داگیرکەرانی کوردستان – لە کۆن و نویَ دا- ئەم بنێشتەیان جووتەوە، جا لەژێر ناو و دەربڕینی/ تەعبیری جیاجیادا.. بەڵام لەسەرتاسەری مێژوودا ئەم ڕەگەزپەرستییە جگە لە ملشکانی خۆ شتێکی لیَ شین نەبۆتەوە..

لەگەڵ ئەوەشدا کە یەک ڕەگەزایەتی و هاونەژادی هۆیەکی پتەوکردنی نەتەوەیە، نەک وەکو مەفهومێکی فەلسەفی ئایدۆلۆژی، بەهۆی تێکەڵاوی و ژن و ژنخوازی و کۆچ و ئاین و پەیوەندییەکانی دیکەی نێو کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی قۆناغی گەڵاڵە و دروستبوونی نەتەوە لەو خێڵ و هۆز و گەلانەی نەتەوەیەکیان پێک هێناوە و ئەو شەپۆلانەی لە کۆنەوە بەسەر ئەو گەلانەوە بووە، لە ڕووی زانستیەوە، ناتوانریَ هەموو ڕۆڵەکانی یەک نەتەوە بگێڕتنەوە سەر یەک ڕەگەز و ڕەچەڵەک..

ئابووری هاوبەش و یەکگرتوو و یەک شێوەیی بەرهەمهێنان / النمط الانتاجی الموحد وەکو هۆیەکی پاڵدەر و پتەوکەری (نەتەوە) و (نەتەوایەتی), لەبار و هەلومەرجی تایبەتیدا ، گرنگیتی خۆی هەیە، بەڵام نە هۆیەکی بنەڕەتی و نەخەسڵەتێکی بنچینەیی/ ئەساسی نەتەوە نییە و بوونی کۆمەڵیَ خەڵک بە نەتەوە چەند پەکی کەتووە لەسەر " ئاینی هاوبەش" کەمتریش لەمە پەکی دەکەوێت لەسەر (ئابووری هاوبەش و یەکگرتوو).. هێنانە پێشەوەی ئەم هۆیە بە یەکیَ لە هۆ بنجی و بنەڕەتییەکانی " نەتەوە» جگە لە هەڵوێستێکی سیاسی و ئایدۆلۆجی ڕووت چاتر نییە و فڕی بەسەر زانست و و (واقع) ەو نییە و بە زۆر بەستنەوە و مێخ کوتانی (نەتەوە) یە بە ماکێکی ئابووریە و ... کە بەلای فەلسەفە و ڕێبازێکی دیاریەوە، دەبێت خوێی چێشت و هەوێنی هەموو دیاردەیەک بێت.. سەیریش لەوەدایە کە ئەم بۆچوونە هەزار و یەک بارە بە درۆ دەکەوێتەوە کەچی خۆیان بەو بۆچوونە نادروستە وە ئەنووسێنن و زۆر جاران " حیلەی شەرع" و «پینەوپەڕۆی" وای بۆ دەکەن هەروەکو ئەگەر تیورەکە لەبەر ڕۆشنایی واقع ڕاست بکرێتەوە- کە خۆی داوای ئەوە دەکات کە واقع سەنگی مەحەکی تیور بێت- دنیا ژێرەوژوور دەبێت و فرمایشتە ئاسمانییەکە وا دەلەنگیَ.. کە بەلای ئێمەوە هەڵوێستی وا نەک هەر زانستانە نی یە و تەواوی زیان لە تیوریەکە دەدات نەک واقعەکە چونکە تیوری شەرع دانی واقعە و ناتوانی ئەگەر جووت و دروست نەبێت کاری تیَ بکات.. ئەو تیورە بە ڕاست کردنەوەی لەبەر ڕۆشنایی ڕاستیە بەرچاو و زانست و واقعیانەکەدا گیانی زانست دۆستی و خزمەتگوزاری سەردەخوات... بچووکترین بەڵگە بۆ پووچاندنەوەی ئەم بۆچوونە ئەوەیە ئەگەر ئەو هۆیە بە ڕاست بگیریَ دەبیَ (دەوڵەت) و (کیانی سیاسی)ش ببێتە هۆیەکی بنجی و سەرەکی (نەتەوە)، بەڵکو پێشتریش لە هۆ ئابووریەکە، چونکە (دەوڵەت) کە ئابووری هاوبەش و یەکگرتوو دروست دەکات!! کە ئەمەش مەحاڵە!.

دروست بوونی «نەتەوە» و «نەتەوایەتی»

سەرەتای دروست بوونی نەتەوەکان دەگەڕێتوقو بۆ ئەو ڕۆژگارانەی کە مرۆڤ شەقاوی گەورەی پێشکەوتنی خۆی ناوە، لە بار و هەڵکەوتی ژیانی نێو ئەشکەوت و بەندەن و کۆچەرایەتییەوە بۆ ژیانی شارستانێتی و جێگیربوونی..ئەو کۆمەڵە خەڵکە لە شوێنێکی دیاری و دروست کردنی گوند و شارۆچکە و ئاوەدانی ،زەمینە گەلاڵەبوون و پێ گەیشتن و کامڵ بوونی هەموو ماکەکانی دیکەی نەتەوایەتی وەکو (زمان و مێژوو و هەست و نەست و داب و دەستووری) هاوبەشی خۆش تر و پتەوتر کرد،بۆیە مەڵبەند و جێگە و نیشتمان دەتوانرێ بە ماماني هۆ و ماکەکانی دیکە بزانرێ و ئەم ڕاستیە لە ووشەی (Nation) ی زمانە ئەوروپایەکاندا کە بۆ "نەتەوە" و "نیشتمان" بەکار دێت بە ئاشکرا دەردەکەوێ.

دیارە ڕۆژگارانێکی زۆر پێویست بووە بۆ تەواو ڕەنگ ڕشتن و دەرکەوتن و شەختە بەستنی ماکەکانی نەتەوە و کامڵ بوونی نەتەوە و سەرهەڵدانی هەستی نەتەوایەتی،کە بەتەواوی چەند سەدەیەک پێش زایین بەتایبەتی و پێکەوە ژیان و تێکەڵاوتنی قاڵی سەرەتایی و ساکاری خۆی گرتووە ئەمەش بە ئاشکرا لە هەست و نەست و ڕەفتار و هەڵسوکەوت و چالاکیە کۆمەڵایەتیی و فیکرییەکانی یۆنانەکاندا دەردەکەوێ، جۆرج سارتون لە " مێژووی زانست" دا دەڵێ: ژیاری یۆنانی لەگەڵ باڵادەستی نەتەوایەتی و سیفەتی جیهانگەرێتی ڕەسەنیدا بە سازگاری و ڕەسەنایەتی مابووە،کە شانازی بە حازر و بڕوای بە داهاتوو و نەتەوایەتی یەکی ساکار دەبزواند).

هەر ئەم هەستە ساکار و مەترسی بێگانەیە و دەست درێژیەی فارسەکان بوو لە کۆتایی سەدەی پێنجەم و سەرەتای سەدەی چوارەمی پێش زاینیدا هەموو یۆنانەکانی یەک خست و سەربەخۆیی و بوونی میللیانی پاراست.. ئەم گیان و هەستی نەتەوایەتییە لەوپەڕی بڵندی و سازگاریدا لە پارچەیە هۆنراوەی سیمۆنیدس Simonites دا دەردەکەوێ کە لە ناوەڕاستی سەدەی چواری پێش زاییندا بۆ یادی شەهیدانی ترموپیلای Thermmeplaeنووسیووە،کە لە ساڵی ٤٨٠ پێش زاییندا لیونیداس و سێ سەد سوارچاکە ئەسپرتیەکانی لەشکری یۆنانی لە گەرووی ترموپیلای بەرسنگی سوپای فارسەکانیان گرتبوو و تا دوا پیاویان نەکوژرا نەیانتوانی بەسەر لاشەکانیاندا نەبێ تێپەڕن.. کە دەڵێ:؟ ئەوانەی کە لە ترموپیلای کوژران،تیاچوونیان مەزن و بەختیان جوان بوو . گۆڕیان ڕووگەیە: پیاوان نامانەوێ بگرین بۆیان ،با ڕێزیان بگرن و ستایشیان کەن، نەک بۆ بەختیان شین بکەن. ئەم مەزارە نە گۆشەگیری

و نە ڕۆژگاری کە هەموو شت لە بن دێنێ،دەتوانێ لە بیرمان وەبات،ئەمەش هەقی خۆیانە لە مەزارەکانیشاندا ئەو "سەروەری" یە دانراوە کە لە یۆناندا ڕسکاوە. ئەمەش "لیونیداس"ی ئەسپەرتی شایەتی بۆ دەدات کە لە داستانەکەدا هەمیشە تاجەگوڵینەی جوامێری دەژیەتەوە".

هەستی نەتەوایەتی و هاوڵاتی هێندە باڵا بووە لای یۆنانیەکان: کاتێ سوقرات لەلایەن دادگای شارەوە حوکمی مردنی بەسەردا درا و دەیتوانی خۆی دەرباز بکات،لەپاش زۆر لێکردنی ئاوەڵانی ئەرستۆ، بە شکاندنی دەستوور و حوکمی وڵاتەکەی ڕازی نەبوو ـ کە دەشیزانی نارەوایە و ـ وتە بەناوبانگەکەی خۆی ڕاگەیاند: " یەکەمین ئەرکی هاوڵاتی ئەوەیە کە ملکەچی یاسا و دەستووراتی وڵاتەکەی بێت،ئەگەر چی بە چەوتیش بەڕێوە ببرێت"!!.

پێش ئەمانیش جولەکەکان چەندین سەدە پێش زایین هەستی نەتەوایەتی توندیان تێدا چەکەرەی کرد بوو. هەتا سەرەتاکانی خۆپەسەندی و شۆڤینیەتیش بە ئاشکرا لە " تەوراتیانا" دیارە!...

هەروەها لەنێوان چینەکاندا چەندین سەدە پێش زایین هەستی نەتەوایەتی و بەخۆنازیین و جیاوازی دانان لە نێوان خۆ و بێگانەدا بووە..و" شوورەی چینی مەزن" جگەلەوەی بۆ بەرگرتن لە پەلامار و شاڵاوی مەغولیان دروست کراوە..چەپەرێکیش بووە لە نێوان "چینی" و بێگانە دڕندەکاندا،ئەوان هەتا خەڵکی غەیرە چینیان بە کەمتر دادەنا لە خۆیان.. ئەم هەستە لەتەک هەستی خێڵایەتی ،پێش ئیسلام لەنێو عەرەبەکاندا یەکجار بەرچاو و دیار بووە.. لەکاتێکدا کە میللەتانی دەوروەبەریان، هەر لە قبتی و عیبرانییەوە تا فارس و ڕۆمەکان لە ڕووی

عەرەبەکان هەموو گەلانی غەیری خۆیان بە کەمتر دەگرن و هەر ووشەی " عجم و اعجبی" کە لە بنەڕەتەوە مانای " ئاژەڵ" ە... و بۆ هەموو ناعەرەبێکیان بەکار دێنا.. ئەو هەستی خۆبەزل گرییە و خەڵکی بە کەم گرتنەی تێدا ڕەنگ دەداتەوە.. قورئانی پیرۆزیش بە ئاشکرا ئەم لایەنە دەردەخات و ڕاستی دەکاتەوە... و دەفەرمووێت: (انا خلقناکم من ذکر وانثی و جعلناکم شعوبا و قبائل لتعارفوا ان اکرمکم عند الله اتقاکم).. جگە لە ڕاستکردنەوەی باری ناسروشتی هەستی نەتەوایەتی کە ئەو ڕۆژانە بیر و ئەندێشەی مرۆڤ هێندە تێ هەڵنەکشابوو لانە مینۆکی/ مەعنەوی و چاکەکانی بیر و هۆشی مرۆڤ تێکەڵ بە بیر و بیرکردنەوەی نەبوو بوو و لانە ئاژەڵی و نەرێنی/ سلبییەکەی " پەلەی ژیان" زاڵ بووە بەسەر بیر و هەست و ڕەفتاریدا.. ڕاستکردنەوەی ئەم چەوتیەی بەوە نەکردووە کە بەسەر (نەتەوە و نەرەوایەتی) یدا باز بدات و بیەوێت بە بڕیارێک بیسڕێتەوە/ الغاء" ی بکات کە ناکرێت،

بەڵكوو خستوویەتیە سەرباره سروشتییەكەی خۆی.. كە بەپێی حیكمەتێكی خراپی و دەستوراتێكی سروشتی ئەم خەڵكە چۆن هەموو لە نێرومێ كەوتوونەتەوە ئاواش بوونەتە چەند هۆز و گەل و نەتەوەیەك، بۆ؟..

ئا لێرەدا هەتچی لانی نەرێنی/ سلبی هەیە لە " نەتەوایەتی" دەشواتەوە.. و دەفەرموێ: بۆ لێك گەیشتن و گوزەران كردن و پێكەوە هەڵكردن و ئاڵ و گۆڕی بیر و بەرژەوەندی ئیجابیانە- لتعارفوا!!- بە تەواویش بەت لە هەموو خۆبەزل گری و شۆڤێنێتی و مل هوڕیەكی پروچیش دەكرێت." ان اكرمكم عندالله اتقاكم» كۆتایی بە هەموو فیز و نازوو و بەخۆ نازینێكی نادروست دەهێنێ.. هەڵكەوتوویی و بەردڵی هەموو تاك و گەل و نەتەوەكانیش دەگێڕێتەوە بۆ سەرچاوە" تقوی" كە لێرەدا تەنها مەبەست پەیڕەوكردنی دەستوور و یاسای ژیانی نێو كۆمەڵ و سروشتییە خوا ڕسكەكانە.. كە بەر لە هەموویان ئەو " تعارفوا" یە!.. و حكم و حسێبەكەش دەگەڕێتەوە بۆ پەروەردگار خۆی.. دەیان " فرمایشت" و " فرمانی» پێغەمبەریش بۆ ئەم لایەنە تەرخان كراوە.. كە گەورەترین بەڵگەیە بۆ بوونی « نەتەوە" و " نەتەوایەتی" لە هەردوو دۆخی (دروست وڕاستی و سروشتی) و (چەوت و لادراوی)..

هەر ناولێنانی " موالی" لەسەردەمی ئەمەویەكاندا بۆ ئەو نەتەوە و فەلە موسڵمانە ناعەرەبیانە، خۆیان نیشانەی بوونی هەستێكی دروست و سروشتی نەتەوایەتی ڕەوای گەلانی ناعەرەب و شێواو و ملهوڕیی ئەمەویەكانە.. كە پاشان ئەو هەستە ڕەوایە، هاندەری هەموو شۆڕشە مەزن و ڕەواكانی گەلانی چەوساوە و ژێردەستەیی ناعەرەبی بووە و بزووتنەوە و شۆڕشەكانی " شعوبی" یەكان پێشكەوتووترین و ڕەواترین چالاكی و خەبات و هەستی ئەو گەلە چەوساوانە بوون بە ڕووی لاوان لە سەرەتاكانی ئیسلامێتی.. پشتگیری ئەو بزووتنەوانە لەلایەن « ال البیت" و بەتایبەتی نەوەكانی ئیمامی عەلی یەوە- كە خۆیان عەرەب بوون- ئەو گیانی دۆستایەتی و هاوكاریی نێونەتەوەییە لە باڵاترین شێوەكاندا نیشان دەدات.

ئەمە جگە لەو هەموو پەند و گوزارە و شعر و قسە نەستەقانەی كە لە كۆنەوە بۆ لەسەرخۆكردنەوە و خۆهەڵدانەوە یان سوكایەتی كردن بە خەڵكی دیكە لەنێو ئەدەبی عەرەبیدا هەن.. ئەو لایەنی ململانێی میللیە دەردەخات لە نێوان هەوڵی دادۆشینی/ استغلال كردنی ئیسلام و كردنە بەهانە بۆ خۆسەپاندن بەسەر نەتەوەكانی دیكەوە و ئەو هەوڵە پێچەوانەی گەلانی دیكە دەیاندا بۆ نەچوونە ژێر ئەو باری چەوتەوە نیشان دەدات.. هەر لە كۆنەوە ئەو هەستی خۆبەزل گریە لەلایەن جولەكەكانەوە سەری هەڵداوە و ترنجێندراویشەتە نێو تەوراتەوە و بۆتە بەشێك لە باوەڕی ئاینیان.. هەر ناوی " شعب الله المختار"_ گەلە هەڵبژاردەكەی خوا" كە لە قورئانیشدا وا ناوێك

هاتووه. ئەم ڕاستیە بە ئیسپات دەگەیرنێت! جا وەنەبێ " نەتەوایەتی" کە هەستو بیر و ئەندێشەیەکی هەڵقوڵاوی بوون و قەوارەی (نەتەوە)یە..

بیتی بێت لە ملمکانێ و پێکداچوون و بەرچاوتەنگی.. ئەو نموونانەی سەرەوە هەندێکیان هەستێکی سروشتی و ڕەوای دەروونی ئەو کۆمەڵانە بووە و هەندێکیان هەستی لەسەر خۆکردنەوە و پەرچەکردارێکی/ رد الفعل ڕەوای بارێکی سەپاو بووە..

بەشێکیش لەوانە باری نەگونجاو و نالەبار و شێواوی هەستی نەتەوایەتین، کە شتێکی ئاساییە لە ڕۆژگار و سەردەمانێکی وەکو ئەو ڕۆژانەدا کە هێشتا بیر و هۆشی مرۆڤ هێندە تێهەڵکشاو نەبووە و مرۆڤ لە بارێکی هۆش و دەروونی ئەوتۆدا نەبووە کە بتوانێ لانی ئیجابی(پەلەی ژیان) ی کۆمەڵایەتی بەڕێوە بەرێت و ئەو (پەلەی ژیان) ە لە ئاست و هەڵکەوتێکی فیتری و خۆرسکی وادا بووە کە تەنها بەری ململانێ و.. خۆ قایم کردنەکەی دیووە.. بەڵام لەگەڵ تێهەڵشانی بیر و هۆشی مرۆڤ و تێکەڵاوبوونی بابەتی مەعنەوی و مرۆڤانەکەی خۆشی.. لەو ڕۆژانەدا ئاینە ئاسمانییەکان - بەتایبەتی ئاینی " فەلەیی/ مەسیحی" یی و ئیسلامێتی - ڕۆڵێکی گرنگیان دیتووە.. بەتایبەتی ئاینی - فەلەیی- کە گەلانی ئەوروپای تەواو تێک هەکشێلاوە و لەبەرئەوەی لە نێو هیچ کام لەو گەلانەدا هەڵنەقوڵاوە، هەمووان چوون یەک بە هی خۆیان زانیوە.. بام لە بری توندڕەوییە میللی و ململانێ نەتەوایەتییەکە ململانێی مەزهەبی ئاینی شین بووبێتەوە- کە چەمکی خاچپەرستی/ صلیبی- شەڕەکانی پروتستانت و کاثۆلیکی نموونەیان زۆرن هەتا لەنێو یەک نەتەوەشدا..

بە کورتییەکەی(نەتەوە) زادەی کردارێکی/ عەمەلیەکی سروشتی و دیاردەیەکی خۆڕسکی ژیان و بوونە و لەسەرتای جیلوەبەستنی خەسڵەتەکانی (نەتەوە) کە (زمان و نیشتمان و مێژوو و هەست و داب و دەستووری هاوبەشە).. بووە و (هەستی نەتەوایەتی) کە چوارچێوەی سروشتی (پەلەی ژیان) ی کۆمەڵاتەتی و تاکان بووە و لێوەی هەستاوە و پەیدا بووە.. ئەمەش بوونێکی بابەتیانە/ مەوزوعیانەی بووە و دەبێت.. ئەوسا دەوروبەر و بار و هەلومەرجی تایبەتی هەر شوێن و کات و سەرزەمینێک .. باری ئەو هەست و نەست و بوونەی دیاری کردووە.. لەوپەڕی هەستێکی مت بووی نووزە لێ بڕاوەوە تا ئەوپەڕی توندڕەویی و زیاد ڕەویتر.. بەڵام هەمیشە بوونێکی سروشتی و مەوزوعیانە بووە و بەرەو ئەو بارە سروشتی و پێویستییەی ڕۆیشتووە و دەڕوات کە بە لانە ئیجابی و خێرمەند و چاکەکانی پێکەوە ژیان و هەڵکردن و هاوکاری سیماگر بێت و بکەوێتە سەر ئەو بارە سروشتییەی کە دەگونجێ لەگەڵ هەستی برایەتی و یەکسانی و بەرابەری و هاوکاری ئیجابیانەی نێو گەلان..

لێرەدا ئەوە ماوەتەوە بڵێین کە ئەو لادان و استغلال خراپ بەکاربردنەی هەستی نەتەوایەتی وای لە هەندێ کەس ژردووە بۆ خۆلادانو خۆپاراستن لەسەر ئەنجامە سلبی و دزێو و نامرۆڤانەکەی دەمارگیری و شۆڤێنێتی و نەهامەتییەکانی دیکەی باری ناسروشتی و لادراوی ئەم هەستە، بە توندی دژی ئەو بوون و هەڵکەوت و هەستە بوەستنەوە و سەرلەبەری ئەو هەست و بوون و هەڵژەوتە بە چاک و خراپ و ڕەوا و ناڕەوا و سروشتی و لادراو و دروست و شێواویەوە ڕەت بکەنەوە و بە بەڵای گەورە و سەرباری هەموو بەڵا و نەهامەتیەکانی مرۆڤی دادەنێن.. ئاسوودەیی و بەختەوەری مرۆڤ لە نەمان و "تخلی" و گۆڕەوشاریدا بێنن، ئەمانەش هەر لە کەسانی خێرخوا و مرۆڤ دۆستی ساویلکەوە تا کەسانی نا ئاگا و بیر چەوت و بەهەڵە چوودا دەگرێتەوە... کەسانی مرۆڤ دۆست و سۆستالیستخواز وخبێ نیاز و مل هوڕتشیان تێدا بووە.. لە ئیفلاتوون و مارکس و ئیمۆراتۆرەکانی ڕۆما و ناپلیۆنەوە تا کەسانی کۆسمۆپۆلیتی و بێ ڕەگ و ڕیساڵ بوون کە ئەو بانگەوازە هەڵبدەن.

بەڵام نیاز وخوازی هەریەکەیان جیابۆوە.. با هەمووشتان لە خاڵی بەهەڵەچوونەوە بەهەڵەبردندا یەک بگرنەوە.

گومان لەوەدا نی یە ئەوەی مارکس ووتوویەتی بێ نیاز و مرۆڤدۆستیە با هەڵەش بێت.. جیایە لەوەی کە ناپلیۆن دەیووت: هەموو نەتەوەکانی دنیا تێک دەشێلم و یەک نەتەوەیان لێ دروست دەکەم!!..

ئەویان قووڵ نەبۆتەوە و بە هەڵەدا چوونە و ئەمیان نیازخراپی و خۆبەهەڵەبردن!. هەڵوێستی هەوڵی تێدابردنی (نەتەوە) و (نەتەوایەتی) لەژێر هەر ناوێکدا بووبێت هەڵوێستێکی زانستانە نەبووە و نی یە، چونکە چارەسەری شێوا و لادان و هەتا لانە سلبییەکانی یەم دیاردە خۆڕسکەی کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی دەبێت لەبەر ڕۆشنایی تێخوێندنەوەی واقع و هەڵکەوتی ڕۆژ و زانست بێت و بزانرێ چۆن و بە چ ڕێگایەک ئەو خۆهەڵبژاردنە دێتە ئەنجام ، ئەگینا"لغو"و هەڵوەشانە و بازدان بەسەر واقعی نەتەوە و " نەتەوایەتی» دەچێتە خانەی " رد الفعل" ێکی نادروست و سەرنەگرتوو نەتەوایەتی و هەستی خۆ بە گەل زانین، بوونێکی بابەتی/ مەوزوعی و سروشتی و زیندوویی هەیە ، کە سەرئەنجام و ئاکاری خراپیشی لێ دەکەوێتەوە.. بەڵام چارەسەری ئەو سەرئەنجام و ئاکارانە تەنها سلبی و خراپەکانی و گەشە و پتەوکردنی لانە ئیجابیەکانی دەبێت.. هەستی نەتەوایەتی ڕوویەکی غەریزەی (پەلەی ژیان)ە.. نەهێشتن و هەڵتەکاندنی تەنها بەگوڕیشی هەڵکەوت و جەوهەر و غەریزەی مرۆڤ دەبێت، کە ئەمەش ممکن نییە..

بەڵام دەتوانرێ بخرێتە خانەی سروشتی خۆیەوە.. وەکو ئەوەی کە غەریزەی زایندەیی/ جنسی بێ پرس و ڕای کەس هەیە و هەر دەورێکی کۆمەڵایەتی و مەترسییەکی بەرچاوی بەر بەرەڵاکردنی بۆ هەستە غەریزیە.. دیارە چارەسەری سەرئەنجامە سلبی و خراپەکانی بە (ڕەهبەنە) و خۆبەستنەوە و تەرک کردنی غەریزەکە نابێت.. چونکە ئەو داوایە لەگەڵ هەڵکەوتی مرۆڤدا دژوارە و ناگونجێ.. بۆیە باری ناسروشتی بەرەڵایی و (اباحیەت) چەند دزێو و نارەوا و خراپ، ڕەهبەشە خۆ بەستیشئەوەندە دژ بەهەڵکەوتەکەی مرۆڤە.. چاری سروشتی و زانستانە ئەوەیە کە لەگەڵ داننان و هەق دان و ڕێزلێگرتنی ئەو غەریزەیە ، دەبێ لە سنوور و ڕێی و شوێنی سروشتی و مرۆڤانەی خۆی بچەسپێندرێت.. نەک ڕیشەکێش کرێت.. کە ناکرێت!!.

دیارە ئێمە پێویستمان بە موناقەشەی ئەوە نییە کە نەتەوایەتی هەستی چینی بۆرژوا و بەرهەمی سەردەمی سەرمایەداری یەوە بە زەمانی ئەمان نامێنێ.. و لەم بۆچوونە سیاسیانە کە تیۆرێک هەڵکەوتەکەی ئەو جۆرە بۆچوونانە پێویست بکات.. دیارە بار و هەلومەرجی کە بنیاتنەرانی ئەو تیۆرانەی تێدابوون سەرنجی بە هەڵەدا بردوون و ئەم هەڵەیەی پێ کردوون.. لە کاتێکدا کە بەهەڵە دەرچوونی ئەو گوزارشتانە پەکی تۆڕەکە ناخات هێندە سووربوون و پێ داگرتن لەسەر هەڵەکە ئەوەش پێویست دەکات کە تیۆرەکان لەبەر ڕۆشنایی و دراوەکانی/ معطیات واقع ڕاست کرێتەوە، چونکە واقع تاکە بوار و چاکترین تاقیگەی دروستی سەلماندنی تیۆرە ئەگەر هەڵکەوتێکی واش هاتبێتە پێش کە لە سەردەمی شۆڕشی پیشەسازی و گەشەی بۆرژوادا ئەو بار و هەلومەرجانە پێش هاتن کە "نەتەوە "و «نەتەوایەتی " بتوانن قاڵبێکی نوێ و گشتی بەرچاو بگرن.. یان بۆرژواکان بۆ مەبەست و خواستی خۆیان ئەو هەستەیان پیچاندبێتەوە و لادابێت و استغلال کرد بێت. چ لە ڕەوایەتی و بوونی واقعیانەی ئەو هەست و بوونە ناگۆڕێ.. چونکە هەرچی شتی دیکەی ڕەوا و پاک و دروستی تر وەکو(مرۆڤایەتی و ئاین و ژیار و شارستانێتی و سۆشیالیزم و مافی گەلان و بەرژەوەندی) و هەموو شتێکی دیکە قاڵبی ئەوەیە استغلال بکرێت و بکرێنە کەندەڵان بۆ ڕاوە خەڵک و هەتا بەکارهێنانیان دژی جەوهەری ئەو شتە پاکانە.. هەر بەناوی مرۆڤایەتی و گیانی مرۆڤانە ئەسکەندەر و ناپلیۆن و قەیسەر گەلانی دنیایان داگیر دەکرد و قەلاچۆ دەکرد و ئاین گەورەترین دەمامکی ڕووی هەزاران هەزار پیاوخراپ و ملهوڕ بووە بە ڕادەیەکی وا بەهەڵە بە" تلیاک " لەقەڵەم بدرێت.. و بەناوی ژیاری و شارستانێتی گەلانی ئاسیا و ئەفەریقا " داگیر کرا".. و گەورەترین بانگاشەی/ ئیدیعای کۆلۆنیالیستی/ ئیستعماری ئینگلیزی پەیامی پیاوە سپییەکە و

گوێزانەوەی شارستانیەت بووە دەیان گەلانیان هاوشێوە و چەندین ساڵ دیل و ژێر دەستەیان کردوون.. هەر ڕاسپاردە/ وصایە و چاودێری گەلان و مافەکانی بووە بۆتە پسوڵە لەلایەن کۆمەڵەی گەلان/ عصبە الامم وە بۆ ئیستعمارکردن و ژێردەستە خستنی گەلانی ئاسیا و ئەفەریقا و ئەمەریکای لاتینی... هەزاران ڕەدەڵ و بەدەڵ و کاری ناپەسەند لەژێر مێزەر و ناوی سۆسیالیزمدا دەکرێت.. هەر بۆ نموونە کەسێکی سەرسەختی چینی چییە بە سۆڤیەت دەڵێ و ئەوەی سەر بە سۆڤیەت چ بە (ماو) یەتی دەڵێ!. و هی تریش..

دیارە ئەم شتانە وەکو نەتەوە و نەتەوایەتی خێری ڕووتن، ئەگین چۆن دەتوانرێ خەڵکیان پێ بچەوسێنرێتەوە؟!...

لەهەموو ئەمانە بەدەر - ئەگەر هەستی نەتەوایەتی گەلێکی باڵادەستی گەورە بوون و مەترسی لادان و شۆڤێنیەت و ملهوڕی و دەست درێژی لێ بکرێت، ئەویش بە بەکارهێنانی چەوت و نادروستانەی هەستی نەتەوایەتی و بیری ڕزگاریخوازی نەتەوایەتی گەلانی چەوساوە و ژێر دەست و مافی خوراو ، تەواو خێرێکی ڕووت و ڕەوایەکی بێ خەوش و گەورەترین و کاریگەرترین هاندەری بوونی مرۆڤانە و هەق پەرستانە و ڕزگاری ئەو گەلانەیە بەندوباوی بەرچاوتەنگی و تەنگ نەزەری و خۆ وێک هێنانەوە و پەڕبوون، بانگاشەیەکی ئیستعماریانەی داگیرکەرانی ناڕەوا و نادروست و فێڵاوییە بۆ ساردکردنەوەی گوڕ و تاوتین و خورتێتی هەست و بزووتنەوەی ڕزگاریخوازانەی میللی و بۆ شل کردنەوە و پوکاندنەوەی ئەو گیانە بەرگرییە و بۆ گومان دروست کردنە لە ڕەوایەتی خەباتی ڕزگاریخوازی و فرسەت هێنانە لە شۆڕشگێڕان و گیانی خۆدان بەدەستەوە و ساردکردنەوە/ مصالحی ۆرژوایانەیە.. و بەس کە بەداخەوە ئەم دیاردەیە تا ڕادەیەک بەسەر هەندێ ساویلژەدا تێ پەڕیوە!..

گەشە و فراژووبوونی نەتەوایەتی

+++++++++++++++++++

(نەتەوە) وەکو دیاردەیەکی سروشتی و خۆڕسک ، کە لەسەرئەنجامی شەختەبەستن و گەڵاڵەبوونی ماکەکانی نەتەوە(زمان، نیشتمان، مێژوو، داب و دەستوور ، هەستی) هاوبەشی پەیدابووە،، هەمیشە لەبەردەم گەشە و نەشونمایەکی بەردەوامدایە، کە چەندایەتی و چوونایەتی ئەو گەشە و فراژووبوونە دەکەوێتە سەر گەشە و کامل بوونی ئەو ماکانە.. بۆیە شتێکی زیندوو و ستاتیکی یە و لەگەڵ ژیاندا هەنگاو هەڵدێنێ.. مەودای وەستان و ووچانی نی یە.. لەبەرئەوە چەندین قاڵب و چوارچێوەی تایبەتی و جیاواز بەخۆیەوە دەبینێ، بەپێی ئەو بار و هەلومەرج و هەڵکەوتە دەگۆڕێ و قاڵب بەست دەبێت..

دیاره کەشتێکی چەسپاو و نەگۆڕ نییە، و پێ بە پێی تێهەڵکشانی مرۆڤ و کۆمەڵگە تێ هەڵدەکشێ و فرژوو دەبێت، بۆیە چەند شەقڵ و شێوە و قاڵب بە خۆیەوە دەبینێ، یان لە چەندین چوارچێوە و قەوارەدا خۆی دەردەخات، بەلام هەمووی لە ناوەڕۆکدا دەلالەت لە یەک شتی دیاری دەکەن بەلام لە چەند بارێکی جیاوازدا..

لەم کردەوەیەی/ عەمەلیەی بەرەو پێش چوون و هەڵکشانی فراژووبوونەدا « نەتەوە" و " نەتەوایەتی" بەرەو شەقڵی پێشکەوتوو کامڵی تێ هەڵدەکشێ و کاتێ دەگاتە پلە هەرە باڵا و دواییەکانی کە هەموو بەربەست و جیاوازییەکانی نێو تاکەکانی کۆمەڵگە ڕوو لە نەمان بوون.. بە مانا کاتی نەتەوە و نەتەوایەتی دوا شەقڵی خۆی کە مەڵەتەکی گونجاو/ منسجم هاتە پێش بەوەی کە چینی هەڵکشاو و داکشاوی تێدا پاکتاو بوو.. بوونی چینەکانی جیاجیا و (هەڵکشاو و داکشاو)و (زۆردار و زۆرلێکراو) و (بەشخورا و بەشخۆر)- بە مانایەکی فراوان کۆمەڵگەیەکی چینایەتی- بەربەستە لە ڕێی پەیدابوونی کۆمەڵگەی نەتەوەیی ڕاستەقینە و کامڵ.. لەگەڵ نەمانی ئەو جیاوازی و نەگونجانە، کۆمەڵگەیەکی پتەوی سفتی چوون یەکی نەتەوەیی دێتە پێش.. کە بەمە بەتەواوی لە گەموو لانە سلبییەکانی (ناوەوە و دەرەوەی) نەتەوایەتی ڕزگار دەبێت و سەردەمی نەتەواتەتی ڕاستەقینە و لانی ئیجابی دێتە پێش کە لەسەر بناغەی هاوکاری و دۆستایەتی و ڕێزی بەرانبەری نەتەوەکان کۆمەڵگەی مرۆڤایەتی بەختەوەر دروست دەبێت..

نەتەوایەتی و مرۆڤایەتی

++++++++++++++

نەتەوایەتی و مرۆڤایەتی دوو شتی جیاواز و لێک ترازاو و بەرانبەر یەک نین، تا بەراوردکاری و بەیەکگرتن/ مفاضل ەوە پێک گیریان لە نێواندا بکرێت.. مرۆڤایەتی هەستێکی مرۆڤانەی نێو دەروونی مرۆڤە کە داخوازی دۆستایەتی و هاوکاری و گیانی برایەتی و تەبایی نێو گەلان داوای دەکات..و پێشکەوتن و تێ هەڵکشانی بیر و هەست و هۆشی مرۆڤ دروستیان دەکات و پێویستیان دەکات.. مرۆڤایەتی بارێکی کۆمەڵایەتی یە ، یان قەوارەیەک و دیاردەیەکی ماددی ژیانی مرۆڤ نی یە.. تەنها هەستێکی هاوبەشی خۆبەمرۆڤ زانین و دۆستایەتی نێو مرۆڤە..

هەڵکەوتێکی باڵادەست و ژووررووی نەتەوایەتی نی یە.. بۆیە دەتوانین بڵێین مرۆڤایەتی نەتەوایەتی، ڕاستەقینە و دروستە، نەتەواتەتی لە پلە و باڵا و گەشەکانیدا.. نەتەوایەتی و مرۆڤایەتی دوو شتی جیاواز و خوار و ژووری یەکدی نین.. دوو ڕووی هەڵکەوتی مرۆڤایەتین، کەدیوە بەرچاو و بەهەست و واقعی و ماددییەکەی نەتەوایەتی ودیوە ئایدیال و هەست و هۆشیەکەی مرۆڤایەتی یە.. جیاکردنەوەی هەر کام لەم

دوو ڕاستییەترازاندنی تەرازووی هاوتایی باری سروشتی دەروونی مرۆڤە.. هەست و بڕوا و هەوڵی دابڕیندنی نەتەوایەتی لە مرۆڤایەتی شۆڤێنێتی و لاشان و داگیرکردن دێنێتە پێش، کە پتر سیمای ئەو نەتەوایەتی یە شێوا و لادەرەی ئەوروپایان بووە کە کە لەسەدەی هەژدە و نۆزدەهەمدا کرا بۆ چارشێوی فەلسەفەی کۆلۆنیالیستی/ ئیستعماری ! هەروەها دابڕاندنی مرۆڤایەتی هەوڵی شوێن گرتنەوەی نەتەوایەتی و بازدان بەسەر واقعی بوونی نەتەوایەتییەوە، بیروڕا ئیمپریالیە کۆسمۆپۆلیتەکان دەرسکێنێ و لە کۆندا بەهانەی " کۆرش و ئەسکەندەر و ناپلیۆن و قەیسەر"و دەیان ملهوڕی جیهان خۆر بووە بەناوی جیهانگەریەوە گەلانی دنیایان ژێردەستە و داگیرکردووەو چەوساندوتەوە.. ئیمڕۆش گەورەترین بەربەست و پەکخەری تین و تەوژم و گوری ڕزگاریخوازانەی خەباتی نەتەواتەتیرزگاریخوازە..

نەتەواتەتی ڕاستەقینە لە مرۆڤایەتی جیاناکرێتەوە و " ماتزینی" ڕابەری دیار و هەڵکەوتووی یەکێتی ئیتالیا لەم بارەیەوە دەڵێ:(ئێمە کە کارێکی دروست بۆ نەتەوەکەمان بکەین کارکردبە بۆ مرۆڤایەتی.. نەتەوەکەمان دەبێ چەقی ئەو هەوڵە بێت کە بۆ خێری گشتی دەیکەین.. ئەگەر ئەو پشت و چەقە بکەین، ئەوا نەک هەر خێرمان بۆ مرۆڤایەتی نابێت، بۆ نیشتیمانەکەشمان چمان پێ ناکرێت)..

مافی دیاری کردنی چارەنووس

++++++++++++++++++++

بە پێی یاسا و دەستوراتی سروشتی و زانستی و مەنطقی و گیانی نێونەتەوایەتی و بڕیارەکانی دەزگا و دەسەڵاتدارە پێشکەوتخواز و نێونەتەوەییەکان هەر کۆمەڵە خەڵکێکی ماکەکانی «نەتەوە"ی تێدا جیلوەبەستبێ و خاوەنی (زمان و نیشتیمان و مێژوو و دابودەستوور و هەستێکی) هاوبەش و تایبەتی و سەربەخۆ بن و خۆیان بە " نەتەوە" بزانن.. مافی ئەوەیان هەیە لە سنووری نیشتمانەکەی خۆیاندا چارەنووسی خۆیان لە دەستی خۆیاندا بێت هیچ دەسەڵاتێکی ماددی و مەعنەوی بێگانە مافی دەستێوەردان و سنوور بۆ شانانی نەبێت.. بە کورتیەکەی: هەموو نەتەوەیەک مافی ئەوەی هەیەکاروباری سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیری و سەرجەم چالاکی و بوونەکانی مرۆڤایەتی خۆی بەدەستی خۆی بەڕێوە بەرێت و دواڕۆژی سیاسی و ئابووری کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیری بەوپەڕی سەربەستی و بێ هیچ دەست تێوەردانێکی دەرەکی یان ملهوڕی ناوخۆ دیاری بکات.

دەتوانین شۆڕشی ئەمەریکای گەورە و سەرەتاکانی شۆڕشی فەرەنسای گەورە کە (دادگەری و برایەتی و یەکسانی) بووە، بە بناغەی دیاری و بەرچاوی سەردەمی

گەلان و مافی چارەنووسیان حسێب کەین و بۆ یەکەمین جاریش وەکو بەڵگەنامەیەکی مێژوویی (مافی دیاریکردنی چارەنووس) لە ١٨٩٦ دا لە کۆنگرەی پارتەسۆستالیستی س یانە_ نێونەتەوەییەکان - مؤتمر الاشتراکیە والنتخابات الاممیە لە "لندن" و بڕیاری لەسەر دراوە دەڵێ:

(کۆنگرە پشتیوانی لە مافی چارەنووسی هەموو نەتەوەکان دەکات..) جارێکی دیکە لە کۆتایی یەکەم جەنگی جیهانی سەرۆک کۆماری ئەمەریکا ولسۆنWillson لە ساڵی١٩١٨ دا لەو ١٤ خاڵەی کە بەناوی " سەرەتاکانی ولسۆن» بڵاوی کردەوە پشتگیری(مافی دیاری کردنی چارەنووسی گەلانی ژێر دەستە و چەوساوەی) کردووە ئەگەرچی سەرتاسەری ڕووپەرەی ڕەشی مێژوویی ئەمەرکەکان بەتایبەتی پاش دووەم جەنگی جیهانی دوژمنایەتی و پێشێل کردنی ئەو سەرەتا س مافانە بووە.. هەروەها - کۆمەڵەی نەتەوە یەکگرتووەکان- لە بڕوانامەی خۆیدا بڕوای هێناوە بە (پێویستی یەکسانی و هاوتایی هەموو میللەتانی جیهان و مافی چارەنووسی خۆیان).. و لە زۆربەی بەڵگەنامە و بڕوانامەکانی نێو دەوڵەتانیشدا ئەم مافە بڕیاری لەسەر دراوە و پارێزراوە- با هەر بەدەم و نووسینیش بێت- کاتی خۆشی « لینین" ی ڕابەری مەزنی ئۆکتۆبەر بەدرێژیو ڕوونی لەم مافە دواوە و ڕێ و شوێنی دیاری بۆ کێشاوە- کە بۆ سەردەمی خۆی چاکترین و پێشکەوتووترین بۆچوون و چارەی ئەو کێشەیە بووە و تا ئیمڕۆش زۆر لانی ڕوون و گەشەداری هەر ماوەتەوە بام بەپێی داخوازی و هەڵکەوتی فەلسەفەکەی خۆشی نەیتوانیێ تەواو و تا ئەوپەڕی قوڵایی مەسەلەی نەتەوایەتی و مافیدیاری کردنی چارەنووس ڕۆچوو بێت و لە بنکە نیگای دوژمنایەتی ئیستعمار و هاوسەنگەری بزووتنەوە ڕزگاریخوازییەکانی گەلانی چەوساوە و بزووتنەوەی سۆشتالیستخوازانەی پرۆلیتاریاوە سەرنجی دابێت.. بەڵام هەر دەقە زیندووەکانی وەکو بۆچوونێکی زانستی و نێوی تەواو و بەڵگەی بەرچاوڕوونی دەمێنێتەوە.. کە دەڵێ: دەبێ لەمافی چارەنووس و سەربەخۆیی خۆیی وا بگەین کە مافی دروست کردنی دەوڵەتێکی نەتەوەیی سرربەخۆیە)...

وە لە ساڵی ١٩٢٥ دا دەڵێ: (ئێمە پشتگیری مافی گەلانی چەوساوە بۆ سەربەخۆیی دەکەین واتە مافی ئازادی جیابووبەوە لە نەتەوەکانی دیکە..).

ئەم هەڵوێستە بێ خەوشە لەسەردەم و کاتی تایبەتیدا و کە بەشێک دەبێ لە خەباتی ڕاستەوخۆ دژی سەرمایەداری و وڵاتانی ئیسعماری زمانی تێدا ناگرێ، بەڵام هەندێ مەرج ە مەرجکاری لە باری تایبەتی بۆ دانراوە، کە خۆی لە خۆی دا بەستنەوەی ناڕەوای ئەو مافەیە، ئەمەش بە پاشکۆ و کەم بایەخ/ ئەهمیەت تر دادەنێ لە خەباتی بۆ سۆشیالیزم ... هەرخۆی " لینین" لە ساڵی ١٩١٩ دا دەڵێ: (مەسەلەی

نەتەوایەتی لەچاو مەسەلەی پرۆلیتاریادا بە پلەیەکی کەم گرنگ تر دێت) و لەمەش تێدەپەڕێنێ و دەڵێ:

(هیچ مارکسیەک بێ ئەوەی لە سەرەتاکانی مارکسیزم و سۆسیالیزم نەچێتەدەر. ناتوانی دان بەوەدا نەنێ کە بەرژەوەندی سۆشیالیزم سەرووپاتەی مافیدیاریکردنی چارەنووسی گەلان و سەربەخۆیی خۆیی دەکەوێت) .. دیارە هەرا س گاشەکەی نێوان (مارکس) و (باکۆنین) ی ئەنارشیستی بەناوبانگی ڕووسی دەربارەی مافی دیاری کردنی چارەنووس زۆر دیار س ئاشکرایە ، کە دووەمیان بێ پێچانەوە و زمان گرتن باوەڕی بە دیاری کردنی چارەنووسی هەموو میللەتان بوو بێ گوێدانە هیچ اعتبارێک، بەڵام (مارکس) دەیبەستەوە بە هەندێ مەرج و هۆی وەکو پێشکەوتن و چارەنووسی سۆشیالیزمەوە.. کە دەقەکەی مارکس ناهێنمەوە نەبادا چ خزمەتێ نەکات!...

بەڵام دیسانەوە بۆچوون و باری سەرنجەکانی مارکسیزم بەتایبەتی لینین لەگەڵ هەموو کەموکوڕی و ناتەواویەکاندا وەکو گەورەترین بەڵگەنامەی بەرچاو ڕوونی و دروستیی مارکیسزم دێتە پێش دەربارەی (مافی دیاریکردنی چارەنووسی میللەتان) بەلانی کەمەوە لەچاو زۆر بیروباوەڕی دیدا.. بەهەرحاڵ مافی دیاری کردنی چارەنووس پەکی لەسەر پسووڵەی کەس نەکەوتووە و مافێکی دیاری و ڕەهای/ مطلق هەموو نەتەوەکانی جیهانە و ئەو گەلانەی خۆیان دەسەپێنن!..

چۆنیەتی بەکارهێنانی مافی دیاری کردنی چارەنووس:

++++++++++++++++++++++++++++++++++

وەکو سەرەتایەکی بەڵگەنەویست مافی چارەنووسی، مافێکی سەربەخۆی بێ دەمەتەقێی هەر نەتەوەیەکە کە لە سنووری نیشتمانەکەی خۆیدا سەربەخۆیی و ئازادی تەواوی هەبێت بۆ دیاری کردنی جۆر و شێوەی ژیانی" سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتی و ڕۆشنبیری" ئازادانەی خۆی، بێ هیچ دەست تێ وەردان و مەرج کارێکی بێگانە لەژێر هەر ناو و بەگەر بیانوویەک بێت..

بەجۆرێک کە ئەوپەڕیسوود و بەرژەوەندی کۆمەلانی ڕەنجدەری نەتەوەکە دێنێ.. ئەم مافەش ڕاستەوخۆ بەندە بە ڕۆڵەکانی ئەو نەتەوانەوە ، دیارە فەند و باوی سەربەخۆیی ڕواڵەتی / شکلی کە ڕێگەیەکی ئیمپریالیانەیە بۆ هێشتنەوە و گرێبەندی ئەو نەتەوە - بەناو ڕزگاربوانە- بە ڕێجکەی ئیستعماریانەی دەوڵەتانی سەرمایەدارەوە، پوکاندنەوەی و لەباربردنی ئەو مافەیە.. ئەو مافە کاتێ دێتە دی کە هیچ دەسەڵاتێکی ڕاستەوخۆ و ناڕاستەوخۆی (سیاسی و ئابووری و ڕۆشنبیری) بێگانەی بەسەرەوە نەمێنێ و بتوانێ هەموو ماددی و مەعنەوی بێگانەی زیانبەخش) لەبەین بەرێ.

بەڵام دەمێنێتەوە سەر ئەوەی کە هەموو نەتەوەتەک بۆی نالویَ و بۆی دەست نادات یەکان دەر دوو ئەو مافە جێبەجیَ بکات، یان لە شێوەی هەرەبـاڵادا کە (سەربەخۆیی و ئازادی) تەواوی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیرییە بێنێتە دی.. بەڵکو ناچاری و بار و هەلومەرج و هەڵکەوتی مەسەلەکە و هۆ زاتی بابەتەکانی ئەوەی بەسەردا دەسەپێنن کە بەپێی شیاوەکان/ ممکنات و توانا و بەردەست لە شێوە نشێوەکانی ئەو ڕێگە سەخت و بەو ئامانجە ستراتیژەیەی بگات.. بەو مەرجەی هەر قۆناغەی وچان و خۆکۆکردنەوە بێت بۆ تەکانێکی بەرەو پێش و قۆناغێکی پێشکەوتوو هەڵکشاو.. هەڵبەتە دەبیَ هەمیشە مەسەلە بنەڕەتی و ئامانجە ستراتیژیەکە بەرچاو بگیریَ و هەر دەستکەوتێکی کاتی و وچانێکی تاکتیکی هەنگاوێک بێت لەسەرەڕێی گەیشتن بەو ئامانجە ستراتیژیە و هەموو توانا و جوڵە و چالاکییەک بۆ خزمەتی ئەو ئامانجە بەگەڕ خرێت.

پتریش خەباتی سەختی نەتەوە ژێردەستە و لەبیرچووەکانی ئەم سەردەمە و بەتایبەتی ئەوانەی تا دووەم جەنگی جیهانی بەو مافە نەگەیشتوون لەبەردەم ئەم سەختیەدا ، هۆکانیشی دەگەڕێتەوە بۆ:

١- ئەو گەلانە لە چوارچێوەی دەوڵەتێکدا لەگەڵ چەند نەتەوەیەکی تردا بە ڕژێمێک و قەوارەیەکی سیاسی بەستراونەتەوە، کە هەریەکە لەو گەلانە لە ململانێیەکی سەختدان لەگەڵ ئیمپریالیزم و دەسەڵاتی ناڕەوا و چاوچنۆکی دەوڵەتی .. بەمانا لەبەردەم شێوەیەک لەشێوە ناڕاستەوخۆکانی ئیستعماریدان، ئەم بارە تایبەتیە خەباتی نەتەوایەتی ڕەوای ئەو گەلانەی خستۆتە سەربارێک کە کۆمەڵانی ئەو گەلانەی لەگەڵیاندا دەژین بە کۆسپی خەباتی دژ بە ئیمپریالیزمی بزانن و ئەمەش دەبێتە هۆی چەکەرەکردنی گیانی شۆڤێنێتی و دەمارگیری نێو نەتەوە گەورەکە و خۆشبوونی زەمینەی بەردەوامی دیکتاتۆرێتی و داگیرکردن و چەوساندنەوەی زۆر دڕندانە، کە " لینین" هەمیشە ئامۆژگاری و بەئاگاهێنانەوەی ئەو گیان و ڕەوتە چەوتەی نێو نەتەوە گەورەکە کردووە و هۆشداری/ تحذری پرۆلیتاریای کردووە کە نەکەوێتە داوی ئەو فاقەیەوە..!

لە سەرێکی دیکەوە ئەو خەباتی بەرچاوەی دژ بە ئیمپریالیزم و دەسەڵاتی بێگانەیە بەشێکیگەورەی ڕۆڵە شۆڕشگێڕەکانی نەتەوە ژێردەستەکە دادەبریَ بۆ لای خۆی و زۆرجاران دەیان کاتیش بەگژ گیانی نەتەوایەتی خەباتی ڕەوای نەتەوە ژێر دەست و گچکەکەوە کە زۆر جاران بەرەی چەپی خراپ لە ئامۆژگاری بۆچوونەکانی (لینین) دەکەن بەوەی کە ئەرکی پرۆلیتاریای نەتەوە گەورەکە بەوە دیاری دەکات کە جەماوەر بە گیانی دڵفراوانی و دان نان بە مافی چارەنووسی نەتەوە بچوکەکە بە پەروەردەکردنی جەماوەر بە گیانی برایەتی و هاوخەباتی یەکێتی دیاری دەکات.. کە

لە ڕاستیدا ئەرکی یەکەم بەدەگمەن جێبەجێ دەبێت و ئەگەر بشبێ لە چوارچێوەی تیۆرێکی ڕووت و بایەخی/ اهتمامی پلە/ دەرەجە دوو تێپەڕ ناکات.. ئەرکی دووەمیش زۆر خراپ تەرجەمە دەکرێت و زۆرینەی جارەکان بە کۆسمۆپۆلیتی و ودژ بە مافی چارەنووسی گەلەکەوە دەوەستێتەوە.. کە یەکێک لە کێشە هەرە گرنگ و قورتەکانی سۆشیالیستخوازەکان لەدەوڵەتی فرە نەتەوەدا ئەم کێشەیە.. چۆن (لینین) لەبەر ڕۆشنایی واقع و دراوەکانی/ معطیاتی نوێدا توانی چۆن تیۆرەکە بەجۆرێک بگونجێنێ کە هەنگاوێک بێت لەسەرێی چارەسەری سۆشیالیستانەی کێشەی مافی چارەنووسی.. کەسێکی دی بەدوویدا نەهات کە بتوانێ ئەو گیانە جوێ بکاتەوە و برەوی پێ بدات و زیادەیەکی/ اضافە یەکی نوێی هەبێت.. تەنها چوار چێوەی ئەو دەقانە دەرنەچوون کە ئەگەر(لینین) ئەمەی ئەوانی بکردایە دەبوو لە پێستی خۆی بجوڵێ و دەق و بۆچوونی سەردەمێکی دیاری دەستی ببەستایەتەوە، نەدەبوو مامۆستای پرۆلیتاریای سەرەتای سەدەی بیستەم بنیات گوزاری یەکەم شۆڕشی سۆشیالیستی..

دیارە ئێمە لەسەر ئەم خاڵە دەوەستین لە ڕووی بەتەنگەوە هاتن و پەرۆشیمانە بۆ پاشەڕۆژ و چارەنووسی هاوخەبستی بزووتنەوەی دیموکراسی و سۆسیالیستخواز و خەباتی ڕزگاریخوازی نەتەوەییانەی کورد (کوردایەتی) .. هەردوویان بە هاوخەبات و هاوسەنگەری یەکدی دەزانین و هەموو دابڕین و لێک ترازانێک لەلایەن هەر لایەکیانەوە ڕوویدات سەرئەنجامی خراپ و پەککەری هەردوو بزووتنەوەکە دەگرێتەوە و تەنها دوژمنانی پێشکەوتن و کۆنەپەرستانی ئیمپریالیزمی جیهانی بەرەکەی دەخوات.. سەرتاسەری مێژووی خەباتی ڕزگاریخوازی کورد لە کوردستانی باشووردا نیشانە و نموونە و بەڵگەی ئەم ڕاستییەن.. و خۆیان لەیەک سەنگەردا بگرن.. سەرکەوتنی ناوکۆییان بەدەست هێناوە و هەر دەمێکیش لێک ترازانی.. هەردوو لا سەرئەنجامی نەرێنی/ سلبیان پێدا چزاوە!!.

دیارە هۆکانی (پلانی ئیمپریالیزم، گیانی سازش و خۆدان بەدەستەوەو مساوەمە لەگەڵ بۆرژوای نەتەوە گەورەکانخراپ نرخاندن / سؤ التقدیری هەردوو لاو دۆگمایەتی و ڕاسترەویی .. هتد) هۆن بۆ ئەو لێک ترازانە.

لەلایەکی دیکەوە ئەو خەباتە چونکە خەباتێکی ڕاستەوخۆی دژی ئیمپریالیزمی نییە.. وەکو خەباتی گەلانی)ڤیتنام و لاوس و کەمبۆدیا و ئەنگۆلا و کۆبا..هتد)تێک شیشانەکە دەستەویەخە نییە لەگەڵ ئەم ڕاستی ئیمپریالەت کە ئەمەریکایە بەڵکو خەباتێکی ناڕاستەوخۆیە،با لەسەر ئەنجامدا دژ بەوانە بێتو ئیمپریالیزم و سونبۆلەکانی / رموز و داشەکانی نوێنەرایەتی بکەن لەو پشتگری و لایەنگری و یارمەتییە ماددی و مەعنەوییەی ـ کە لەم سەردەمەدا یەکێکە لە مەرجە سەرەکییەکانی سەرکەوتنی خەباتی

ڕزگاریخوازی ـ بەرەی دیموکراسی و بزووتنەوە پێشکەوتوخوازەکان و جوڵانەوەی کرێکارانی جیهانی و وڵاتانی سۆشیالیست بە گشتی و یەکێتی سۆڤیەت بەتایبەتی.. بێبەش دەبێت وا هەڵ دەکەوێت کە لە هەندێ بار و هەلومەرجدا لەبەر جەنجاڵی و تێک قڕاوی مەسەلە و بەرژەوەندییەکان،بەلانی کەمەوە،لە دوو سەنگەری جویدا بوەستینەوە یان چ نەبێ هێڵەکانیان پێک نەگەن..ئەمەش کۆسپ و لەمپەرێکی زۆر گەورەیە کە دەبێت لەلایەن دڵسۆزانی هەموو لاکانەوە،بەرچاو خرێت و چارەسەری بنەبڕی بۆ وەدۆزرێ،ئەگینا دەبێتە گەورەترین دەلاقەی خۆ تێترنجاندنی ئیمپریالیزم و تێپەڕاندنی پلانەکانی.. کە بە مەیە بەردێ دوو نیشان دەپێکێ.. بۆ نموونە ئەم هەڵوێستی ناتەواو گوێ پێ نەدان و /اهمال کردنە، چاکترین زەمینەیە بۆ چەکەرەکردنی هێڵە چەوت و نەزۆکەکانی بیر و قاڵبی، مارکسیزمی وەکو (ماوێتی و بزووتنەوەی ڕزگاریخوازیدا.. و پەرت پەرت کردنی هێز و توانای دەستەیەکی گرنگە کاریگەری ئەو نەتەوەیە و چاندنی تۆوی دژایەتی و سۆڤیەت و خەتی سۆڤیەت،کە ڕاستەوخۆ کەوتنە باوەشی ئیمپریالیزمەوە.. وەکو ئەو بارەی لە کوردستانی تورکیادا بەتایبەتی هەیە.

ئەم کێشە و گرفت و کۆسپانە وای کردووە کە نەتەوەیەکی چەوساوە و داگیرکراو و بەشکراوی وەکو نەتەوەی کورد لەو بار و ئاستەدا نەبێت کە بتوانێ یەکسەر و ڕاستەوخۆ ـ وەکو نەتەوەکانی دیکە ـ ئەو مافی دیاریکردنی چارەنووسە..و ناچارانە بکەوێتە سەرباری قۆناغ قۆناغ و بە پلە گەیشتن بەو ئامانجە ـ کە نابێت هەرگیز نە لەگەڵ مەنطقی پشوو کورتی ماومی بۆرژوا تێکەڵی کەین، کە ئەم بارە دەکەنە بەڵگە و پۆزشێک بۆ خودزینەوە لە مەسەلە بنەڕەتی و ئامانجە ستراتییەکە و پاڵدانەوە و لەبەر سێبەر و دەستکەوتێکی کاتی فشەماندا..و نەدانپێدانان و ملدان بێت بۆ ئەو واقعە سەپاوە چونکە(ئەوانەی لەبەردەم واقعی سەپاودا" امرالواقع" دەچەمێتەوە، پیاوی ڕەنگی پاشەڕۆژ بریژن.بۆیە خەباتی گەلی کورد لە پارچەکانی کوردستاندا دەبێت بۆ(ئەوپەڕی شیاو/ ممکن) بێت وا لەبەر ڕۆشنایی بار و هەلومەرج و هەڵکەوتی هەر کات و شوێنێکی دیاریدا ئەو (ئەوپەڕی ممکن) ەدیاری بکرێت.. کەتا ئەمڕۆ لەم قاڵب و شێوە گشتییانەدا خۆی دەنوێنێ..

١. ئۆتۆنۆمی ـ خودمختاری:

++++++++++++++++

شێوەکە لە شێوەکانی بەڕێوەبردنی حوکم،کە لەسەر بناغەی ناسەنتراڵی/ لامەرکەزی سیاسی ئیداری هەڵچووە بۆ هێنانیشی پێکەوە هەڵکردن و انسجام و کۆمەڵێکی لێک نەچوو فرە هەڵکەوت.. ئەم جۆرە حوکمە هەتا بۆ ناو نەتەوەیەکی چەند(تیرە و ئاین و

مەزهەب) یش دەست دەدات بۆئەوەی بە شێوەیەکی برایانە و ئاشتی ئامێز تایبەتێتی ئەو کۆمەڵانە بپارێزێ و لە مەترسی بەسەردا زاڵ بوون و کەڵەگایی لایەنێک ڕزگار کات و هەمووان هەست بە دڵنیایی و ئاسوودەیی و چوون یەکی بکەین.. دیارە وەکو مەفهومێکی سیاسی و عملی،لە هەندێ سەربەستی و سەربەخۆیی و لامەرکەزیەتەوە تا سنووری یەکێک لە شێوەکانی نێو مافی گەلێک لەنێو دەوڵەتێکی فرە نەتەوەدا..

ئەوەی پتر بەکاردێت ئیمڕۆ جۆرێکی حوکمە بۆ ئەو نەتەوە بچووکانەی کە لە قەوارەیەکی سیاسیدا لەگەڵ نەتەوەیەک یان چەند نەتەوەیەکی دیدا دەژین.. بەدانانی ڕژێمێکی خودمختاری بۆ ئەو ناوچانەی کە نەتەوەبچووکەکە تێیدا دەژی. کە لە سنووری ئەو ناوچیەدا ،دەسەڵاتی بەڕێوەبردنی کاروباری (ئیداری و سیاسی و ئابووری و ڕۆشنبیری و کۆمەڵایەتی) لە چوارچێوەی سیاسەت و دەستووری گشتی وڵاتەکەدا هەبێت.. بۆ پاراستن و گەشەپێدانی تایبەتی و بوونی میللی نەتەوە بچووکەکە.. بەجۆرێکی وا کە یەکێتی سیاسی و ئابووری و دەستووری وڵاتەکە بپارێزێت!.

ئۆتۆنۆمی ڕاستەقینە و دروست و فراوان ئەوەیە،کە نەتەوە بچووکەکە بتوانێ بە ئازادی و لەبەر ڕۆشنایی بەرژەوەندی و بار و هەلومەرجی خۆی و وڵاتەکەدا هەموو کاروباری ژیانی(سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابووری و ڕۆشنبیری) خۆی بگرێتە دەست و بەڕێوەی بەرێت،تەنها کاروباری ـ سیاسەتی دەرەوە و دەستووری گشتی ـ بە مەرجێ دژی گیانی دەسەڵاتی ئۆتۆنۆمی نەبێتەوە ـ بەرگری گشتی و ئابووری ناوەندی لە دەسەڵاتی ناوەندا بێت،بە شێوەیەکی وا کە بوون و بەرژەوەندی و بەشداری نەتەوە بچووکەکە لەم لایەنەدا تێنەپەڕێت.. دەبێت شێوە و چۆنێتی پەیوەندی دەسەڵاتدارە ئۆتۆنۆمیەکە و ناوەند و دەسەڵاتی یاسایی و دەستووری هەر لایەکیان دیاری کرێت،کە مافی هیچیان تێدا نەچێت. تاقیکردنەوەی (یەکێتی سۆڤیەت و چیکۆسلۆڤاکیا و یۆگۆسلاڤیا) لەم بارەیەوە نموونە بن.. بەمەرجێ گونجاندنیشیان لەگەڵ ئەو واقعی درێژبوونەوەی ، امتدادی گەلی کوردە لە هەموو پارچەکانی دیدا.

٢. یەکێتی فیدڕاڵی((فیدەراسیۆن ـ Ferderation))

+++++++++++++++++++++++++++++++++++

لە ووشەی „Fereration”ی لاتینیەوە هاتووە بەمانای(کۆم بوونە)...بریتیە لە یەکگرتنی سیاسی چەند (هەرێم و قەڵەمڕەوی کیشوەرێک)بۆ دروست کردنی دەوڵەتێک کە هەر هەرێم و قەڵەمڕەوێ کاروباری سیاسی و ئابووری و کۆمەڵایەتی و ڕۆشنبیری و سەرجەم چالاکییەکانی نێو کۆمەڵ لەدەست خۆیاندا دەبێت و تەنها لە ڕووی سیاسەتی دەرەوە وابەستە دەبن بە دەوڵەتی مەرکەزەوە. بە عادەت (دادگای

باڵا) دەبێت بۆ لێکدانەوەی دەستوور و یاسا و دەسەڵاتەکانی هەردوو دەسەڵاتەکە و ڕاگرتنی هاوکێشی نێوانیان..

دیسانەوە ئەم جۆرە یەکێتییە یەک جۆر و سەمتی نییە لە (بەڕێوەبردن و جێبەجێکردن . تطبیق دا پێ بە پێی ئەو وڵاتە دەگۆڕێت بۆنموونە ویلایەتەکانی فیدڕاڵی ئەمەریکی مافی نوێنەرایەتی دەرەوە و سیاسەتی دەرەوەیان نییە،بەڵام لەدەستووری بنچینەییدا/ ئەساسی سۆڤیەتدا ئەم مافە پارێزراوە. با لە ڕووی تیۆریشەوەبێت - تاڕادەیەکی ئەوتۆ کە کۆماری (ئۆکرانیا و ڕووسیای سپی)نوێنەریان لە نەتەوە یەکگرتووەکاندا هەیە و بەپێی یاسای مافی سوپایی تایبەتی و خودیان هەیە.. هەرچەندە تا ئێستا ئەمە جێبەجێ نەکراوە،بەڵام لە ڕووی دەستورییەوە وەکو مافێک پارێزراوە.

ئوسترالیا،ئەرژەنتین، مەکسیک و هندستان)لە دەوڵەتە فیدڕاڵیەکانی جیهانن .. سویسرا کە لە ڕووی تیۆرەوە یەکێتییەکی (کۆنفدراسیۆن)یە،بەڵام لە ڕووی عملی و واقعییەوە فیدرالیانە بە پتر ئەوەی (کۆنفدراڵی) بێت.. چونکە کە ناوەند دەسەڵاتێکی ڕاستەوخۆی بەسەر هەموو دەوڵەتدا هەبوو لە کۆنفدراسیۆنی دەکەوێت.

کۆنفدرالی ((**کۆنفدراسیۆن** Confederation))

++++++++++++++++++++++++++++++

یەکێتی چەند دەوڵەتێکی سەربەخۆیە بۆ بەرگری لەیەکتری و پێش پێگرتن لە مەترسی دەست درێژی بێگانە و بۆ هێنانەدی بەرژەوەندی هاوبەشی هەموو لاکان. دەوڵەتی کۆنفدڕاڵی هیچ دەسەڵاتێکی سیاسی و دەستووری بەسەر گەلانی ئەو دەوڵەتانەوە نییە و دەوڵەتەکان ئازادن لە سیاسەتی ناوەوە و دەرەوەیان و هەریەکەیان بۆی هەیە پەیوەندییەکانی خۆی وەکو خۆی ڕاگرێ.

ئەمانە کێشەکانیان بەشێوەکانی ئاشتی و برایانە و بە گفتوگۆو سەلماندن چارەسەر دەکەن و پەنا نایەتە بەر زەبروزەنگە.

ئەمەریکا لە ساڵی ١٧٧٨ تا ١٧٨٧ بە شێوەی کۆنففدراسیۆن بووە،هەروەها ئەڵمانیا لە ساڵانی(١٨١٥ تا ١٨٦٦)و هۆڵەندا لە(١٥٨٠ تا ١٧٩٥) بە شێوەیەکی کۆنفدراڵی بوون.. هەرچەندە لە ڕووی دەستووری و فەرهەنگییەوە ئێستاش سویسرا بەناوی (کۆنفدراسیۆنی سویسری) یەوەیە،بەڵام لە ڕووی عملییەوە دەوڵەتێکی فدراڵییە.

دەبێ ئەوە لەبەرچاوگرین کە (یەکێتی کۆن فیدرڵی)ناسکترین و کەم تەمەنترین شێوەکانی حوکە دەتوانرێ بە ئێسگەیەکی گوێزانەوە و قۆناغێکی کاتی بژمێردێ لە ئەو حکومەتۆچکە و دەسەڵاتدارانەی کە هۆکانی پێکەوە و پێویستی یەکگرتنیان هێشتا لەدەوری ساواییدایە و بەتەواوی زەمینەی یەکگرتنی تەواو بوونە یەک دەوڵەت یان

(یەکێتییەکی فیدراڵی)نەهاتۆتە پێش. ئەم قۆناغە وچانی تەخت کردنی ئەو کۆسپانە و خۆش کردنی زەمینەی یەکێتیەکی پێشکەوتووتر و گونجاو تر.. وەکو یەکێتییە کۆنفدراسیۆنە کۆنەکانی (ئەمەریکا و ئەڵمانیا و هۆڵەندا و سویسرا).. یان هەنگاوێک لەسەرەڕێی جیابوونەوە و سەربەخۆی تەواو دروست کردنی کیانی سەربەخۆ.. وەک ئەوەی چاوەڕێی ڕەوتی مێژوویی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد و گەلانی ژێر دەستەی تر دەکات..لە بارەی یەکێتی (فیدراسیۆن و کۆنفدراسیۆن) دوە ڕایموند کارفیلد کیتیل لەپەڕاوی زانستەکانی سیاسەتدا دەڵێ:

٣. کۆنفدراڵی ((کۆنفدراسیۆن))

گرنگترین شێوەی یەکێتی لە نێوان دەوڵەتاندا(یەکێتی کۆنفدراسیۆن)کە تێدا چەند دەوڵەتێکی هاوبەرژەوەند لەسەر بنچینەی یەکسانی حکومەتێکی ناوەندی دروست دەکەن کە چەند دەسەڵاتێکی دیاری دەبێت، واش هەڵکەوتووە کە ئەم حکومەتە گشتییە لە کۆنگرەی نوێنەرانی ئەو دەوڵەتە پێک دێن کە یەکێتییە کۆنفدراسیۆنەکەیان پێک هێناوە.. بە عادەت ئەم نوێنەرانە وەکو دەوڵەت و بەپێی ئەو ڕێنویی و ئامۆژگاریانەی لەو حکومەتانەوە کە نوێنەرایەتیان دەکەن دەنگ دەدەن.

دەوڵەتانی ئەندامیش لەم یەکێتییە کۆنفدراسیۆنە تەواوی ئازادی و دەسەڵات و سەربەخۆیی خۆیان دەبێت و دەپارێزن چونکە ئەم جۆرە یەکێتییە نابێتە هۆی دروست بوونی دەوڵەتێکی نوێ،چونکە حکومەتێکی ناوەندی دەبێت بەڵام دەسەڵاتێکی ناوەندی نابێت کە (دەسەڵات /السیادە مەرجێکی بنجی حکومەتە)ئەمەش مانای ئەوەیە کە ئەو حکومەتە ناوەندە ڕووی بەشێک لە بەشەکانی هەر حکومەتێک لە حکومەتە ئەندامەکانیەتی ،هەروەها ئەم دەوڵەتانەی کە سنووری دەسەڵاتی دیاری دەکەن، ئەو ئامرازەش کە یەکێتی کۆنفدراسیۆن دروست دەکات و سنووری دەسەڵاتی حکومەتی ناوەندی دەکێشێ هەندێ جار پێی دەگووترێ دەستوور بەڵام ئەگەرووردتر بڕوانێ و دەقەکەی وردکەینەوە ئەوا" باوەڕنامە/میثاق یان پەیمانێکە لەنێو چەند دەوڵەتێکدا کە سەرچاوەی ڕەوایەتی /شەرعیەتی ئەندامانەتی.. چونکە یەکێتی کۆنفدراسیۆنی دەوڵەتێکی دەسەڵاتدار نییە کە هەر ئەندامێکی دەتوانێ لێی بکشێتەوە،ئەم کشانەوەیە لەوانەیە پێچەوانەی دەستووری دۆستایەتی نێو دەوڵەتی بێت و ڕێ بە ناڕەوایی دەوڵەتانی دی نێو یەکێتی بدات،بەڵام ئەوە هەر دەمێنێتەوە کە کارێکی ناشایستە و ناڕەوا و دژ بە دەستوور نییە لە مێژووی گەشە و فراژووبوونی دەوڵەتدا چەند یەکێتییەکی کۆنفدراسۆنی پەیدابوون کاتی خۆی شەڕەکانی یۆنانی کۆن چەند یەکێتییەکان لەنێو خۆیاندا دروست کردووە لەمانە ئەو یەکێتییەی ناوی بە کۆمەڵەی (ئەگریکی) دەرچوو بوو کە زۆر لە هەڵکەوت و ڕێ و شوێنی یەکێتی کۆنفدراسۆنەوە

نزیک بووە هەروەها (کۆمەڵەی هانستی) و ئیمپراتۆریتی ڕۆمای پیرۆز لە یەکێتییە کۆنفدراسۆنە گرنگەکانی سەردەمانی کۆن دەژمێردرێن..

لەمانەش تازەتر یەکێتی کۆنفدراسۆنی ئەڵمانی کۆن لە(١٨١٥ تا ١٨٦٦) و یەکێتی کۆنفدراسۆنی سویسری(١٨١٥ تا ١٨٤٠)یەکێتی کۆنفدراسیۆنی ئەمەریکی لە(١٧٨١ تا ١٧٨٩) ن. یەکێتی تاقیکردنەوەکانیش ئەوەی نیشان داوین کە یەکێتی کۆنفدراسیۆن شێوەیەکە لە شێوە هەرە لاوازەکانی ڕێکخستن و پردێکی پەڕینەوەیە / منترە انتقالیە لە گۆڕانی کە لە دووڕنایێکدا تەواو دەبێت یان ڕێگەی جیابوونەوە یان یەکگرتنی ئەندامانی ئەو یەکێتییە دەگرێتەبەر.

یەکێتی کۆنفدراسیۆن لەهەندێ ڕووەوە لە(هاوپەیمانی/ تحالف) دەچێت چونکە چەند دەوڵەتێک بەپێی پەیمانێک و لەسەر بنچینەی یەکسانی و بەرژەوەندی هاوبەش یەک دەگرن بەڵام لە ڕووی ئەوەوە کە دەزگاکانێکی حکومەتی هاوبەش هەیە لە هاوپەیمانی جیاوازە هەروەها لە ڕووی جوغزی کار و هەمەچەشنەی مەبەست و ویستی بەردەوام بوونیشیەوە جیاوازە.

یەکێتی کۆنفدراسیون بە هەڵوەشاندنەوەی یەکێتییەکە خۆی بە جیابوونەوەی ئەندامەکانی یان بەتێکەڵ بوونیان لەیەک دەوڵەتدا لەبەین دەچێ، یەکێتی کۆنفدراسیۆن لە بنەەتەوە جیاوازە لە یەکێتی فدراسیۆن .. بەڵام جیاوازی هررە کاتی ئەندامانی.... مقداری خۆسبەستنەوەیان ڤە تەکێتییەکەوە و مافی کشانەوەیان هەبێت لە یەکێتییەکە کاتێ کە ڕا و باری سەرنجیان قبوڵ نەکرێت.. جۆری ئەم یەکێتییە کۆنفدراسیونییە.. بەڵام لە دەستووردا ئەوە دیاری کرا کە حکومەتی یەکێتی (ناوەند) بۆی نییە گیانی سیاسی ئەندامانی لەبەین بەرێ یان دەست لە دەسەڵاتە قانوونیەکانەوەدس.. و ئەندامانیشی بۆیان نەبێت کیانی یەژێتی یەکە لە بەین بەرن یان دەست لە دەسەڵارە قانوونییەکانی حکومەتی یەکێتی بدات، جۆرێ یەکێتی یەکە "فیدراسیونی "دەبێت..

دەتوانین جیاوازییە گرنگەکانی نێوانیان بەم جۆرە دیاری بکەین:

یەکێتی کۆنفدراسیۆن(کۆنفدراڵی) یەکێتی فیدراسیۆن(فیدڕاڵی)

١- (کۆنفدڕاڵی) دروستبوونی بە پێی ڕێکەوتنی چەند دەوڵەتێک دەبێت کە لەڕووی لەڕووی یاساییەوە بە پەیمانی دەوڵەتی/ معاهده دولیە) دەژمێردرێ.

١ـ(فیدڕاڵی) بەپێی دەستوورێک دروست دەبێت کەیاساییەوە بە((یاسا) دەژمێردرێت.

٢- (کۆنفدڕاڵی) لەسەر ڕا لەسەربوونی حکومەتەکانی ئەندام تێیدا ڕادەوستێ.
٢- (فیدڕاڵی) لەسەر ڕا لەسەربوونی هاووڵاتیانی دەوڵەتەکە ڕادەوستێ.
٣. (کۆنفدڕاڵی) بە ژمارەی ئەو دەوڵەتانەی ئەندامی تێیدا،دەسەڵاتی جیاجیای هەیە.
٣-(فیدڕاڵی) یەک دەسەڵات/ السیادە هەیە کە لە حکومەتی ناوەندایە.
٤-(کۆنفدڕاڵی) دەشێ ئەندامانی دەوڵەتی کۆنفدراسۆن بە ڕێگەیەکی دەستووری لەو یەکێتییە بکێشنەوە، واتە هەر دەوڵەتەی هەرکاتێ بیەوێ مافی جیابونەوەی هەیە.
٤. (فیدڕاڵی)کشانەوە لە یەکێتی فیدراسیۆنییە بە کارێکی نادەستووری و توندڕەوانە دەژمێردرێ،مافی جیابوونەوەی تێدا نییە.
٥- (کۆنفدڕاڵی) حکومەت ئەندامەکانی نێوی بڕیاری هەڵوەشانەوە یان فراوانکردنی دەسەڵاتی یان وێکهێنانەوەی دەدەن.
٥. (فیدڕاڵی)لە یەکێتی فیدراسیۆندا حکومەتی ناوەندی بەپێی دەستوور خۆی دەسەڵاتەکان دیاری دەکات دەسکاری و گۆڕان و هەڵوەشانەوەی . ئەندامەکانی ناتوانن ئەو یەکێتیە دەسکاری کەن یان بگۆڕن یان هەڵوەشێننەوە.مەگەر دەستوورەکەی بە شێوەیەکی یاسایی وا بگۆڕن کە ڕێیان پێ بدات.
٦- (کۆنفدراڵی) لەبەرئەوە دەزگایەکی ئیداری ناوەندی و دادگەری نییە.. ناتوانێ دەسەڵاتی ڕاستەوخۆی بکێشیت بەسەر هاولاتیاندا بەڵکو هەر دەوڵـەتـەی بەجیا دەتوانێ ئەم کارە بەنسبەت هاووڵاتیانی خۆیەوە بکات.. تەنها دەتوانێ لەڕێی زۆر و زەبروزەنگی هەمووانەوە مل پێ بدات بۆ دەسەڵاتی یەکێتییەکە.
٦.(فیدڕاڵی) حکومەتی ناوەندی لەبەر ڕۆشنایی دەسەڵاتە دەستووریەکاندا یاسا دادەنێ و لە ڕێی دەزگا ئیداری و دادگەرییە تایبەتییەکانیەوە بەسەر هەموو هاوڵاتیاندا دەسەپێنێ.
٧- (کۆنفدڕاڵی) هەموو ئەندامانی کەسایەتی دەوڵەتیی سەربەخۆی دەبێت.. دەتوانێ پەیمان لەگەڵ دەوڵەتانی تردا ببەستێ یان جەنگیان لەگەڵ سازدات، بێ ئەوەی کار/ تەئسیر بکاتە سەر ئەندامانی تر مەگەر لە دەستووری یەکێتی دا دەسەڵاتی جەنگ سازدانی بەرێتە دەست.
٧.(فیدرڵی)ئەندامانی ئەو دەسەڵاتەیان نییە و تەنیا لە دەسەڵاتی حکومەتی ناوەندایە.
٨- (کۆنفدراڵی) جەنگی نێوان ئەندامانیان"جەنگی نێودەوڵەتی" دەژمێردرێ.
٨- (فیدڕاڵی) جەنگ و شەڕ و پشێوی، بەکاری ناوخۆ و شۆڕشی ناوخۆ دەژمێردرێ.
٩- (کۆنفدڕاڵی) دوا ڕێگەی یاسایی، گرفتی نێوانیان جیابوونەوەیە.
٩- (فیدڕاڵی) پەنابردنە بەر(دادگای فیدڕاسیۆنی) یاساکان دادەنرێت.

****

پاش ئەمانە دەگەینە ئەو ڕاستیەی کە مەسەلەی مافی دیاریکردنی چارەنووسی هەر نەتەوەیەک مافێکی بێ دەمەتەقێ و زمان گرتنی هەر نەتەوەیەکە و ئەگەرچی شێوە و چێوەی چۆنێتی بەدیهێنان و بەکارهێنانی ئەو مافە دەکەوێتە سەر بار و هەلومەرجی ئەو نەتەوەیە و سەرجەم هۆکانی کارتێکەری(دەورووبەری) و لە چەند شێوەیەکدا خۆی دەنوێنێ.. بەڵام باڵاترین پلەکانی و ڕەوتی مێژوویی و دوایی هەرخۆی لە دروست کردنی کیانی یاسی سەربەخۆ و ئازاد دا دەبینن. ئێمەی کورد.. کە لەبارێکی زۆر سەخت و نموونەیی ژێر دەستەیی و چەوساندنەوە و داگیرکردن داین ، لەزۆر لایەنی دیکە چاتر دەتوانین گوزارشت/ تەعبیر لەو ژان و ئامانجانە بکەین کە گەلان و نەتەوە هاوژان و کێشەکانمانی تیایە.. و مافی دیاریکردنی چارەنووس لە هەموو شتێکی دیکە لامان مەبەست تر و پیرۆزترە.. بۆیە پشتگیری تەواوی گەلانی ژێردەستە و چەوساوە دەکەین و بۆ گەیشتن بە مافی دیاری کردنی چارەنووسیان و گەلانی لەبیرکراوی (باسک و بلووج و ئیرلەندی و فەلەستین) یش لەتەک نەتەوەکەی خۆماندا لە هەمووان بەرچاوتر دەخەین.

لەم باسەدا سوود لەم سەرچاوانە وەرگیراوە:

١.العلوم السياسه — رایموند کارفیلد کیتل
٢. کوردستان و کورد — د. عەبدلرحمان قاسملو
٣. کورد و کوردستان — محمد امین زکی بەگ
٤. بزووتنەوەی سیاسی و ڕۆشنبیری کورد — ڕەمزی قەزاز
٥. کورد لە مێژووی دراوسێکانیدا — وەرگێڕانی/ مامۆستا سەعید ناکام
٦. الماركسيه والمساله الوطنيه — ف. ا. لينين
٧. ما هي القوميه — ساطع الحصرى
٨. مرۆڤ و دەروربەر — مامۆستا مەسعود محمد
٩. علم السياسه — مرسيل بريلو
١٠. الفلسفه السياسيه — محمد مفيد الوباى
١١. فرهنگ سیاسی
١٢. چەند محازەرەیەکی دەورەی کادێران
١٣. زنجیرەی پێشڕەوەکەت بناسە،لە بڵاوکراوەکانی پاسۆک
١٤. ئاڵای سووری کوردایەتی
١٥. الحريه فى الدور الحديث — ه.ح. لاسكى
١٦. پرۆگرام و پێڕەوی ناوخۆ

((ماڵاوا))...
جارێ ئەسپیان نییە شەڕ لەسەر ئاخوڕی چی دەکەن؟!.

وا پێ دەنێینە ساڵێکەوە "ئێران و عێراق" تێک شکاوون.. دەسەڵاتی ڕەگەزپەرستی بەغدا بە کۆستی گەورەی خۆیدا کەوتووە و سەری ناپەرژێتە سەر ئەومەسەلەیەی کە هاندەری ئەم جەنگە بوو- کە پاشخانی-ڕێکەوتنە شوومەکەی» الجزائر" و پلانی کورد نەهێشتن بووە _ بۆیە هەقمانە بپرسین و بڵێین : لەم ساڵەدا ئێمەی کورد چیمان بۆ خۆمان کردوە؟!. ڕاستیشە خوا کڵاوی بۆ بەڕوو کردووە، وا ساڵێکیشە خەریکی گرێ چنێکە بۆ ئێمە ، ئەدی بۆ نەمان توانیوە بیکەینە سەری هەتیوانی کوردەوە؟!..

هەموو حسابەکانیش بەلای چاک و ئەرێنی/ ئیجابی ئێمەدایە، جەماوەرێکی ئامادە و ڕاپەڕیوو.. هەستێکی کوردایەتی و بڕندە.. مەسەلەیەکی ڕەوا و بەپێز.. پێشمەرگە و ڕۆڵەی جەربەزەی لە خۆبووردوو..(نامەخوا) هۆرێ کۆڕ و کۆمەڵ و سیاسی بەرەو(بەڕە)!..دوژمنێکی شەکەت و کەنەفت و هیلاک و... داگیرکەرێکی ئابڕووچووی ناوبانگ زڕاو.. هەرچی زەمینەی پێشکەوتن و پێگەیشتن هەیە بە خەیاکیش دروستی کەین وا نایەتە پێش.. ئیتر (لینین) گوتەنی: ئەدی دەوێرین سەتکەوتن؟!. بۆ نا؟! ئەگەر لیمان گەڕێن و چقلی مەموزینی کوردیوازبێنی.. ئەگەر هەمووان خۆمان و بیروباوەڕ و ڕێکخراوەکانمان بە ئامراز/ وسیلە بزانین بۆ مەبەستێکی پیرۆز و مەزن کە بەرژەوەندی کورد و سەرکەوتنی خەباتی ڕزگاریخوازی کوردە.. ئەگەر دەست لە تۆڵە و دوژمنایەتی و ناحەزی و ئارەزووە نەخۆشیە دەروونیەکان گەڵگرن ئەوەندە ئاوڕ لە ڕابردوو بدەینەوە کە خزمەتی داهاتوومان بکات.. ئەگەر دەستی ئیمپریالیزم و داگیرکەرانی نێو ڕکێفی کوردی لەبنا وەبڕین.. ئەگەر بریقە و باقەی کورسی و پایە و مەقام و فشەناز و نیعمەتی خۆپەسەندی لەگۆڕ نێین.. ئەگەر چۆن بە درێژایی خۆماندا دەڕوانین ئاواش بە پانی خەڵکدا بڕوانین.. خۆمان بە پەری و خەڵکی بە شەیتان نەزانین!.. ئەگەر عەنعەنە و تەنتەنە و سەنسەنەی ملهوڕی و کوێخایەتی و قرخکاری/ احتکاری واز لێ بێنین.. ئەگەر دەست لە (سادیەت) و خۆخۆری و کوردکوژی و ڕاوە کورد بهێنین.. ئەگەر تەنها دایکمان کورد نەبێت و بابمان سووری چاوشینی پێش پەنجاکانمان نەبێت!..هەر هەموویش بە یەکجار و بنەبڕی بەوە چارەسەر دەبێت کە (پێش ئەوەی هەر شتێ بین.. کورد بین).

دە ئەی جەماوەری بەشەرەفی کورد .. ڕاپەڕە بە ڕووی کرمی ناوخۆ و پوازی کوردیدا.. ناو ماڵی خۆ لەو جەردە و دز و جادوگەرانە پاک وەکە.. دوا فرسەتیان

ئەوە بدەیە، ئەوەتا بێنەوە ڕیز و دەست لەو ملهوڕی و کوردکوژی و خۆفرۆشی و پوازلێدانە هەڵگرن.. بێنەوە باوەش پڕ سۆز و میهرەبانیو دڵسۆزی و شەرەفی کوردایەتی یـەوە.. یان بۆ هەتا هەتایە ڕیزەکانیان لێ پاک وەکەن..پێیان بڵێن: با میراتەکە ساغ بکەینەوە.. و لەدەست داگیرکەران و دوژمنانی وەستێنین.. ئەوساشەڕە لیسی لەسەر بکەن..

جارێ ئەسپتان نییە، شەڕ لەسەر ئاخوڕی چی دەکەن؟!!!...